

Ministerstvo financí
odbor Finanční politika

Makroekonomická predikce

České republiky

duben 2009

Obsah:

Komentáře:

A	Východiska predikce.....	5
A.1	Vnější prostředí.....	5
A.2	Fiskální politika	6
A.3	Měnová politika a směnné kurzy	7
A.4	Strukturální politiky.....	8
B	Ekonomický cyklus.....	9
B.1	Pozice v rámci ekonomického cyklu	9
B.2	Kompozitní předstihový indikátor	10
B.3	Individuální konjunkturální indikátory	11
C	Predikce vývoje makroekonomických indikátorů.....	13
C.1	Ekonomický výkon	13
C.2	Ceny zboží a služeb	15
C.3	Trh práce.....	16
C.4	Vztahy k zahraničí	17
C.5	Demografie	18
C.6	Úrokové sazby	19
C.7	Vládní sektor.....	21
C.8	Světová ekonomika.....	21
C.9	Mezinárodní srovnání	23
D	Monitoring predikcí ostatních institucí	24

Tabulky a grafy:

1.	Ekonomický výkon	25
2.	Ceny zboží a služeb	30
3.	Trh práce.....	33
4.	Vztahy k zahraničí	38
5.	Demografie	46
6.	Úrokové sazby	49
7.	Vládní sektor.....	52
8.	Světová ekonomika.....	53
9.	Mezinárodní srovnání	56

Makroekonomická predikce je zpracovávána v odboru Finanční politika MF ČR se čtvrtletní periodicitou. Zahrnuje predikci na běžný a následující rok (tj. do roku 2010) a u některých ukazatelů výhled na další 2 roky (tj. do roku 2012). Je publikována zpravidla v druhé polovině prvního měsíce každého čtvrtletí a je rovněž dostupná na internetových stránkách MF ČR na adrese:

<http://www.mfcr.cz/makrope>

Přivítáme jakékoliv připomínky nebo náměty, které poslouží ke zkvalitnění publikace a přiblíží ji potřebám uživatelů. Případné připomínky prosíme zasílejte na adresu:

macroforecast@mfcr.cz

Podrobné informace o fiskálním vývoji je možné nalézt v publikaci Fiskální výhled ČR.

Poznámka:

Publikované součtové údaje v tabulkách jsou v některých případech zatíženy nepřesností na posledním desetinném místě vzhledem k zaokrouhlování.

Seznam použitých zkratk:

b.c.		běžné ceny
BÚ		běžný účet platební bilance
EA-12		eurozóna v rozsahu 12 zemí
EK		Evropská komise
ESA 95		evropská metodologie národního účetnictví
GFS		metodologie vládní finanční statistiky Mezinárodního měnového fondu
HDP		hrubý domácí produkt
HICP		harmonizovaný index spotřebitelských cen
HMU		hospodářská a měnová unie
MMF		Mezinárodní měnový fond
NFC		nepalivové komodity
NZI		neziskové instituce
obd.		období
OECD		Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
proc. bod, p.b.		procentní bod
předb.		předběžně
s.c.		srovnatelné ceny
st.obd.p.r.		stejně období předchozího roku
TI		transformační instituce
VS		vládní sektor

Základní pojmy:

předb. (předběžné údaje)		data z čtvrtletních národních účtů, zveřejněná ČSÚ, která dosud nebyla ověřena ročními národními účty
odhad		prognóza minulých čísel, z různých důvodů nedostupných v termínu zpracování publikace, např. HDP z předcházejícího čtvrtletí
predikce		prognóza budoucích čísel, používající expertní i matematické metody
výhled		prognóza vzdálenějších budoucích čísel, používající především extrapolační metody

Značky použité v tabulkách:

-		pomlčka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
.		tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
x, (mezera)		křížek nebo mezera na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

Uzávěrka datových zdrojů: 9.4.2009

A Východiska predikce

Predikce byla zpracována na základě údajů, které byly známy k 9. dubnu 2009. Politická rozhodnutí, nově publikované statistiky ani vývoj na světových finančních či komoditních trzích po tomto datu už nemohly být brány v úvahu.

A.1 Vnější prostředí

Rizika dalšího zhoršení stavu světové ekonomiky oproti centrální projekci, vyjádřená v lednové Predikci, se naplnila. Následkem krize na finančních trzích, která se přelila do reálné ekonomiky, je eurozóna od 2. čtvrtletí 2008 v recesi, ekonomika USA od 3. čtvrtletí. Americká ekonomika vstřebává důsledky dramatických událostí na finančních trzích a vláda vyvíjí horečnou snahu sanovat a restrukturalizovat banky.

Problémy ve vyspělých ekonomikách se prohloubily a rozšířily i na oblast rozvíjejících se ekonomik. Prudce poklesl objem světového obchodu a v mnoha zemích i průmyslová produkce. Naproti tomu inflace klesá k hodnotám blízkým nule.

Výrazná nejistota je spojena s tím, do jaké míry budou efektivní přijatá a realizovaná opatření fiskální a monetární politiky v nejvíce zasažených zemích. Za současného stavu znalostí je i nadále obtížné odhadnout hloubku a dobu trvání problémů globální ekonomiky. Z následující tabulky je patrné, že tato nejistota zasáhla i prognózy velkých mezinárodních organizací a předpovědi bylo nutno průběžně upravovat směrem dolů.

Tabulka A.1.1: Prognózy růstu HDP eurozóny pro rok 2009, podle mezinárodních institucí v %

datum zveřejnění		
MMF	listopad 08	-0,5
	leden 09	-2,0
	březen 09	-3,2
	duben 09	-4,2
OECD	listopad 08	-0,6
	březen 09	-4,1
EK	listopad 08	0,1
	leden 09	-1,9
ECB	září 08	0,6 až 1,8
	prosinec 08	-1,0 až 0,0
	březen 09	-3,2 až -2,2

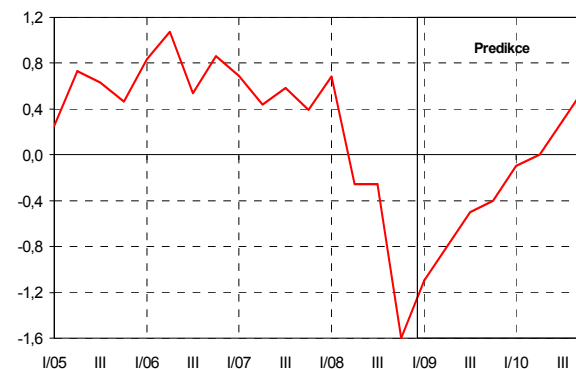
Naše projekce vychází z předpokladu, že už nedojde k dalším výrazným negativním událostem na finančních trzích ani k prohlubování krize finančního sektoru. Očekáváme, podobně jako

v lednové predikci, přetrvání problémů reálné ekonomiky v globálním měřítku až do roku 2010.

Graf A.1.1: Růst HDP v EA12

mezičtvrtletní růst v %

(po očištění o vlivy sezón a pracovních dnů)

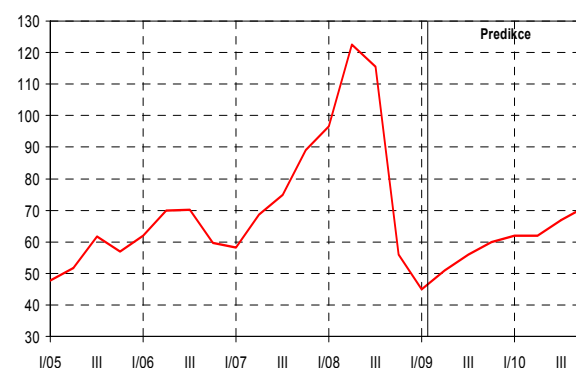
Nepříznivý vývoj vnějšího prostředí je, a i v následujícím období zřejmě bude, hlavní příčinou krizových příznaků v české ekonomice.

Po zkušenostech s extrémně vysokou volatilitou cen ropy v roce 2008 je rovněž velmi obtížné odhadnout její budoucí cenový vývoj. Jeví se jako zřejmé, že cena je významně ovlivňována i jinými než jen fundamentálními faktory.

Dolarové ceny ropy Brent ve druhé polovině roku 2008 ostře klesly a v první čtvrtině roku 2009 se stabilizovaly. Pro následující období jsme zvolili scénář obnovení tendence k mírnému nárůstu. V podmínkách globálního ekonomického ochlazení je možné očekávat pokles poptávky, který ovšem může být kompenzován omezením nabídky ať již snížením těžebních kvót organizace OPEC či ekonomickými důvody u producentů s vyššími těžebními náklady..

Graf A.1.2: Cena ropy Brent

v USD za barel

Podrobnější údaje o vnějším prostředí jsou uvedeny v kapitole C.8.

A.2 Fiskální politika

Hospodaření sektoru vládních institucí vykazovalo v předchozích dvou letech dobré výsledky, nicméně tyto výsledky byly ovlivněny především vrcholící fází ekonomického cyklu. Probíhající ekonomická krize však přináší zhoršení výsledků a znovu odhaluje strukturální problémy na výdajové straně veřejných rozpočtů.

Podle předběžných údajů ČSÚ dosáhl deficit sektoru vlády v roce 2008 úrovně **1,5 % HDP**, tedy výsledku o cca 1,4 p.b. lepšího, než činil původní fiskální cíl. Proti předchozím předpokladům však došlo v roce 2008 k výraznějšímu meziročnímu zhoršení výsledku hospodaření.

V současné chvíli předpokládáme, že deficit vládního sektoru v roce 2009 dosáhne výše **4,5 % HDP**. Proti hodnotě vykázané ČR v jarních notifikacích deficitu a dluhu došlo ke zhoršení očekávaného deficitu o 0,5 p.b. V důsledku vyslovení nedůvěry vládě nebyla do notifikovaného deficitu zahrnuta vládou sice již schválená, avšak parlamentem nepřijatá, opatření, neboť jejich přijetí bylo v dané době značně nejisté. V důsledku snížení rizika nepřijetí jsou tato vládou přijatá opatření nyní do výše očekávaného deficitu sektoru vlády zahrnuta. Dosud přijatá opatření a jejich fiskální dopad nalezne čtenář v boxu A.1.

Box A.1: Přehled opatření Národního protikrizového plánu vlády s dopady na veřejné rozpočty v roce 2009 (založeno na roční bázi)

Opatření	Příjmy a výdaje VR		
	ESA 95 (v mld. Kč)		
	P _{VR}	V _{VR}	(P-V) _{VR}
I. Realizovaná a schválená opatření			
1. Zapojení prostředků z rezervních fondů		-1,5	1,5
2. Zvýšení garancí úvěrů malým a středním podnikům	-0,5		-0,5
3. Podpora podnikatelů v zemědělství		2,3	-2,3
4. Posílení Programu rozvoje venkova		0,3	-0,3
5. Investice do vědy a výzkumu nad rámec schváleného návrhu státního rozpočtu		0,3	-0,3
6. Navýšení investic do dopravní infrastruktury		7,2	-7,2
7. Navýšení platů zaměstnanců státního sektoru	0,4	2,7	-2,3
8. Navýšení výdajů na přímé platby - kofinancování		1,0	-1,0
9. Snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti	-18,4		-18,4
10. Snížení sazby daně z příjmů právnických osob	-6,0		-6,0
11. Navýšení základního kapitálu ČEB			0,0
12. Zvýšení pojistného krytí EGAPu			0,0
13. Změna zákona o pojišťování vývozu se státní podporou			0,0
14. Fiskální impulsy podpory výzkumu a vývoje		1,9	-1,9
15. Snížení záloh na daně z příjmů			0,0
16. Rozšíření uplatnění odpočtu DPH u osobních automobilů	-2,4		-2,4
17. Odložení záloh u poplatníků s méně než 5-ti zaměstnanci		1,0	-1,0
Celkem I			-42,1
II. Dosud neschválená či nerealizovaná opatření			
1. Slevy pro zaměstnavatele na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	-18,0		-18,0
2. Zrychlení odpisů v 1. a 2. odpisové skupině	-9,4		-9,4
3. Garance a podpora úvěrů malých a středních podniků		2,1	-2,1
4. Dotační program na snižování energetické náročnosti budov		0,0	0,0
5. Posílení dotačního programu PANEL		0,6	-0,6
6. Zvýšení výdajů na zajištění dopravní obslužnosti		2,0	-2,0
7. Snížení sazby DPH na vybrané služby	-6,4		-6,4
Celkem II			-38,5

Dopady uvedených opatření jsou vyčísleny v metodice ESA 95. Z tohoto důvodu se mohou lišit od skutečných nároků na financování z veřejných rozpočtů. Například zvýšení základního jmění ČEB si sice vyžádá uvažované 2 mld. Kč, nicméně v metodice ESA 95 se jedná o finanční operaci bez vlivu na saldo hospodaření, při níž je jedno finanční aktivum (peněžní prostředky - pokles) pouze směřováno za jiné (majetkové účasti státu ve společnosti ČEB - zvýšení). Podobně zapojení prostředků z rezervních fondů na krytí schodku státního rozpočtu bude sice pro státní rozpočet představovat zdroj financování; v metodice ESA 95 však tento uznatelný není. Ani odložení záloh, představující výpadek daňových příjmů, nepředstavuje změnu ve výši aktuálních daní. V případě snížení sazby DPH na vybrané služby je uveden roční dopad. Do výše vykázaného deficitu je však zahrnut v poloviční výši, neboť předpokládáme, že tato změna bude účinná od poloviny roku.

Proti Národnímu protikrizovému plánu vlády neuvádíme pozitivní dopad vázání provozních výdajů jednotlivých kapitol, neboť tyto prostředky budou využity na pokrytí zvýšených nároků vzniklých v oblasti sociálních mandatorních výdajů.

Je však pravděpodobné, že v důsledku dohod parlamentních stran a logiky volebního cyklu budou přijata další protikrizová, resp. předvolební opatření, která uvedený deficit dále prohloubí. V současné době a situaci není MF schopno odhadnout, která z rozličných navrhovaných opatření budou nakonec schválena, kdy budou zavedena do praxe a jaké budou jejich fiskální dopady. Ať už však bude rozsah přijatých opatření jakýkoliv, nemusí být jejich profinancování v příštích letech zdaleka jednoduché. Jak absorpční schopnost dluhopisového trhu, tak berní potenciál země budou probíhající krizí zasaženy.

Podrobnější údaje o veřejných rozpočtech do roku 2008 jsou uvedeny v kapitole C.7.

A.3 Měnová politika a směnné kurzy

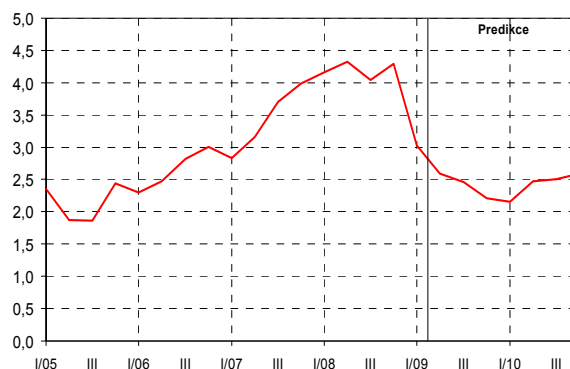
Měnová politika ČNB je založena na režimu cílování inflace. Inflační cíl je definován jako meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen. Do konce roku 2009 platí cíl na úrovni 3 % s tolerančním pásmem ± 1 p.b., od ledna 2010 je stanoven nový cíl ve výši 2 %. Inflační cíl je nastaven jako střednědobý s délkou horizontu měnové politiky 12–18 měsíců.

Výrazný pokles nákladových a poptávkových tlaků vychýlil rizika současné prognózy protiinflačním směrem. ČNB proto přistoupila ke snižování klíčové úrokové sazby, jejímž cílem bylo mimo jiné podpořit ekonomickou aktivitu.

Efektivnost zásahů monetární autority je však částečně omezena zvýšenými rizikovými premiemi. Ty přispívají k vyšším hodnotám spreadů mezi mezibankovními a měnově-politickými sazbami. Počátkem roku 2009 se začaly spready snižovat a v současnosti se stále drží na zvýšených úrovních (více viz Box C.2).

Graf A.3.1: PRIBOR 1R

v %

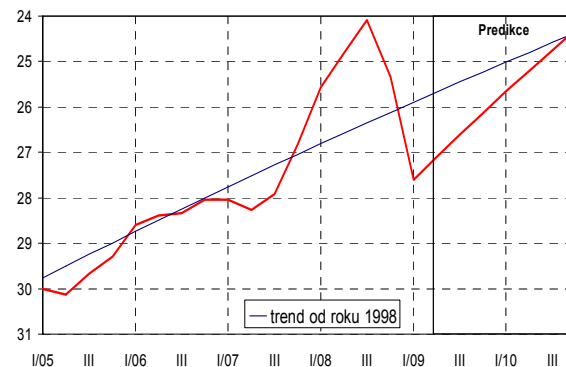

Podrobnější údaje o úrokových sazbách jsou uvedeny v kapitole C.6.

K 21. červenci 2008 byl zaznamenán historický rekord **směnného kurzu** ve výši 22,97 CZK/EUR. Následná prudká korekce, způsobená odlivem finančních investic z rozvíjejících se trhů, vedla k tomu, že 17. února 2009 kurz oslabil až na 29,47 CZK/EUR. Průměrná hodnota v březnu 2009 činila 27,23 CZK/EUR, což je kurz proti trendové hodnotě slabší o plných 5,2 %. Znehodnocení směnného kurzu by mohlo pomoci exportérům lépe se vyrovnat s propadem vnější poptávky.

Graf A.3.2: Směnný kurz CZK/EUR

čtvrtletní průměry

Přijatý scénář předpokládá, že ve 2. čtvrtletí 2009 dosáhne kurz průměrné hodnoty 27,10 CZK/EUR. Následně by se měla obnovit

dlouhodobá tendence k mírnému nominálnímu i reálnému zhodnocování s tím, že trendové hodnoty by mohlo být dosaženo koncem roku 2010.

A.4 Strukturální politiky

Národní protikrizový plán

Dne 8. ledna 2009 ustanovila vláda ČR **Národní ekonomickou radu vlády (NERV)**, jejíž hlavní úkol spočívá v analýze rizik a dopadů současné krize a stanovení vhodných opatření pro jejich minimalizaci. Rada vypracovala návrhy na řešení krize, z nichž vzešel Národní protikrizový plán (NPP) schválený vládou ČR dne 16. února 2009. Podrobnosti o opatřeních NPP jsou uvedeny v boxu A.1.

Podnikatelské prostředí

Dne 13. února 2009 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR **zákon o základních registrech**, jenž vymezuje obsah základních registrů veřejné správy (registr obyvatel, registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, registr územní identifikace, adres a nemovitostí a registr práv a povinností) a stanovuje práva a povinnosti související s jejich vytvářením, užíváním a provozem. Uvedené registry nahradí stávající systém nejednotných a často duplicitních databází vedených různými úřady a povedou tak ke zrychlení správních procesů a zúžení správního aparátu. Zákon by měl nabýt účinnosti k 1. červenci 2010.

Vzdělání, věda a výzkum

V současné době je realizována **Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací**, jejímž cílem je zjednodušení administrativy, zefektivnění využívání veřejných zdrojů na VaV a zvýšení přínosu výzkumu, vývoje a inovací pro českou ekonomiku. V rámci této reformy schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR dne 3. března 2009 novelu **zákona o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků**. Novela zjednodušuje systém státní podpory, snižuje počet úřadů rozdělovajících státní prostředky na vědu a výzkum a také by měla vést k efektivnějšímu využití finančních prostředků ze strukturálních fondů a rámcových programů EU.

Energetika a klimatická změna

Ministerstvo průmyslu a obchodu nyní připravuje novou **energetickou koncepci**, ve které zpracovává výhled české energetiky až do roku 2050. Koncepce počítá s větším využitím jaderných a obnovitelných zdrojů energie a prolomením limitů těžby. Součástí koncepce bude i Program energetické odolnosti ČR, jenž představuje reakci

na nedávný výpadek dodávek plynu z Ruska. Koncepce by měla být dokončena v září 2009.

Trh práce

K některým přetrvávajícím strukturálním problémům (motivace k práci, diskriminace určitých skupin pracovníků, nedostatečná sladnost systému vzdělávání s měnícími se požadavky trhu práce a nízká regionální a profesní mobilita) se přidávají i problémy ekonomické krize, které by měla pomoci řešit stabilizující opatření uvedená v boxu A.1.

Posílení ekonomické aktivity je cílem novely **zákona o zaměstnanosti a zákona o pomoci v hmotné nouzi**, která prohloubila provázání nároků na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání se systémem pomoci v hmotné nouzi a zavedla striktnější pravidla aktivní politiky zaměstnanosti. Podpůrčí dobu v nezaměstnanosti zkrátila o 1 měsíc a současně zvýšila podporu – po dobu prvních dvou měsíců je poskytována ve výši 65 %, po dobu dalších dvou měsíců ve výši 50 % a po zbytek podpůrčí doby ve výši 45 % průměrného čistého měsíčního výdělku dosaženého v posledním zaměstnání. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou nově vypláceny nejméně ze 35 % a nejvýše ze 65 % ve formě poukazek k nákupu zboží.

V systému **nemocenského pojištění** došlo ke zrušení výplaty dávek za první tři kalendářní dny nemoci a k zavedení výplaty dávek během 4. až 14. dne zaměstnavatelem. Opatření by mělo odstranit zneužívání nemocenské a dosáhnout snížení míry nemocnosti v ČR, která se dlouhodobě pohybuje nad evropským průměrem. Změny byly doprovázeny poklesem sazby pojistného na sociální zabezpečení o 1,0 p.b. (v roce 2010 pak o dalších 0,9 p.b. pro některé zaměstnavatele). Rovněž bylo sníženo pojistné u zaměstnance o 1,5 p.b. (zaměstnanci jsou již pouze poplatníky pojistného na důchodové a zdravotní pojištění) při zachování výše sazby daně z příjmu fyzických osob a slev na dani.

První fáze důchodové reformy prodloužila postupné zvyšování statutárního věku odchodu do důchodu na 65 let pro muže a na 62 až 65 let pro ženy v závislosti na počtu vychovaných dětí. Dále prodloužila potřebné doby pojištění na 35 let a vyloučila doby studia z okruhu náhradních dob pojištění. Přehodnotila i definici plné a částečné invalidity a zavedla invaliditu ve třech stupních s rozdílnou výší vypláceného důchodu. Posílila **motivaci starších osob** k setrvání na trhu práce za pomoci výraznějšího krácení starobního důchodu při předčasném odchodu do důchodu a nárůstu procentní výměry starobního důchodu při souběhu výdělečné činnosti a pobírání důchodu v částečné či plné výši.

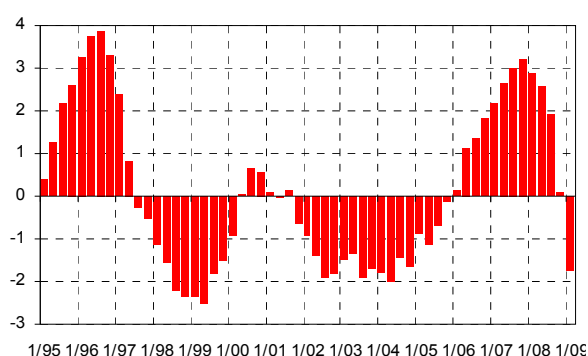
B Ekonomický cyklus

B.1 Pozice v rámci ekonomického cyklu

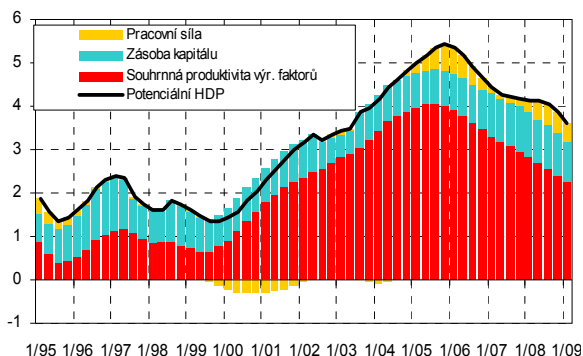
Potenciální produkt, specifikovaný na základě výpočtu Cobb-Douglasovy produkční funkce, udává úroveň HDP při průměrném využití výrobních faktorů. Růst potenciálního produktu vyjadřuje možnosti dlouhodobě udržitelného růstu ekonomiky bez vzniku nerovnováh. Lze ho rozložit na příspěvky pracovní síly, zásoby kapitálu a souhrnné produktivity výrobních faktorů. Produkční mezera identifikuje pozici ekonomiky v cyklu a vyjadřuje vztah mezi HDP a potenciálním produktem. Koncept potenciálního produktu a produkční mezery je používán pro analýzu ekonomického vývoje a pro výpočty strukturální bilance veřejných rozpočtů.

V současných podmínkách, kdy dochází ke zlomovým změnám makroekonomických veličin, však v důsledku používaných technik filtrování časových řad (problém koncového bodu) vykazují výsledky těchto propočetů velkou volatilitu. Je k nim proto nutné přistupovat s velkou obezřetností.

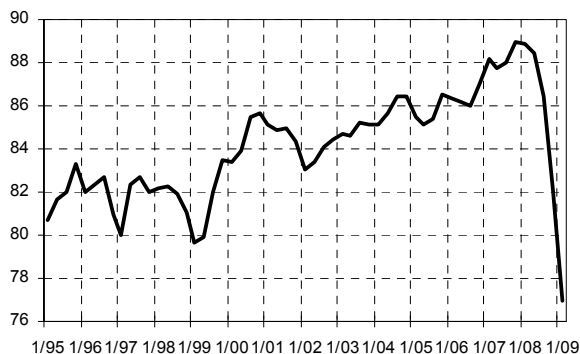
Graf B.1: Produkční mezera
v % potenciálního produktu

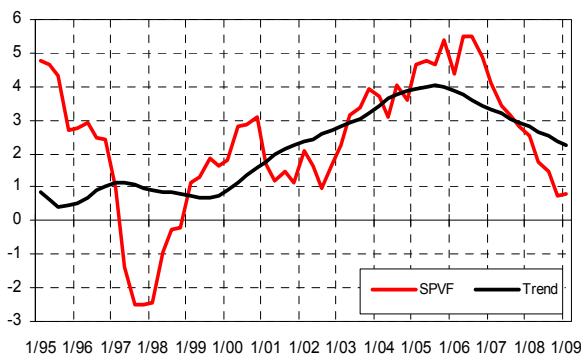
Graf B.2: Tempo růstu potenciálního produktu
v %, příspěvky v procentních bodech

Graf B.3: Využití výrobních kapacit v průmyslu
konjunkturální ukazatel v %

Graf B.4: Souhrnná produktivita výrobních faktorů
meziroční růst v %

Tabulka B.1: Produkční mezera a potenciální produkt

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Q1- odhad
Produkční mezera	%	0,0	-0,2	-1,5	-1,6	-1,7	-0,6	1,0	2,7	1,8	-1,7
Potenciální produkt	růst v %	1,7	2,6	3,3	3,7	4,5	5,2	5,0	4,3	4,0	3,6
Příspěvky:											
Souhrnná produktivita výr. faktorů	p.b.	1,2	2,0	2,5	3,0	3,7	4,0	3,7	3,1	2,6	2,3
Zásoba kapitálu	p.b.	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	0,9
Míra participace	p.b.	-0,5	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,1
Demografie ¹⁾	p.b.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3

¹⁾ Příspěvek růstu počtu obyvatel v produktivním věku (15-64 let)

Probíhající ekonomická krize se zásadním způsobem projevila ve vývoji **produkční mezery**. Ta ještě ve 3. čtvrtletí 2008 dosahovala cca 1,9 % potenciálního produktu, ve 4. čtvrtletí poklesla na nulovou hodnotu a v 1. čtvrtletí 2009 již byla podle odhadu hluboce záporná (– 1,7 %). Tak dramatický vývoj nemá v historii ČR obdoby.

Zvětšující se záporná produkční mezera se v ekonomice projevuje drastickým snížením využití výrobních kapacit v průmyslu na nejnižší úroveň od 4. čtvrtletí 1994, ostrým nárůstem míry nezaměstnanosti, snížením počtu volných pracovních míst a inflačních tlaků.

Ekonomické problémy vedly ve 4. čtvrtletí 2008 i v 1. čtvrtletí 2009 ke zpomalení meziročního růstu pozorované **souhrnné produktivity výrobních faktorů** pod 1 %. Její trendový růst dosahuje 2,2 %.

Zpomalení růstu trendové souhrnné produktivity se přímo odráží v meziročním růstu **potenciálního produktu**, jenž se v 1. čtvrtletí 2009 zpomalil na 3,6 %. Rozložení dopadů ekonomické krize na strukturální a cyklickou složku bude závislé zejména na době jejího trvání.

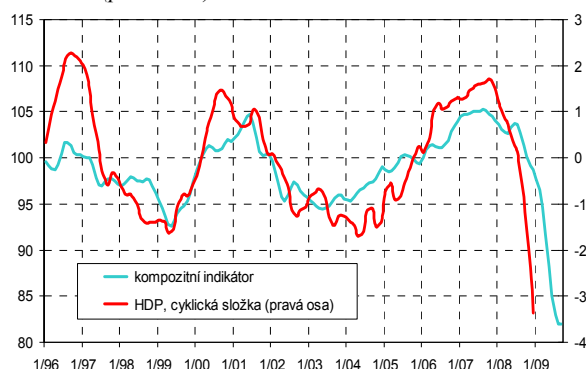
B.2 Kompozitní předstihový indikátor

Kompozitní předstihový indikátor je sestaven z výsledků konjunkturálních průzkumů, které splňují základní požadavky kladené na předstihové indikátory cyklu – jsou ekonomicky interpretovatelné, vykazují statisticky pozorovatelný vztah v předstihu k průběhu ekonomického cyklu a jsou rychle a pravidelně dostupné.

V prosinci 2008 došlo na základě analýzy vztahů mezi jednotlivými konjunkturálními ukazateli a cyklickou složkou reálného HDP ke změně složení kompozitního předstihového indikátoru. Indikátor je nyní sestaven z těch konjunkturálních ukazatelů, které vykazovaly vysoký stupeň korelace s průměrným předstihem 6 měsíců.

Graf B.5: Kompozitní předstihový indikátor

*průměr 2000 = 100 (levá osa)
synchronizováno s cyklickou složkou HDP zjištěnou na základě statistických metod (Hodrick-Prescottův filtr)
v % HDP (pravá osa)*

Kompozitní předstihový indikátor signalizuje pro 1. pololetí 2009 meziroční pokles HDP. Relativní cyklická složka odhadovaná statistickým rozkladem časové řady HDP vykazovala v důsledku prudkého zpomalení růstové dynamiky ve 4. čtvrtletí 2008 zápornou hodnotu již v posledním čtvrtletí roku 2008. Signalizovaný meziroční pokles HDP v 1. pololetí 2009 tak povede k dalšímu snížení relativní cyklické složky HDP. Vyšší volatilita odhadované relativní cyklické složky HDP je způsobena změnou metody sezónního očišťování uplatňovanou ČSÚ.

Pro poslední dva měsíce – srpen a září – dosahuje kompozitní indikátor přibližně stejné hodnoty. Při pohledu na strukturu kompozitního indikátoru je změna v jeho vývoji způsobena tříměsíčním výhledem exportní poptávky v průmyslu a šestiměsíčním výhledem ekonomické situace v průmyslu. Vzhledem k tomu, že tento optimismus je dán již probíhajícími či plánovanými opatřeními pro podporu ekonomiky, jejichž dopad bude zřejmě časově omezený, nelze prozatím tento vývoj indikátoru brát jako stabilní signál.

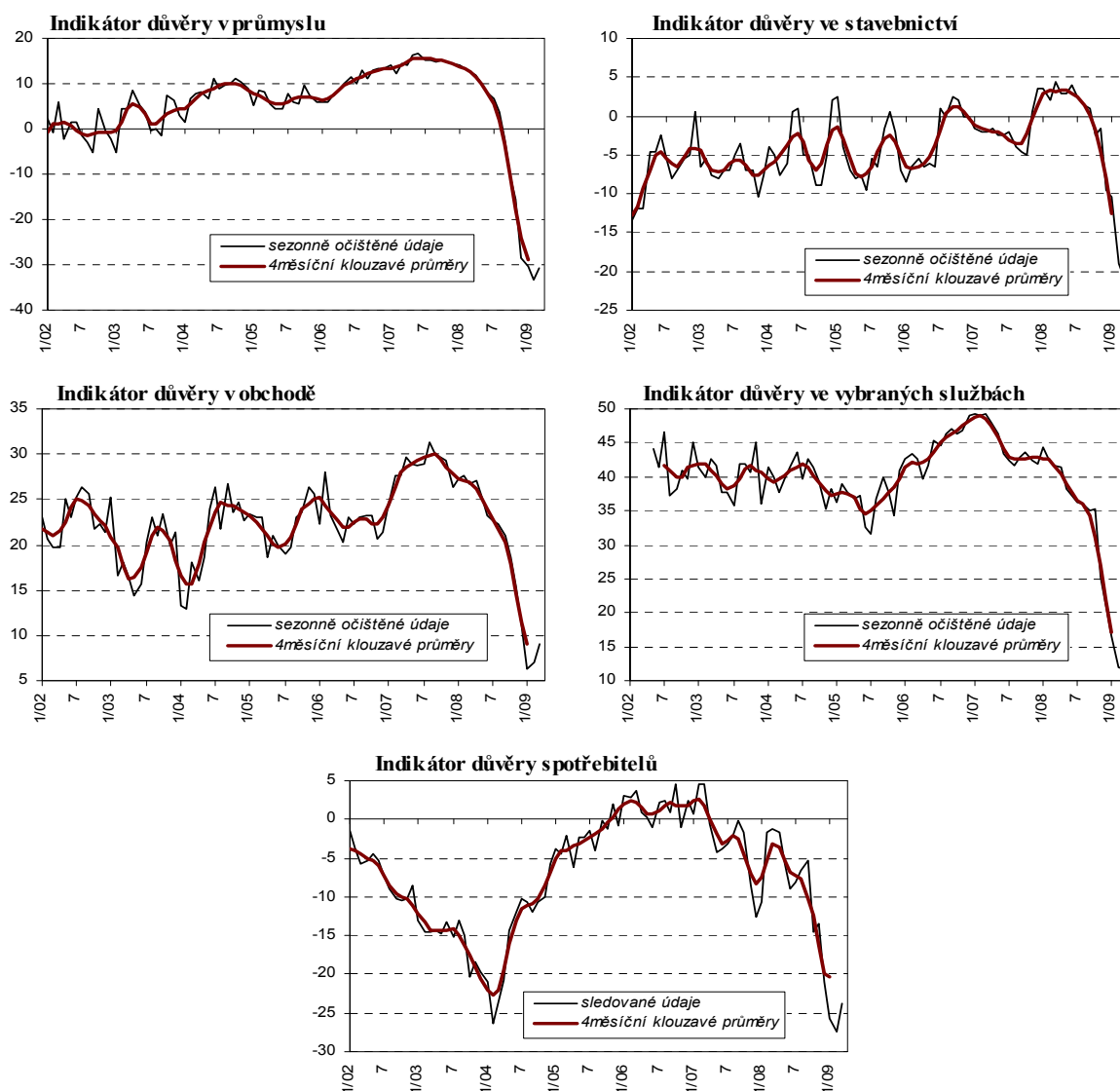
B.3 Individuální konjunkturální indikátory

Konjunkturální ukazatele vyjadřují názory respondentů na současnou situaci a vývoj v blízké budoucnosti a slouží k identifikaci možných bodů obratu ekonomického cyklu v předstihu. Hlavní výhoda spočívá v rychlé dostupnosti výsledků, do kterých se promítá široký okruh vlivů formujících očekávání ekonomických subjektů.

Společným rysem těchto průzkumů je, že odpovědi respondentů nedávají přímou kvantifikaci, ale používají obecnější kvalitativní výrazy (např. lepší, stejný, horší nebo vzroste, nezmění se, klesne apod.). Vyjádřením tendencí je konjunkturální saldo, což je rozdíl mezi odpověďmi zlepšení a zhoršení, vyjádřený v procentech pozorování (viz Metodika ČSÚ¹).

Souhrnný indikátor důvěry je prezentován jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. Váhy jsou nastaveny takto: indikátor důvěry v průmyslu 40 %, ve stavebnictví a v obchodě po 5 %, ve vybraných odvětvích služeb 30 % a indikátor důvěry spotřebitelů 20 %.

Graf B.6: Indikátory důvěry

¹ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/konjunkturalni_pruzkum

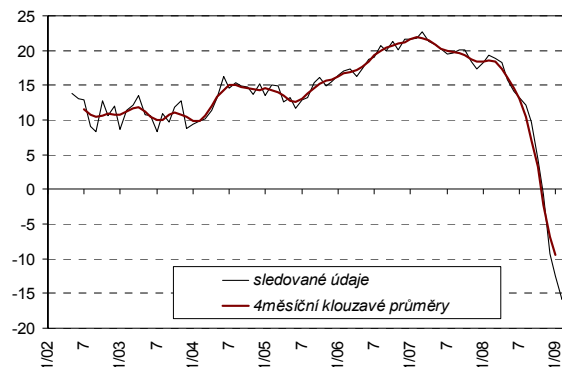
Na začátku roku 2009 došlo v podnikatelské sféře k dalšímu prohloubení ekonomických problémů. V **průmyslových a stavebních podnicích** se v 1. čtvrtletí zhoršilo jak hodnocení současné ekonomické situace, tak hodnocení poptávky. Pro 2. čtvrtletí předpokládají respondenti u průmyslu oživení tempa výrobní činnosti i zaměstnanosti, ve stavebnictví pak zpomalení vývoje stavební činnosti při neměnném vývoji zaměstnanosti. Očekávání vývoje ekonomické situace se v tříměsíčním a šestiměsíčním horizontu nepatrně zlepšila.

Zpomalování celkové ekonomické aktivity ČR se projevilo také u respondentů v oblasti **obchodu** a ve vybraných odvětvích **služeb** snížením hodnocení současné ekonomické situace. Při hodnocení očekávaného vývoje ekonomické situace v příštích třech a šesti měsících jsou optimističtí pouze respondenti obchodu.

Důvěra **spotřebitelů** se v březnu přestala zhoršovat a nepatrně vzrostla. Ze šetření mezi spotřebiteli vyplynulo, že pro příštích dvanáct měsíců očekávají zlepšení celkové ekonomické situace a neměnnost své finanční situace. Podíl respondentů,

kteří očekávají zvýšení nezaměstnanosti, se sice mírně snížil, ale zůstává i nadále vysoký.

Graf B.7: **Souhrnný indikátor důvěry**

Na základě názorů ekonomických subjektů je možné předpokládat, že se ekonomická aktivita v 1. čtvrtletí 2009 dále výrazně zpomalila a pro 2. a zejména 3. čtvrtletí 2009 naznačuje možné mírné řetězové zlepšení.

C Predikce vývoje makroekonomických indikátorů

Údaje z předchozí predikce z ledna 2009 jsou vyznačeny kurzívou. Údaje vztahující se k létům 2011 a 2012 jsou extrapolacním scénářem, který naznačuje směr možného vývoje a není v dalším textu komentován.

Vývoj hlavních makroekonomických indikátorů české ekonomiky a jejich predikce jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka C.1: Hlavní makroekonomické indikátory

		2005	2006	2007	2008	2009	2010		2008	2009	2010
		Predb. Aktuální predikce							Minulá predikce		
Hrubý domácí produkt	růst v %, s.c.	6,3	6,8	6,0	3,2	-2,3	0,8		4,0	1,4	2,1
Spotřeba domácností	růst v %, s.c.	2,5	5,4	5,3	2,8	0,9	0,9		2,9	3,2	3,0
Spotřeba vlády	růst v %, s.c.	2,9	-0,7	0,4	0,9	1,8	1,2		1,5	0,5	0,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu	růst v %, s.c.	1,8	6,5	6,7	3,1	-4,9	-0,2		4,5	-0,2	2,0
Příspěvek ZO k růstu HDP	p.b., s.c.	4,6	1,6	1,0	2,1	-1,6	0,5		2,9	-0,7	0,2
Deflátor HDP	růst v %	-0,3	0,9	3,6	1,7	1,9	0,7		1,3	1,8	1,8
Průměrná míra inflace	%	1,9	2,5	2,8	6,3	1,1	0,9		6,3	1,3	2,1
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	1,2	1,3	1,9	1,6	-1,0	-1,6		1,5	-0,3	-0,8
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	průměr v %	7,9	7,1	5,3	4,4	6,1	7,5		4,4	5,2	5,9
Objem mezd a platů (dom. koncept)	růst v %, b.c.	6,9	8,0	9,3	8,4	2,7	2,3		8,1	4,2	5,3
Podíl BÚ na HDP	%	-1,3	-2,6	-3,2	-3,1	-2,9	-2,6		-2,8	-1,8	-1,7
Předpoklady:											
Směnný kurz CZK/EUR		29,8	28,3	27,8	24,9	26,9	25,0		25,0	25,6	24,7
Dlouhodobé úrokové sazby	% p.a.	3,5	3,8	4,3	4,6	4,3	4,5		4,6	3,8	3,8
Ropa Brent	USD/barel	54	65	73	98	53	66		98	55	69
HDP eurozóny (EA12)	růst v %, s.c.	1,8	3,0	2,6	0,8	-3,3	-0,5		0,9	-1,0	-0,7

C.1 Ekonomický výkon

Česká ekonomika dosáhla vrcholu ekonomického cyklu ve 3. čtvrtletí 2007, následně přešla do fáze zpomalování růstu HDP. Ve 4. čtvrtletí roku 2008 došlo ke zlomu a do domácí ekonomiky naplno dopadly krizové příznaky z vnějšího prostředí. Rizika, na která minulá Predikce upozorňovala, tedy došla svého naplnění.

Meziroční přírůstek **reálného HDP** podle posledních údajů ČSÚ dosáhl ve 4. čtvrtletí 2008 hodnoty 0,2 %² (proti odhadu MF ČR z ledna 2009 ve výši 2,8 %). Nejen na první pohled hrozivě vyhlížející odchylka ve výši **2,6 p.b.** je poněkud relativizována porovnáním mezičtvrtletních výsledků sezónně očištěného HDP, který považujeme za nejdůležitější indikátor ekonomické dynamiky. Ten ve 4. čtvrtletí 2008 poklesl o 0,9 % (proti poklesu o 0,2 %), chyba odhadu zde činila „pouze“ **0,7 p.b.**

Vysvětlení tohoto zdánlivého paradoxu je nasnadě. ČSÚ současně revidoval mezičtvrtletní přírůstky předchozích čtvrtletí roku 2008: 1. čtvrtletí z 1,0 % na 0,6 %, 2. čtvrtletí z 1,0 % na 0,7 % a 3. čtvrtletí z 0,9 % na 0,3 %. Souhrnná odchylka z revizí tedy činí **1,4 p.b.** Vedle toho se, zřejmě

vlivem nové metody sezónního očišťování³, meziročně změnil sezónní koeficient pro 4. čtvrtletí o dosud nevídaných **0,5 p.b.** V dosud platné časové řadě od roku 1997 činil největší rozdíl sezónně očištěných a neočištěných meziročních růstů 0,4 p.b.

Za celý rok 2008 zpomalil meziroční růst HDP na 3,2 % (proti 4,0 %).

Dostupné měsíční konjunkturální statistiky naznačují mezičtvrtletní pokles HDP v 1. čtvrtletí 2009 okolo 1 %. Reálný pokles HDP v tomto čtvrtletí, který považujeme za téměř jistý, by potvrdil, že česká ekonomika se od října 2008 minimálně do března 2009 nacházela v recesi.

Revize dosavadního průběhu časové řady, horší než původně očekávaný výsledek 4. čtvrtletí 2008, zhoršení předpokladů o budoucím vývoji světové ekonomiky a přehodnocení rizik dalšího vývoje nás vedou k zásadní změně názoru na centrální projekci (nejpravděpodobnější výsledek, tj. modus rozložení pravděpodobností) ekonomického vývoje v roce 2009. Roční reálný HDP by měl klesnout o 2,3 % (proti přírůstku o 1,4 %). Podrobná diskuze očekávaného průběhu vývoje HDP a současného pohledu na jeho rizika je uvedena v Boxu C.1

² Meziroční růst HDP po sezónním očištění činil 0,7 %.

³ ČSÚ pro lepší odstranění vlivu zejména kalendářních variací začal, obdobně jako ve vyspělejších zemích, používat tzv. nepřímou metodu očišťování.

Centrální projekce přírůstku HDP pro rok 2010 činí 0,8 % (*proti 2,1 %*). Rizika uváděných

odhadů jsou spíše vychýlena směrem dolů, byť méně než u předchozí Predikce.

Box C.1: Diskuze průběhu reálného růstu HDP a jeho rizik v letech 2009 a 2010

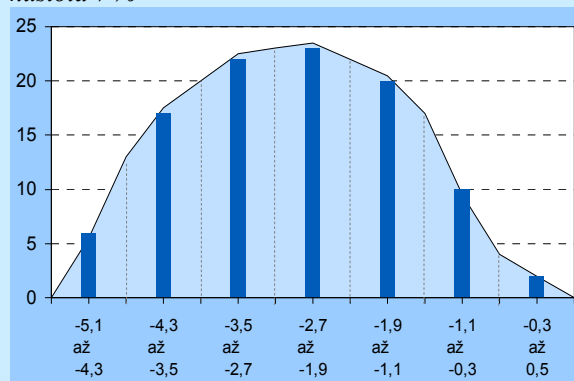
Rizika vyplývající z globální finanční a ekonomické krize se naplnila. Tabulka A.1.1 popisuje proces zhoršování makroekonomických předpovědí ekonomického okolí ČR. Graf D.1 ukazuje podobnou situaci pro českou ekonomiku. I přesto nadále trvá vysoká míra nejistoty. S dostupnými znalostmi je mimořádně obtížné prognózovat další průběh dopadů globálních problémů na českou ekonomiku i její reakci na tuto situaci.

Pro orientaci uživatelů Makroekonomické predikce uvádíme rozložení pravděpodobností pro růst ročního reálného HDP v roce 2009 vycházející ze současného stavu poznání. Rovněž připojujeme vějířový graf pravděpodobností mezičtvrtletních růstů HDP do konce roku 2010. (*Mezičtvrtletní růsty jsou pro analýzu ekonomického vývoje vhodnější proti běžně užívaným meziročním růstům, protože reagují okamžitě bez jakéhokoli zpoždění. Na druhé straně jsou kriticky závislé na kvalitě sezónního očištění časové řady.*)

V rámci stejně širokých intervalů považujeme za nejpravděpodobnější ekonomický pokles v roce 2009 mezi -2,7 až -1,9 % (viz Graf C.1.1). Obdobnou, jen mírně nižší, pravděpodobnost však mají i okolní intervaly. Rizika jsou nadále mírně vychýlena směrem k horšímu vývoji. Interval spolehlivosti ve výši 75 % lze stanovit v širokém rozmezí mezi -4,0 % až -1,1 %.

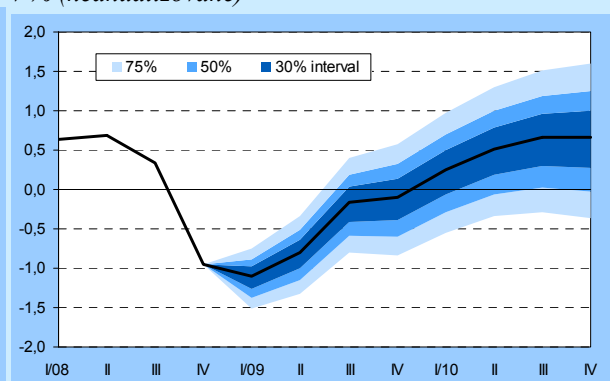
Graf C.1.1: Rozložení pravděpodobností reálného růstu HDP v roce 2009

hustota v %

Graf C.1.2: Rozložení pravděpodobností mezičtvrtletních růstů HDP

v % (neanualizovaně)

Co se týče průběhu ekonomického cyklu, z dostupných informací je možné usoudit, že nejhlubší mezičtvrtletní propad zřejmě nastal již v 1. čtvrtletí 2009. Ekonomika by tak naplnila kritérium recese, tzn. mezičtvrtletní pokles v období minimálně dvou po sobě následujících čtvrtletí.

V dalším průběhu roku by se již mezičtvrtletní poklesy měly zmírňovat. Co se týče délky trvání recese, lze se zhruba obdobnou pravděpodobností naformulovat tři scénáře.

Optimistickým je ukončení recese zhruba v polovině roku 2009. Jednalo by se o tzv. V-typ recese charakterizovaný krátkým a prudkým poklesem následovaným poměrně rychlým oživením. Podmínkou pro realizaci tohoto scénáře by bylo zlepšení situace v okolních zemích a pozitivní reakce ekonomiky na předkládaná opatření NPP.

Centrální projekce se v současné době přiklání k prostřednímu scénáři přechodu ekonomiky k růstu zhruba na přelomu let 2009 a 2010.

Realizace třetího scénáře – pokračování recese i v průběhu roku 2010 a možná i déle s následnou stagnací – by s sebou přinesla výrazné zhoršení strukturálních charakteristik ekonomiky a hluboké sociální problémy.

Krizový vývoj se odrazí i v **nominálních veličinách**. Pokles dynamiky nominálního HDP, která z 9,8 % v roce 2007 zpomalila na 5,0 % (*proti 5,4 %*) v roce 2008, dále pokračuje. Pro rok 2009 odhadujeme pokles o 0,4 % (*proti přírůstku 3,2 %*). Naplnění této predikce by znamenalo první nominální pokles HDP v historii tržní ekonomiky v ČR. V roce 2010 již čekáme růst o 1,5 % (*proti 3,9 %*).

I když očekáváme, že odbory budou preferovat udržení zaměstnanosti před růstem mezd,

dojde v důchodové struktuře HDP k propadu ziskovosti podnikové sféry. Přírůstek hrubého provozního přebytku se propadl z 10,0 % v roce 2007 na pouhé 1,0 % (*proti 2,2 %*) v roce 2008. Pro rok 2009 čekáme pokles hrubého provozního přebytku o 2,6 % (*proti přírůstku o 2,2 %*), pro rok 2010 přírůstek o 1,5 % (*proti 2,9 %*).

Dopady změn směnných relací ilustruje ukazatel **reálného hrubého domácího důchodu (RHDD)**, který odráží důchodovou situaci české ekonomiky. Ve 4. čtvrtletí 2008 poklesl o 0,9 %

(proti poklesu o 0,5 %). Za celý rok 2008 RHDD vzrostl o 1,7 % (proti 1,9 %). V roce 2009 očekáváme pokles o 1,6 % (proti přírůstku o 2,0 %), v roce 2010 by mohl vzrůst o 0,7 % (proti 2,0 %).

Výdaje na HDP

Spotřeba domácností zatím nebyla zasažena krizovým vývojem, i když po výrazném růstu v předchozích letech ztrácela od počátku roku 2008 na dynamice. Meziroční růst reálných **výdajů domácností na konečnou spotřebu** zpomalil ve 4. čtvrtletí 2008 na 2,5 % (proti 3,0 %). Za celý rok 2008 dosáhl přírůstek spotřeby domácností 2,8 % (proti 2,9 %).

Proti dalšímu růstu spotřeby by mohla vést snaha domácností vytvářet úspory na pokrytí rizik vyplývajících z krizového vývoje, postupně by se mohl projevit i vzestup nezaměstnanosti. Protikrizová opatření vlády i nízká míra inflace by naopak mohly přispívat ke zvýšení spotřeby domácností.

V roce 2009 by měla spotřeba domácností vzrůst o 0,9 % (proti 3,2 %) a stát se tak stabilizujícím segmentem ekonomiky. V roce 2010 pak očekáváme rovněž nárůst o 0,9 % (proti 3,0 %).

Výdaje vlády na konečnou spotřebu ve 4. čtvrtletí 2008 klesly o 0,2 % (proti růstu o 1,0 %). V roce 2008 dosáhl přírůstek spotřeby vlády 0,9 % (proti 1,5 %). I nadále se předpokládá úsporné chování vládních institucí jak z hlediska zaměstnanosti ve vládním sektoru, tak i nákupů zboží a služeb. V roce 2009 očekáváme vzestup spotřeby vlády o 1,8 % (proti 0,5 %). V roce 2010 předpokládáme přírůstek reálné spotřeby vlády o 1,2 % (proti stagnaci).

Objem **tvorby hrubého fixního kapitálu** se ve 4. čtvrtletí 2008 meziročně zvýšil o 0,3 % (proti 2,0 %). Jde o důsledek protikladných tendencí. Zatímco nákupy dopravních prostředků i ostatních strojů meziročně vzrostly o 12,0 %, respektive 11,3 %, investice do bydlení se propadly o 26,9 %. Tempo růstu investic v roce 2008 dosáhlo 3,1 % (proti 4,5 %). V současné nejisté situaci je třeba počítat s tím, že dojde k přehodnocení či odložení mnoha investičních záměrů v soukromém sektoru. Ochota zahraničních investorů k novým investicím i k reinvestování zisku z podnikání v ČR bude záviset na jejich situaci v mateřských zemích. Očekáváme i pokračující propad investic do bytové výstavby. Na druhé straně by pokles mohl být zmírněn některými opatřeními NPP (vracení DPH u firemních automobilů, rychlejší odpisování investičního majetku, urychlení stavby dálnic) i infrastrukturními investicemi s příspěvky z fondů EU. V roce 2009 by objem investic mohl klesnout o 4,9 % (proti poklesu o 0,2 %). Pro rok 2010 očekáváme další pokles o 0,2 % (proti vzestupu o 2,0 %).

Za rok 2008 dosáhl kladný příspěvek **zahraničního obchodu** se zbožím a službami k růstu

reálného HDP hodnoty 2,1 p.b. (proti 2,9 p.b.), a to i při velmi nepříznivých vnějších podmínkách a rekordně silném kurzu koruny. Pozitivní vývoj v prvních třech čtvrtletích převážil nad propadem v posledním čtvrtletí. V roce 2009 se však v tomto ukazateli plně projeví dopady globální recese – očekáváme příspěvek ve výši -1,6 p.b. (proti -0,7 p.b.). V roce 2010 by měl příspěvek dosáhnout +0,5 p.b. (proti +0,2 p.b.).

C.2 Ceny zboží a služeb

Spotřebitelské ceny

Meziroční růst spotřebitelských cen se v 1. čtvrtletí 2009 zpomalil na 2,2 % (proti 2,0 %). Dezinflační vývoj je tak v souladu s lednovou predikcí.

Po celé 1. čtvrtletí byla inflace tažena především administrativními opatřeními, jejichž průměrný příspěvek činil 2,6 p.b. (proti 2,9 p.b.), což je o 1,7 p.b. méně než v 1. čtvrtletí 2008. Odezněla totiž řada jednorázových opatření přijatých počátkem roku 2008, především zvýšení snížené sazby DPH z 5 % na 9 % a zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví. Po zbytek roku 2009 již žádná zásadní proinflační administrativní opatření neočekáváme.

Tržní inflace byla v 1. čtvrtletí záporná s příspěvkem -0,4 p.b. (proti -0,9 p.b.). K tomu přispěly zejména nízké ceny ropy a potravin v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

V březnových datech byl nejvýznamnější meziroční nárůst zaznamenán v oddíle alkoholické nápoje a tabák (o 9,9 %) především vlivem růstu cen tabákových výrobků (o 14,8 %) a v oddíle bydlení (o 9,4 %), kde vzrostly především ceny regulovaného nájemného (o 27 %), plynu (o 24,3 %) a elektřiny (o 11,6 %). Meziročně nižší byly naopak ceny v oddíle doprava (o 8,8 %) a potraviny a nealkoholické nápoje (o 1,1 %).

Především vlivem očekávaného nižšího příspěvku administrativních opatření a záporné tržní inflace po celý rok **2009** odhadujeme, že dezinflační trend bude pokračovat i nadále a průměrná míra inflace tak dosáhne 1,1 % (proti 1,3 %) při zvýšení cen v průběhu roku o 0,5 % (proti 1,1 %).

V porovnání s předchozí predikcí očekáváme pro zbytek tohoto roku výrazně nižší příspěvek administrativních opatření k meziroční inflaci, a to ve výši 0,7 p.b. (proti 1,9 p.b.). Zdaleka největší měrou by se zde mělo projevit přefazení některých služeb s vysokým podílem lidské práce zejména v oblasti stravování a ubytování ze základní do snížené sazby DPH (o 0,6 p.b.). Sníženy byly rovněž odhady očekávaného vlivu regulovaného nájemného (o 0,1 p.b.), ceny plynu (o 0,2 p.b.) a tepla (o 0,2 p.b.).

Záporné příspěvky tržní inflace budou způsobovat nadále spíše nízké ceny potravin⁴, ropy a ostatních surovin. Protiinflační dopady bude mít i apreciacie směnného kurzu koruny vůči USD i EUR v průběhu roku, pozice české ekonomiky nacházející se v záporné produkční mezeře, meziroční pokles výkonu a z toho plynoucí očekávaný nárůst nezaměstnanosti, pomalejší tempo růstu mezd a horší sentiment ke spotřebě.

Nízká inflace by se tak měla stát významným faktorem stabilizujícím spotřebu domácností.

V roce 2010 by se měla průměrná míra inflace nacházet okolo 0,9 % (*proti 2,1 %*). Přetrvávající nízké tempo růstu spotřebitelských cen bude v porovnání s minulým scénářem způsobeno především nižším příspěvkem administrativních opatření ve výši 1,6 p.b. (*proti 2,4 p.b.*). Měl by se zde projevit očekávaný pokles cen elektřiny, prodloužení procesu zvyšování regulovaného nájemného do roku 2012 a pokračující vliv přesunu některých položek spotřebního koše do snížené sazby DPH. V tržním segmentu by měly protiinflačně působit zhodnocování směnného kurzu, stále nízká úroveň poptávky, vyšší nezaměstnanost a vzhledem k vývoji celosvětové poptávky nižší ceny ropy a ostatních surovin.

Deflátor

Meziroční růst **deflátoru hrubých domácích výdajů**, který je komplexním indikátorem cenového vývoje v ekonomice, se ve 4. čtvrtletí 2008 zpomalil vlivem cen spotřeby domácností a stavebních investic na hodnotu 3,1 % (*proti 3,9 %*). Za rok 2008 dosáhl celoroční průměr 3,7 % (*proti 4,0 %*).

V roce 2009 by se se všeobecným zvolněním inflačních tlaků měl jeho růst dále zpomalit na 1,1 % (*proti 1,2 %*), v roce 2010 by pak měl dosáhnout 1,0 % (*proti 2,0 %*).

Růst **implicitního deflátoru HDP** ve 4. čtvrtletí 2008 dosáhl 1,9 % (*proti 0,4 %*). Pomalejší růst oproti deflátoru hrubých domácích výdajů je dán poklesem směnných relací o 1,5 % (*proti poklesu o 3,9 %*), za celý rok 2008 vzrostl deflátor HDP o 1,7 % (*proti 1,3 %*). V roce 2009 efekt výrazného zpomalení mzdové dynamiky zřejmě převáží nad vlivem zlepšení směnných relací, takže lze očekávat růst jen o 1,9 % (*proti 1,8 %*). V roce 2010 počítáme s růstem o 0,7 % (*proti 1,8 %*).

C.3 Trh práce

Zaměstnanost

(podle Výběrového šetření pracovních sil – VŠPS)

Zaměstnanost ve 4. čtvrtletí 2008 ještě meziročně vzrostla o 1,3 % (*proti 1,0 %*). Na rozdíl od předchozího období byl její růst koncentrován do sektoru služeb, zatímco v dříve vysoce aktivním

zpracovatelském průmyslu již byl zaznamenán pokles o 0,6 %.

Míra zaměstnanosti se v meziročním srovnání rovněž dále zvýšila, z hlediska věku se na jejím přírůstku nadále podílely převážně vyšší věkové kategorie.

V důsledku omezování pracovních míst v průmyslu došlo v průběhu 1. čtvrtletí 2009 k mírnému mezičtvrtletnímu poklesu celkového počtu registrovaných zahraničních zaměstnanců. Ke konci března bylo zaregistrováno 341 tisíc pracujících cizinců.

Nabídka práce (pracovní síla) meziročně vzrostla o 44 tisíc osob, přičemž přírůstek zaměstnaných činil 66 tisíc a úbytek nezaměstnaných 22 tisíc. Pokles poměru pracovní síly k populaci v produktivním věku se poprvé od 2. čtvrtletí 2006 zastavil.

V dalším období by se měla ekonomická recese již naplno projevit i v oblasti poptávky po práci. Skutečné ekonomické problémy i obavy z nich povedou k ukončování činnosti nerentabilních provozů a k následnému propouštění.

Ke zmírnění ekonomických i sociálních důsledků snížení zaměstnanosti jsou připravovány různé programy. Zejména u nejvíce ohrožených nízkopříjmových skupin by mělo v rámci NPP pomoci připravované snížení pojistného placeného zaměstnavatelem, které by mohlo umožnit zachování 50 až 70 tis. pracovních míst. Rovněž předpokládáme maximální součinnost podniků i úřadů práce při zachovávání i vytváření pracovních příležitostí. Nelze vyloučit vyšší využívání zkrácené pracovní doby v zájmu uchování míst.

V roce 2009 očekáváme meziroční pokles zaměstnanosti o 1,0 % (*proti 0,3 %*). Vzhledem k tomu, že vývoj zaměstnanosti bývá zpožděn za ekonomickým cyklem, předpokládáme vyvrcholení problémů v této oblasti až v roce 2010 s poklesem o 1,6 % (*proti 0,8 %*).

Nezaměstnanost

(podle statistik MPSV a VŠPS)

Míra nezaměstnanosti dosáhla svého minima (na sezónně očištěných datech) v srpnu 2008, poté počet registrovaných nezaměstnaných do konce roku 2008 postupně narůstal. Od začátku roku 2009 situace gradovala a s prohlubující se recesí počet registrovaných nezaměstnaných stoupal bezprecedentním tempem.

Souběžně s přírůstkem nových uchazečů o zaměstnání dále klesal i počet volných pracovních míst (minimální možnosti tvorby pracovních míst, změna struktury a přístupu uchazečů k přijímání míst).

Růst nezaměstnanosti postihl celou ČR, intenzita přírůstku se odvíjela od významnosti omezovaných či ukončovaných provozů pro příslušný region a možnosti či nemožnosti operativní substituce ztracených pracovních příležitostí.

⁴ Pro rok 2009 nepředpokládáme výrazné výkyvy ve sklizních.

V dalším období bude nárůst nezaměstnanosti pokračovat. Možnosti úřadů práce v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti budou patrně narážet i na nutnost primárně zajistit prostředky na vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Případné prodloužení podpory pomůže řešit momentální tíživou sociální situaci jedinců, ne však problém zaměstnanosti v konkrétním místě či regionu a může paradoxně znamenat i riziko pro posílení růstu nezaměstnanosti.

Mezinárodně srovnatelná obecná míra nezaměstnanosti podle VŠPS by se měla v roce 2009 zvýšit na 6,1 % (proti 5,2 %) a v roce 2010 dále na 7,5 % (proti 5,9 %).

Průměrná míra registrované nezaměstnanosti by měla v roce 2009 vzrůst na 7,6 % (proti 6,3 %) a v roce 2010 na 9,1 % (proti 7,0 %)⁵.

Mzdy

Podle předběžného údaje ČSÚ došlo ve 4. čtvrtletí 2008 v souladu s očekáváním ke zpomalení meziročního nárůstu objemu mezd a platů podle národních účtů na 6,5 % (proti 6,2 %). V této souvislosti byl poněkud překvapivý, podstatně vyšší proti očekávání, růst průměrné mzdy podle evidenčních statistik o 8,3 % (proti 6,0 %). Byl patrně dán jak statistickým vlivem (nižší srovnávací základna způsobená přesunem odměn ze 4. čtvrtletí 2007 do 1. čtvrtletí 2008), tak i vyšším růstovým příspěvkem nepodnikatelského sektoru.

Kombinace rychlého nástupu ekonomické recese a pomalejší reakce mzdové dynamiky se podepsaly na vyšším než očekávaném tempu růstu jednotkových nákladů práce o 4,5 % (proti 2,3 p.b.). Ani výrazně větší než anticipovaný vliv stropů na pojistném na sociální zabezpečení tento růst nezvrátil. V období nástupu recese však rychlý nárůst jednotkových nákladů práce rozhodně nezvyšuje riziko inflace.

V roce 2009 je možné podle signálů z podnikové sféry očekávat umírněný nárůst průměrné mzdy, plynoucí ze snahy o maximální možné udržení pracovních míst a velmi nízkého růstu spotřebitelských cen. V nepodnikatelské sféře dojde k nárůstu platů díky částečné kompenzaci jejich reálného propadu v roce 2008.

Vzhledem k podstatně hlubšímu zasažení trhu práce probíhající recesí očekáváme v roce 2009 oproti předchozí predikci výraznější zpomalení mzdové dynamiky na 2,7 % (proti 4,2 %). V roce 2010 by měl objem mezd vzrůst o 2,3 % (proti 5,3 %).

Průměrná hrubá nominální měsíční mzda by se měla v roce 2009 zvýšit o 4,0 % (proti 5,1 %) a stejně tak (proti 6,4 %) v roce 2010.

Domácnosti

V roce 2008 byl vývoj sektorového účtu domácností charakterizován vysokou nominální dynamikou disponibilního důchodu, danou zejména vysokými příspěvky růstu mezd a poklesu daňového zatížení.

Nejen v růstovém období, ale i ve 4. čtvrtletí 2008 ještě byla vykázána výrazná preference spotřeby před tvorbou úspor. U spotřebního zboží nelze vyloučit využívání výhodných cen a pořízování nových věcí.

V letech 2009 a 2010 předpokládáme velmi umírněný růst náhrad zaměstnancům zohledňující hospodářský růst a nízkou inflaci. Disponibilní důchod domácností sice bude v roce 2009 pozitivně ovlivněn snížením pojistného na sociální zabezpečení, spotřebu však předpokládáme oproti předchozímu roku značně umírněnou a očekáváme, že domácnosti dají přednost vytváření úspor, aby eliminovaly případná rizika plynoucí z možnosti ztráty zaměstnání.

C.4 Vztahy k zahraničí (v metodice platební bilance)

Vnější nerovnováha, vyjádřená **podílem salda běžného účtu (BÚ) na HDP**, se v roce 2008 proti předchozímu roku téměř nezměnila a dosáhla -3,1 % (proti -3,2 % v roce 2007). Snížení přebytku obchodní bilance bylo stejnou měrou (o 0,6 p.b.) vyváжено zvýšením přebytku bilance služeb. Saldo bilance výnosů se po dosažení minima -8,6 % HDP ve 2. čtvrtletí 2008 (v ročním vyjádření) přestalo zhoršovat a na konci roku dosáhlo -7,8 %.

Snížování tempa růstu vývozu i dovozu od počátku roku 2008 bylo spojeno především s rychlým posilováním koruny. Do 3. čtvrtletí se stále zvyšoval přebytek **obchodní bilance** až na 3,7 % HDP v ročním úhrnu.

Od října 2008 však došlo k prudkému zlomu. Tempo růstu dovozů předstihuje vývozy a přebytek obchodní bilance se snižuje. Naplno se tak již projevuje nepříznivý vliv vnějšího prostředí především ve formě všeobecného útlumu poptávky.

Poprvé od 2. čtvrtletí 2002 nastal ve 4. čtvrtletí 2008 meziroční pokles exportních trhů⁶ o 0,4 % (proti růstu o 2,1 %). Vedle toho došlo k dramatickému zhoršení exportní výkonnosti, která indikuje podíl českého zboží na exportních trzích, o 10,6 % (proti zhoršení o 3,0 %). Příčinou byla spíše struktura českého exportu než ztráta konkurenceschopnosti. Výsledkem byl propad reálného vývozu zboží o 10,9 % (proti poklesu o 0,9 %).

To vedlo k výraznému snížení nominálního vývozu o 13,7 % i dovozu o 9,0 %. Obchodní bilance

⁵ Na zvýšení difference mezi uvedenými statistikami by se mělo podílet zvýšené využívání možností v omezeném rozsahu pracovat při registraci na ÚP

⁶ Vážený průměr růstu dovozu zboží sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerských zemí (SRN, Slovensko, Polsko, Rakousko, Francie, Velká Británie a Itálie).

poprvé od roku 2004 skončila deficitem a za celý rok 2008 se její podíl na HDP snížil na 2,8 % (*proti 3,0 %*) z 3,4 % v roce 2007. Stala se tak nejdůležitějším faktorem nástupu ekonomické recese (viz kap. C.1).

Nejhorší situace zřejmě nastala v 1. čtvrtletí 2009, kdy odhadujeme propad vývozu o cca 21 % jak v reálném, tak i v nominálním vyjádření.

Vzhledem ke krajně nepříznivým vyhlídkám světové ekonomiky odhadujeme v roce 2009 pokles exportních trhů o cca 7,7 % (*proti 0,4 %*), v roce 2010 pokles o 0,9 % (*proti růstu o 2,2 %*). Vzhledem ke struktuře našeho vývozu (vysoký podíl motorových vozidel) lze očekávat i další zhoršení exportní výkonnosti, i když příznivá překvapení v podobě efektů šrotového v okolních zemích nelze vyloučit.

V souvislosti s celosvětovou ekonomickou recesí razantně klesly ceny surovin, především ropy, což obchodní bilanci částečně zlepšuje. V roce 2009 očekáváme snížení deficitu palivové části bilance (SITC 3) na cca -2,7 % HDP (*proti -2,5 %*) z -4,4 % v roce 2008.

U přebytku nepalivové části bilance očekáváme, že se v roce 2009 sníží na 3,5 % HDP (*proti 4,3 %*). Při současném poklesu deficitu palivové části bilance by mělo saldo obchodní bilance (v metodice platební bilance) dosáhnout 1,7 % HDP⁷ (*proti 2,7 %*). V roce 2010 očekáváme přebytek obchodní bilance ve stejné výši (*proti 2,5 %*), přičemž by se mělo navzájem kompenzovat mírné oživení zahraničního obchodu a vyšší ceny ropy.

Přebytek **bilance služeb** se od roku 2003 setrvale mírně zvyšuje a za rok 2008 dosáhl 2,2 % HDP. Tento nárůst souvisel především s vyššími příjmy tzv. ostatních služeb, hlavně v oblasti výpočetní techniky a obchodních služeb. Příspěvek v oblasti dopravy zůstává stabilní, přebytek bilance cestovního ruchu při poklesu příjmů od 2. čtvrtletí a poklesu výdajů ve 2. pololetí klesá. V období ekonomické recese se dá očekávat další podobné snížení intenzity aktivní i pasivní turistiky. V souhrnu očekáváme pomalý růst přebytku bilance služeb i v následujícím období.

Saldo **bilance výnosů**, která zahrnuje reinvestované a repatriované zisky zahraničních investorů, se od poloviny roku 2006 trvale prohluboval a ve 2. čtvrtletí 2008 dosáhlo historického minima -8,6 % HDP.

V souvislosti s předpokládaným omezením přílivu investic a nižší ekonomickou aktivitou zahraničních firem v ČR očekáváme zbrzdění nárůstu odlivu zisků do zahraničí. Nižší meziroční čistý odliv výnosů z přímých zahraničních investic byl již zaznamenán ve 2. pololetí 2008. Stejně tak by se

neměl zvyšovat odliv náhrad za práci cizinců zaměstnaných v ČR.

V roce 2009 očekáváme, že podíl salda **běžného účtu** na HDP dosáhne -2,9 % (*proti -1,8 %*)⁸. Predikce na rok 2010 činí -2,6 % HDP (*proti -1,7 %*). Na první pohled paradoxní predikce snižování deficitu je dána tím, že vliv nižších cen ropy, zpomalení reálného dovozu (nižší růst domácí poptávky i vysoká importní náročnost exportu) a menšího odlivu výnosů by měl převážit nad propadem vývozu.

C.5 Demografie⁹

Podle předběžných údajů ke konci roku 2008 zůstal zachován dynamický růst počtu obyvatel ČR o 0,8 %.

Kladné saldo migrace se udrželo na vysoké úrovni 72 tis. osob a s výjimkou roku 2007 bylo nejvyšší od 2. světové války.

Dále vzrostl přirozený přírůstek populace na 15 tis. osob, což bylo nejvíce od populační exploze v roce 1980. Úhrnná plodnost¹⁰ v roce 2007 vzrostla na 1,44 proti minimu 1,13 v roce 1999. I když je stále velmi vzdálená referenční hodnotě 2,04, která zajišťuje dlouhodobou stabilitu populace, představuje tento vývoj jistou naději do budoucna. Průměrná naděje dožití při narození se v roce 2007 u žen přiblížila 80 letům, u mužů dosáhla téměř 74 let.

Česká populace tak má z ekonomického pohledu velmi příznivou strukturu s vysokým podílem a rostoucím počtem obyvatel v produktivním věku.

V roce 2009 je však se snížením poptávky po pracovní síle možné očekávat nižší imigraci a tedy i mírné zhoršení demografické struktury.

I nadále platí, že ČR je na počátku **procesu stárnutí obyvatelstva**. Poprvé v české historii byl v roce 2007 počet lidí mladších 20 let nižší než počet obyvatel ve věku 60 let a více.

Naopak počet i podíl seniorů v populaci poroste v důsledku demografické struktury a dalšího prodlužování střední délky života. Demografie tak představuje ekonomické riziko ve středním a dlouhém období.

⁷ Další položkou jsou náklady na přepravu a pojištění dováženého zboží ve výši cca 0,9 % HDP, které nelze z dostupných zdrojů přiřadit k jednotlivým položkám.

⁸ Zhoršení predikce běžného účtu je z převážné části způsobeno revizí bilance investičních výnosů směrem dolů.

⁹ Výsledky demografické projekce ČSÚ z konce roku 2003 se významně odlišují od aktuálních údajů o vývoji populace. Proto je projekce založena na údajích z konce roku 2008 a vlastních propočtech vycházejících z vysoké varianty demografické projekce ČSÚ.

¹⁰ Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce.

C.6 Úrokové sazby

V 1. čtvrtletí 2009 přistoupila ČNB ke snížení limitní úrokové sazby pro 2T repo operace o 0,25 p.b. na 1,75 %. Prostor pro další pokles měnověpolitické sazby se spolu s očekávanou aprecií koruny, klesající inflací a snižujícími se úrokovými sazbami v eurozóně rozšiřuje. V roce 2009 proto očekáváme další uvolňování měnových podmínek.

Při rozhodování bankovní rady ČNB o nastavení úrokové sazby hraje významnou roli kontext měnové politiky ECB. Během 1. čtvrtletí 2009 snížila rada guvernérů ECB hlavní refinanční sazbu celkem o 1,00 p.b., v dubnu pak o dalších 0,25 p.b. na 1,25 %. V souvislosti se zhoršujícím se výhledem ekonomické aktivity a protiinflačními tlaky v eurozóně očekáváme další pokles úrokových sazeb. Obdobně vyhodnocuje situaci také ECB, podle níž nepředstavuje současná sazba hraniční úroveň. Úrokový diferenciál mezi ČR a eurozónou dosáhl v březnu 0,25 p.b., v dubnu se rozšířil na 0,50 p.b.

Americký Fed, jako další z významných institucí ovlivňujících celosvětovou ekonomiku, ponechal hlavní úrokovou sazbu pro refinanční operace v nejnižším možném cílovém pásmu 0–0,25 %. Pro podporu ekonomiky proto byla schválena jiná měnověpolitická opatření, např. nákupy hypotečních zástavních listů, státních dluhopisů, rozšíření úvěrových facilit. V současnosti je úrokový diferenciál mezi ČR a USA na úrovni 1,50–1,75 %.

Situace na českém mezibankovním trhu se díky klesajícím rizikovým premiím mírně stabilizovala. Průměrná tříměsíční sazba **PRIBOR** v 1. čtvrtletí 2009 činila 2,7 %. Pro rok 2009 ji odhadujeme na úrovni 2,2 % (*odhad neměníme*), v roce 2010 na 2,3 % (*odhad neměníme*). Nárůst tříměsíční mezibankovní sazby však bude kompenzován dalším poklesem rizikové přírážky.

Výnos do doby splatnosti 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely, který odpovídá Maastrichtskému kritériu úrokových sazeb, od února 2009 narůstá a za 1. čtvrtletí 2009 dosáhl úrovně 4,6 %. V první polovině 2009 však očekáváme, že bude výnos pozvolna klesat a následně mírně vzroste v návaznosti na výhled rostoucích úrokových sazeb. V roce 2009 proto odhadujeme průměrnou úroveň výnosů 10letých státních dluhopisů na 4,3 % (*proti 3,8 %*), v roce 2010 pak na 4,5 % (*proti 3,7 %*).

Průměrné úrokové sazby z vkladů domácností a neziskových institucí ve 4. čtvrtletí 2008 činily 1,6 %. V dalším období lze očekávat mírný pokles v průměru na 1,3 % (*proti 1,4 %*) v roce 2009, v roce 2010 pak na 1,2 % (*odhad neměníme*). Predikce je založena na předpokladech zpožděné reakce (částečné rigiditě) úrokových sazeb na změnu 2T repo sazby a zachování vkladové struktury.

Průměrné úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům dosáhly ve 4. čtvrtletí 2008 úrovně 5,6 %. Pro 1. čtvrtletí 2009 odhadujeme snížení na 5,1 % v důsledku promítnutí únorového poklesu klíčové úrokové sazby a snížení úvěrového spreadu (rizikové premie). Za rok 2009 úrokové sazby z úvěrů pravděpodobně dosáhnou průměrné úrovně 4,9 % (*proti 4,7 %*), v roce 2010 potom 5,0 % (*proti 4,3 %*).

Průměrné úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům od května 2008 pozvolna klesají a ve 4. čtvrtletí 2008 dosáhly 5,2 %. K významným změnám ve struktuře úvěrů nedochází. V případě **domácností** došlo ke zvýšení průměrných úrokových sazeb z nových úvěrů, zejména na počátku roku 2009. Nárůst byl částečně způsoben změnou ve struktuře poskytnutých úvěrů, kdy v důsledku poklesu objemu úvěrů na bydlení vzrostla váha dražších kontokorentních úvěrů.

Box C.2: Vliv ekonomických problémů na český finanční sektor a na makroekonomický vývoj

Finanční krize a následná recese světové ekonomiky dolehla i na české hospodářství. Finanční sektor sice nebyl napaden důsledky krize přímo, což ale neznamená, že by byl od dění v zahraničí izolován.

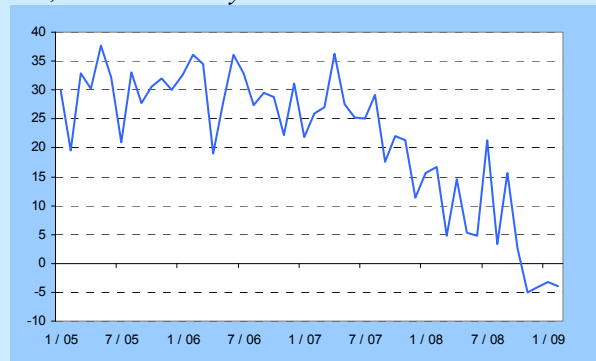
Bankovní sektor

Český bankovní sektor zůstává i přes nepříznivý ekonomický vývoj v dobré kondici. Banky jsou dostatečně kapitalizované (k 31. 12. 2008 byla kapitálová přiměřenost bankovního sektoru 12,33 %) a ziskové. Oproti roku 2007 sice v loňském roce došlo ke snížení zisku o téměř 3 % na 45 661 mil. Kč, podíl zisku po zdanění na Tier 1 kapitálu však stále přesahuje 20 %. Expozice bank vůči „toxickým“ aktivům je zanedbatelná a kvalita jejich úvěrového portfolia dobrá. Banky rovněž ve větší míře neposkytovaly úvěry v cizích měnách.

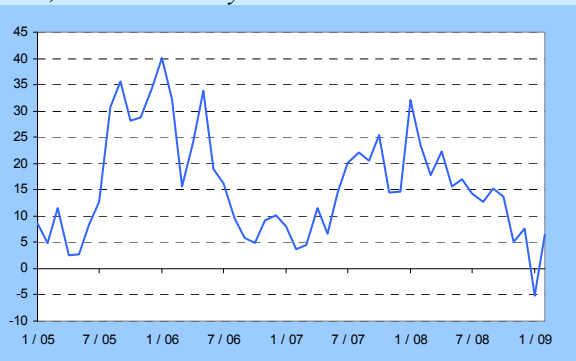
Na mezibankovním peněžním trhu panuje od října napětí, které ale postupem času zvolna opadá. K jeho zmírnění částečně přispělo trojí snížení sazeb ČNB celkem o 1,75 p. b. Z říjnového průzkumu průměrných denních obrátů na peněžním trhu vyplynulo, že banky si fakticky nebyly ochotny půjčovat větší objemy peněz na dobu delší než jeden týden. Koncem října se navíc sazby peněžního trhu (na delších splatnostech) dostaly mimo koridor vymezený diskontní a lombardní sazbou. Návrat do tohoto pásma byl pozvolný, byť roční PRIBOR stále převyšuje lombardní sazbu. Spread mezi sazbami PRIBOR a PRIBID zůstává mezi 20 a 45 bazickými body. Dvoutýdenní dodávací repo operace banky od poloviny ledna takřka nevyužívají a v tříměsíčním dodávacím repo tendru žádaly ČNB o prostředky pouze třikrát, a to krátce po zavedení této možnosti v listopadu 2008. I nadále je pro český bankovní sektor charakteristický přebytek likvidity.

Objem nově poskytnutých úvěrů¹¹ domácnostem (graf C.2.1) se meziročně snižuje již čtvrtým měsícem v řadě. Kladnou, byť slábnoucí, meziroční dynamiku si udržely pouze kontokorentní úvěry. Nové úvěry na spotřebu, na nákup bytových nemovitostí a ostatní úvěry vykazují meziroční úbytky. V případě posledních dvou jmenovaných kategorií se jedná o poklesy přesahující 20, resp. 30 %.

Graf C.2.1: Nové úvěry domácnostem
v %, meziroční změny

Graf C.2.2: Nové úvěry firmám
v %, meziroční změny

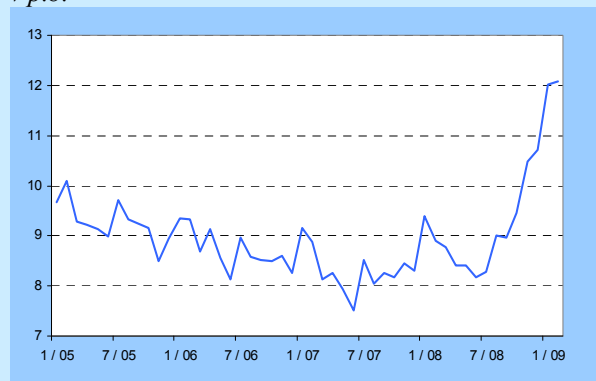
Zdroj: ČNB

V lednu 2009 zaznamenaly nové úvěry nefinančním podnikům první meziroční kontrakci ve sledovaném období, o měsíc později se však vrátily do černých čísel (graf C.2.2). Kontokorentní úvěry stále meziročně rostou více než 10% tempem. Naproti tomu ostatní úvěry do objemu 30 mil. Kč meziročně klesají o více než 30 %. Ostatní úvěry nad 30 mil. Kč jsou dosti volatilní, střídají se meziroční úbytky s meziročními nárůsty, nicméně poklesy jsou významnější nežli přírůstky.

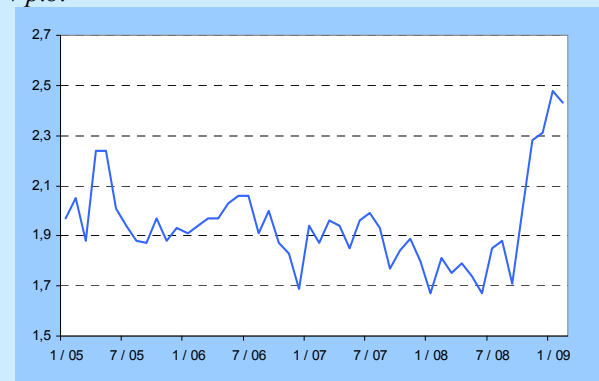
Úrokové sazby nových úvěrů domácnostem a nefinančním podnikům jsou blíže popsány v oddílu C.6, v kombinaci s jinou vhodnou sazbou však mohou posloužit také jako ukazatel rizikové prémie a preference likvidity bank. Klíčovým problémem je pak výběr úrokové sazby, se kterou budeme provádět srovnání. Za běžných okolností by byly vhodnými kandidáty některé sazby peněžního trhu, např. 3M či 6M PRIBOR. Vzhledem k nestandardní situaci na tomto trhu se nám ale jako lepší varianta jeví 2T repo sazba. Spread mezi 2T repo sazbou a sazbami peněžního trhu bývá totiž poměrně stabilní. S přihlédnutím ke stávajícím podmínkám na peněžním trhu je proto možné „normální“ vývoj sazeb peněžního trhu aproximovat právě 2T repo sazbou¹².

Z dat k 28. 2. 2009 je patrný nárůst rizikové prémie a preference likvidity bank¹³. U firemních úvěrů dochází k výraznému nárůstu rizikové prémie a preference likvidity od října 2008, u úvěrů domácnostem dokonce již od července (viz grafy C.2.3 a C.2.4). Zejména v případě domácností jsou tyto výsledky do určité míry ovlivněny změnou struktury nových úvěrů. Pokud bychom však zafixovali strukturu nových úvěrů na průměru roku 2005 a přepočítali podle toho úrokové sazby, naše závěry (nárůst rizikové prémie a preference likvidity) by se nezměnily.

Graf C.2.3: Spread mezi úrokovou sazbou nových úvěrů domácnostem a 2T repo sazbou
v p.b.

Graf C.2.4: Spread mezi úrokovou sazbou nových úvěrů firmám a 2T repo sazbou
v p.b.

Zdroj: ČNB

¹¹ Data o vývoji nových úvěrů domácnostem a nefinančním podnikům jsou k 28. 2. 2009.

¹² Cílem tedy není zjistit absolutní úroveň rizikové prémie a preference likvidity, nýbrž pouze jejich změny v průběhu času.

¹³ Neoficiální zdroje, např. rozhovory s představiteli bank v denním tisku, poukazují též na přísnější posuzování úvěruschopnosti klientů, vyšší požadavky na zajištění úvěrů apod.

Je tedy možné shrnout, že český bankovní sektor je zdravý, likvidní a svým chováním preferuje poskytování menšího objemu dražších úvěrů bonitním klientům. Je otázkou, jak se toto chování projeví na budoucí dynamice investic, provozním financování firem závislých na úvěrech a částečně i na spotřebě domácností.

Kapitálový trh a efekt bohatství

Faktorem, který by též mohl ovlivnit spotřebu domácností, je efekt bohatství, vyvolaný strmým propadem cen akcií a na nich navázaných aktiv, zejména podílových listů fondů kolektivního investování (FKI).

Odhadujeme, že mezi červencem 2008 a únorem 2009 klesly úspory domácností ve formě cenných papírů a podílových listů FKI o 77,5 mld. Kč. Tato částka představuje přibližně 3 % celkových úspor domácností, není však totožná se ztrátou, kterou domácnosti vývojem na trzích utrpěly. Na základě údajů Asociace pro kapitálový trh ČR o čistých prodejkách podílových listů předpokládáme, že ve zmiňovaném období domácnosti prodaly podíly za 19,5 mld. Kč a pravděpodobně je přesunuly do méně rizikových likvidních aktiv (oběživa a neterminovaných vkladů).

S přihlédnutím k výše uvedenému vývoji na akciových trzích v březnu a první půli dubna a velmi nízké elasticitě spotřeby na změny cen akcií nepovažujeme dosavadní efekt bohatství za významný. Rovněž pokles cen bytů a domů by neměl spotřebu domácností výrazně ovlivnit. V české ekonomice není rozšířené držení bytů s motivem spekulace na růst cen ani financování spotřeby hypotečními úvěry.

C.7 Vládní sektor

Podle předběžných údajů ČSÚ dosáhl **deficit vládního sektoru v roce 2008** hodnoty 54,0 mld. Kč, což představuje 1,5 % HDP. Ve srovnání s předběžným odhadem MF z ledna 2009 bylo tedy vládní saldo hospodaření v loňském roce o přibližně 8,4 mld. Kč horší.

Z technického pohledu je část tohoto zhoršení důsledkem přeražení části příjmů spotřební daně z tabákových výrobků z roku 2008 do roku 2007. Touto metodickou úpravou ČSÚ došlo jednorázově ke zlepšení deficitu v roce 2007 a k jeho zhoršení v roce následujícím. Deficit vládního sektoru v roce 2008 ještě může být, i přes již provedené revize, mírně zvýšen v případě nižšího vyrovnání záloh u daně z příjmů právnických osob placeného v letošním roce.

Z ekonomického pohledu se zde promítá především vliv ekonomické recese, který bylo možné pozorovat na příjmové straně vládního sektoru již koncem roku 2008. Nižší příjmy oproti původnímu očekávání byly vidět především u daně z přidané hodnoty a dále pak u sociálních příspěvků.

Pro rok **2009** se očekává výrazné prohloubení deficitu vládního sektoru na hodnotu přibližně 167 mld. Kč, což činí 4,5 % HDP. Dojde tak poprvé od roku 2005 k překročení 3% hranice deficitu vládního sektoru stanovené maastrichtskými konvergenčními kritérii. Výrazné prohloubení deficitu vládního sektoru nejspíše nebude v tomto roce pro státy EU27 nikterak neobvyklé, a tak by touto hodnotou Česká republika rozhodně neměla výjimečně vybočovat. Tento vývoj je ovšem dlouhodobě absolutně neudržitelný a pro všechny státy EU bude klíčové co nejdříve dostat stav svých rozpočtů opět pod kontrolu.

Vývoj hospodaření vládního sektoru v roce 2009 bude ovlivněn především probíhající ekonomickou krizí. Ta se projeví zejména na příjmové straně vládního sektoru, kdy se předpokládá poměrně razantní výpadek daňových příjmů, které se

dostanou dokonce hluboko pod úroveň roku 2008. Velmi výrazně to bude vidět především u daně z přidané hodnoty, sociálních příspěvků a dále pak u daně z příjmu právnických osob, kdy značná část podniků výrazně sníží své zisky či se dokonce propadne do ztráty. Vzhledem k obecně nižší citlivosti platů zaměstnanců na cyklus než v případě zisků firem bude výpadek daně z příjmů fyzických osob menší, nicméně nikoli zanedbatelný.

Na výdajové straně pak vládní sektor bude zatížen především výraznějším růstem sociálních dávek, ale i jednorázových vládních diskrečních opatření na podporu ekonomiky, které jsou patrné z boxu A.1.

Dluh vládního sektoru dosáhl ke konci roku 2008 hodnoty 1 105,8 mld. Kč, což představuje 29,8 % HDP. Oproti roku 2007 ovšem zaznamenal poměrně výrazný nárůst, který dalece převyšuje deficit vládního sektoru, jenž by měl být v dlouhém období hlavní determinantou vývoje vládního dluhu. Je tedy zřejmé, že řada nerealizovaných výdajů byla nevhodně kryta emisí dluhopisů.

Díky zhoršenému hospodaření v roce 2009 se očekává výrazný nárůst dluhu vládního sektoru na 1 250 mld. Kč, což představuje 33,9 % HDP.

Bližší informace o hospodaření vládního sektoru budou uvedeny ve Fiskálním výhledu MF, který vyjde koncem května 2009.

C.8 Světová ekonomika

Světová ekonomika je v recesi, epicentrem poklesu je americká ekonomika. Vzhledem ke globálnímu charakteru recese a poklesu světového obchodu nelze předpokládat, že by pokles vyrovnaly asijské ekonomiky, ačkoli růst čínské ekonomiky se dosud odhaduje nad 6 %. Inflace poklesla blízko k nule, ceny ropy se pohybují kolem 50 USD.

Ekonomika USA klesá od 3. čtvrtletí 2008 (mezičtvrtletně o 0,1 % ve 3. čtvrtletí a o 1,6 % ve 4. čtvrtletí). Míra nezaměstnanosti vzrostla ze 4,8 %

v únoru 2008 na 8,5 % v březnu 2009, což je 25leté maximum. Recesi napomohl ostrý pokles spotřeby domácností (mezičtvrtletně o 1 % ve 3. čtvrtletí a o 1,1 % ve 4. čtvrtletí), který byl ovlivněn snížením cen nemovitostí (cena domů od léta 2006 již celkem poklesla téměř o 30 %). Ceny jsou stabilní, inflace klesla z červencových 5,6 % na 0,0 % v lednu a 0,2 % v únoru, takže se objevují obavy z deflace.

Vláda i Fed se snaží o oživení řadou akcí počínaje podzimním 700 miliardovým balíkem na sanaci bank, potom dalším podpůrným balíkem ve výši 787 mld. USD za nové administrativy, vykupováním toxických aktiv od bank, přebíráním záruk, monetární politikou aj. Mírné náznaky oživení poptávky se vskutku objevily - od ledna 2009 se zastavil pokles spotřeby domácností, v únoru vzrostly objednávky zboží dlouhodobé spotřeby. Na trhu s nemovitostmi jsou předběžné náznaky zpomalení poklesu cen. Při hodnocení těchto signálů je ovšem potřebná zvýšená opatrnost.

Jádrem problému ale zůstávají banky a jejich trvající neochota půjčovat. Akce vlády prokázaly odhodlání již nenechat padnout žádnou velkou banku, ale plánu restrukturalizace bankovního sektoru, se kterým přišel ministr financí, se dostalo jen smíšeného přijetí. Jeho úspěch závisí na tom, přiměje-li banky k odkrytí a prodeji problémových aktiv. Kritickým faktorem je přitom čas, resp. politická podpora eventuálních dalších akcí vlády.

Očekávanou změnu reálného HDP v USA snižujeme pro rok 2009 na -2,8 % (*proti -1,2 %*) a v roce 2010 čekáme -0,2 % (*proti -0,5 %*).

Eurozóna (EA12) je v recesi od 2. čtvrtletí 2008 (změna HDP -0,2 % ve 2. i ve 3. čtvrtletí a -1,6 % ve 4. čtvrtletí). V recesi jsou zejména velké ekonomiky, především Německo (změna HDP -0,5 %, -0,5 %, -2,1 %). Export, na kterém je řada ekonomik závislých, je poškozen nízkou zahraniční poptávkou. Ekonomika také zpomaluje kvůli tvrdším úvěrovým podmínkám a poklesu na trhu nemovitostí. Dále vzrostla míra nezaměstnanosti na 8,5 % v únoru, což se odrazilo na propadu spotřeby. Maloobchodní těžby již od února 2008 stagnuje či klesá, v únoru 2009 se pak propadla o 0,6 % meziměsíčně. Na počátku roku 2009 se přidaly dvouciferné propady průmyslové výroby. V lednu to bylo o 16,0 % a v únoru o 18,4 % meziročně, v Německu v lednu o 17,6 % a v únoru o 20,6 %. Inflace v EA12 po červencovém vrcholu ve výši 4,0 % začala zpomalovat až k hodnotě 1,2 % v únoru a odhad za březen je dokonce 0,6 %. ECB následně snížila úrokovou sazbu na 1,25 %.

Další pokles objednávek v průmyslu v současnosti naznačuje, že pokles bude pokračovat i v nejbližších čtvrtletích. Potvrzuje se, že představa o „decouplingu“ (odpojení evropské ekonomiky od USA) byla neopodstatněná. Oživení v EU bude pravděpodobně poněkud opožděno za USA. Dalším klíčovým předpokladem je, že nedojde k větší krizi

evropských bank; která by se mohla týkat např. zemí na periferii EU.

Také evropské vlády zavedly podpůrné stimuly, ovšem menší než v USA (např. v SRN 82 mld. EUR). Tento rozdíl byl jedním bodem jednání skupiny G20 v dubnu 2009. Z jednání vzešel zejména souhlas se zvýšením prostředků a role MMF při řešení krize. Fond dostane 250 miliard USD na podporu volného obchodu a mimořádnou rozpočtovou injekci ve výši 750 miliard USD.

Pro rok 2009 odhadujeme pro EA12 změnu HDP o -3,3 % (*proti -1,0 %*) a pro rok 2010 pak ještě dalších -0,5 % (*proti -0,7 %*).

Středoevropské ekonomiky dlouhodobě rostly rychleji než západní Evropa, vysoký podíl průmyslové výroby a závislost na exportu do EU však povedou i zde k poklesu ekonomického výkonu.

Slovenská ekonomika i v roce 2008 rostla v rychlém tempu o 6,4 %. Při vysokém podílu exportu, zejména automobilů, je však možné očekávat v roce 2009 pokles HDP. To naznačuje už prudký meziroční pád průmyslové výroby od listopadu (v lednu o 29,1 %). Slovensko je od 1.1.2009 členem eurozóny, což vede k poněkud odlišným podmínkám jak v pozitivním, tak negativním směru (např. poněkud nadhodnocená měna).

Předpokládáme změnu HDP v roce 2009 o -2 % (*proti růstu o 3,4 %*). V roce 2010 by již měl následovat růst o 0,5 % (*proti 3,2 %*).

Polská ekonomika vzrostla v roce 2008 o 4,8 %. I v prvních třech čtvrtletích roku 2008 rostla dynamicky kolem 1 % mezičtvrtletně, v posledním čtvrtletí se však zpomalila na 0,3 %. Růst byl podobně jako na Slovensku tážen přílivem zahraničních investic a spotřebou domácností. Je jasné, že i zde vnější vývoj povede k poklesu HDP. Bude záležet na rezistenci spotřeby domácností a také na vývoji v Rusku a na Ukrajině.

Pro rok 2009 předpokládáme změnu HDP 2009 o -1,8 % (*proti růstu o 2,5 %*) a pro rok 2010 pak stagnaci (*proti růstu o 2,3 %*).

Cena ropy se od léta propadla až k současné úrovni kolem 50 USD za barel. Odhad vývoje ceny je obtížný kvůli řadě protichůdných faktorů. Globální recese sice vede k poklesu poptávky, ale na straně produkce se začíná stále častěji projevovat neschopnost výrazněji zvýšit těžbu a navíc se komodity opět stávají předmětem investování. Cena ropy je také ovlivňována regulací OPECu, byť jen se smíšeným úspěchem.

V naší predikci předpokládáme v nejbližších čtvrtletích mírný nárůst nad současnou úroveň. Pro rok 2009 na 53 USD (*proti 55 USD*) za barel ropy Brent, pro rok 2010 na 66 USD (*proti 69 USD*). V delším horizontu je pravděpodobný opětový nárůst k hodnotám nad 80 USD, mj. i v důsledku podinvestování odvětví v období nižších cen.

C.9 Mezinárodní srovnání¹⁴

Porovnávání ekonomického výkonu jednotlivých zemí provádíme v PPS¹⁵. PPS je umělá měnová jednotka, která vyjadřuje množství statků, které je v průměru možné zakoupit za 1 euro na území EU27 po kurzovém přepočtu u zemí, které používají jinou měnovou jednotku než euro.¹⁶

Při přepočtu pomocí běžné **parity kupní síly** má proces přibližování ekonomické úrovně ČR směrem k průměru EA12 setrvalou tendenci. Podobně je tomu i v ostatních středoevropských ekonomikách s výjimkou Maďarska. Vzhledem k trvajícimu předstihu ekonomické dynamiky i v období synchronní ekonomické recese by tato tendence neměla být narušena ani současnou situací, pouze by mohlo dojít k jejímu zpomalení.

V roce 2009 by měl HDP České republiky na obyvatele dosáhnout cca 20 200 PPS, což odpovídá 74 % ekonomického výkonu EA12.

Alternativní přepočet prostřednictvím běžného **směnného kurzu** bere v úvahu tržní ocenění měny a z něho vyplývající různou úroveň cenových hladin. HDP na obyvatele v tomto vyjádření by měl v roce 2009 dosáhnout úrovně cca 13 200 EUR, což odpovídá 47 % úrovně EA12. Proti roku 2008 tak dojde k poklesu, který je dán korekcí neúměrného zhodnocení směnného kurzu

Komparativní cenová hladina HDP by měla v roce 2009 činit cca 64 % průměru EA12. Zde se kurzová korekce projeví meziročním poklesem o 5 p.b. Tento pohyb, daný znehodnocením nominálního a následně reálného kurzu, by mohl pomoci zvýšit cenovou konkurenceschopnost a usnadnit tak překonání tíživé situace. Podobný vývoj se dá očekávat v Polsku, kde by mělo být snížení cenové hladiny ještě razantnější.

Jiná je situace u zemí s fixním kurzem (pobaltské státy) či na Slovensku po přijetí eura. Při neexistenci kurzového kanálu a při očekávaném kladném inflačním diferenciuálu vůči EA12 budou muset čelit dalšímu zvýšení komparativní cenové hladiny a posílení reálného směnného kurzu. V případě Slovenska je dokonce reálně možné očekávat, že poprvé od roku 1997 jeho komparativní cenová hladina výrazně překročí českou a Slovensko se tak stane „dražší“ zemí oproti ČR.

¹⁴Srovnání za období do roku 2008 vychází ze statistik Eurostatu. Od roku 2009 jsou použity vlastní propočty na bázi reálných směnných kurzů.

¹⁵PPS je zkratka Purchasing Power Standard, tj. standard kupní síly.

¹⁶Například parita kupní síly 17,63 CZK/PPS v roce 2008 vyjadřuje fakt, že za uvedenou sumu českých korun bylo možné zakoupit stejný soubor reprezentativních statků jako za 1 euro v rámci EU27.

D Monitoring predikcí ostatních institucí

MF ČR monitoruje makroekonomické predikce ostatních institucí, zabývajících se předpovídáním budoucího vývoje české ekonomiky. Průběžně jsou z veřejně přístupných datových zdrojů sledovány prognózy 15 institucí. Z toho je 7 institucí tuzemských (ČNB, tuzemské banky a pobočky zahraničních bank, investiční společnosti) a ostatní jsou zahraniční (Evropská komise, OECD, MMF, panel časopisu Economist, zahraniční banky).

Shrnutí předpovědi je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka D.1: Konsenzuální předpověď

		březen 2009			duben 2009
		min.	max.	konsenzus	predikce MF
Hrubý domácí produkt (2009)	%, s.c.	-3,5	2,5	-0,8	-2,3
Hrubý domácí produkt (2010)	%, s.c.	0,9	4,4	1,9	0,8
Průměrná míra inflace (2009)	%	0,9	2,1	1,6	1,1
Průměrná míra inflace (2010)	%	1,9	2,7	2,2	0,9
Růst průměrné mzdy (2009)	%	1,9	4,0	3,3	2,7
Růst průměrné mzdy (2010)	%	2,7	5,7	3,9	2,3
Podíl BÚ na HDP (2009)	%	-3,6	-1,7	-2,7	-2,9
Podíl BÚ na HDP (2010)	%	-3,3	-1,0	-2,2	-2,6

Konsenzuální předpovědi růstu **HDP** na rok 2009 se až do poloviny roku 2008 pohybovaly na úrovni 5 %. Prohlubování problémů globální ekonomiky bylo nejprve doprovázeno prognózami zpomalování růstu, v roce 2009 však převládly odhady počítající s hospodářským poklesem.

V průměru instituce předpokládají, že v roce 2009 dojde ke snížení výkonnosti české ekonomiky o 0,8 %. Pro rok 2010 se již počítá s návratem ekonomického růstu. Predikce MF je s těmito tendencemi v souladu, byť předpovídaná dynamika je výrazně nižší. Konsenzuální předpověď je ovlivněna zahrnutím „starších“ prognóz Evropské komise a OECD s nižší než čtvrtletní periodicitou zveřejňování.

Aktuální prognózy **míry inflace** pro rok 2009 počítají s průměrnou inflací 1,6 %. Predikce MF se blíží minimu z monitorovaných prognóz.

Většina pracovišť pro rok 2010 předpokládá, že dojde k ustálení inflace těsně nad novým 2% inflačním cílem ČNB. MF nadále predikuje inflaci na spodní hranici tolerančního pásma ČNB.

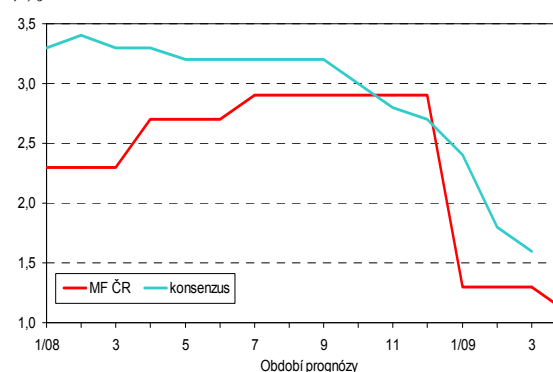
Na přelomu roku 2008 a 2009 došlo k výraznému snížení prognózy růstu **průměrné mzdy** pro rok 2009. Konsenzuální předpověď počítá s navýšováním průměrné mzdy o 3,3 % v roce 2009 a o 3,9 % v roce následujícím. Oproti konsenzu očekává MF nižší růst průměrné mzdy v roce 2009 a zpomalení, nikoliv urychlení, růstu v roce 2010.

Předpovědi **podílu běžného účtu platební bilance na HDP** kolísají v pásmu -2,8 až -2,3 %. Predikce MF je vzhledem ke konsenzu nepatrně pesimističtější.

Graf D.1: Prognózy růstu reálného HDP na rok 2009 v %

Graf D.2: Prognózy inflace na rok 2009 v %

1. Ekonomický výkon

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

Tabulka 1.1: **HDP reálně – roční**
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Predikce	Predikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	<i>m ld. Kč 2000</i>	2368	2474	2630	2809	2976	3072	3002	3026	3098	3190
	<i>předch.r.=100</i>	103,6	104,5	106,3	106,8	106,0	103,2	97,7	100,8	102,4	103,0
Výdaje domácností na spotřebu ¹⁾	<i>m ld. Kč 2000</i>	1272	1309	1342	1415	1490	1532	1545	1560	1591	1631
	<i>předch.r.=100</i>	106,0	102,9	102,5	105,4	105,3	102,8	100,9	100,9	102,0	102,5
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>m ld. Kč 2000</i>	546	527	542	538	540	545	554	561	566	566
	<i>předch.r.=100</i>	107,1	96,5	102,9	99,3	100,4	100,9	101,8	101,2	100,8	100,0
Tvorba hrubého kapitálu	<i>m ld. Kč 2000</i>	710	774	767	848	919	907	853	838	859	885
	<i>předch.r.=100</i>	98,6	109,1	99,2	110,5	108,4	98,6	94,1	98,2	102,5	103,1
- fixní kapitál	<i>m ld. Kč 2000</i>	689	716	729	776	828	854	812	810	831	856
	<i>předch.r.=100</i>	100,4	103,9	101,8	106,5	106,7	103,1	95,1	99,8	102,5	103,0
- změna zásob a ceností	<i>m ld. Kč 2000</i>	20	58	38	71	91	53	41	28	28	30
Vývoz zboží a služeb	<i>m ld. Kč 2000</i>	1689	2039	2275	2634	3027	3236	2847	2903	2990	3147
	<i>předch.r.=100</i>	107,2	120,7	111,6	115,8	114,9	106,9	88,0	102,0	103,0	105,3
Dovoz zboží a služeb	<i>m ld. Kč 2000</i>	1859	2192	2301	2628	3002	3141	2806	2844	2908	3030
	<i>předch.r.=100</i>	108,0	117,9	105,0	114,2	114,2	104,6	89,3	101,4	102,2	104,2
Domácí konečné užití	<i>m ld. Kč 2000</i>	2530	2608	2652	2794	2936	2972	2951	2961	3016	3079
	<i>předch.r.=100</i>	104,2	103,1	101,7	105,4	105,1	101,2	99,3	100,3	101,9	102,1
Metodická diskrepance ²⁾	<i>m ld. Kč 2000</i>	11	18	5	3	1	-7	8	8	1	-9
Reálný hrubý domácí důchod	<i>m ld. Kč 2000</i>	2466	2582	2712	2869	3070	3120	3071	3092	3179	3281
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	104,7	105,0	105,8	107,0	101,7	98,4	100,7	102,8	103,2
Příspěvky k růstu HDP ³⁾:											
- domácí konečné užití	<i>proc.body</i>	4,2	3,2	1,7	5,2	4,9	1,2	-0,7	0,3	1,8	2,0
- konečná spotřeba	<i>proc.body</i>	4,7	0,7	1,9	2,5	2,7	1,5	0,8	0,7	1,2	1,3
- tvorba hrubého kapitálu	<i>proc.body</i>	-0,4	2,5	-0,2	2,7	2,2	-0,4	-1,5	-0,4	0,6	0,7
- saldo zahraničního obchodu	<i>proc.body</i>	-0,6	1,3	4,6	1,6	1,0	2,1	-1,6	0,5	0,6	1,0

¹⁾ Spotřeba neziskových institucí je zařazena do spotřeby sektoru domácností.

²⁾ Deterministicky určený vliv používání cen a struktury předchozího roku jako základu pro výpočet reálných přírůstků.

³⁾ Výpočet na základě cen a struktury předchozího roku, kde jsou příspěvky beze zbytku sčitatelné.

Tabulka 1.2: **HDP reálně – čtvrtletní**
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Hrubý domácí produkt	<i>m ld. Kč 2000</i>	729	791	781	771	723	769	752	757
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,4	104,4	104,0	100,2	99,3	97,3	96,3	98,2
	<i>st.obd.p.r.=100 ¹⁾</i>	104,9	104,0	102,9	100,7	99,0	97,5	97,0	97,9
	<i>př.čtvrťl.=100 ¹⁾</i>	100,6	100,7	100,3	99,1	98,9	99,2	99,8	99,9
Výdaje domácností na spotřebu	<i>m ld. Kč 2000</i>	357	384	391	400	365	388	393	400
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,7	103,3	102,8	102,5	102,2	101,1	100,3	100,0
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>m ld. Kč 2000</i>	125	134	132	153	127	136	135	156
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	99,2	102,0	102,6	99,8	101,5	101,9	102,1	101,7
Tvorba hrubého kapitálu	<i>m ld. Kč 2000</i>	215	239	229	225	212	226	204	211
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,1	94,7	94,0	103,1	98,8	94,8	89,3	93,7
- fixní kapitál	<i>m ld. Kč 2000</i>	194	220	217	223	184	208	205	214
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,5	104,5	103,4	100,3	94,8	94,7	94,7	96,2
- změna zásob a ceností	<i>m ld. Kč 2000</i>	21	19	12	2	28	18	-1	-4
Vývoz zboží a služeb	<i>m ld. Kč 2000</i>	823	855	807	751	678	727	726	716
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	114,1	115,0	109,0	91,3	82,4	85,0	90,0	95,3
Dovoz zboží a služeb	<i>m ld. Kč 2000</i>	789	814	772	765	655	705	706	740
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	112,3	110,5	104,3	93,1	83,0	86,6	91,4	96,8
Metodická diskrepance		-2	-6	-6	7	-4	-3	0	15
Reálný hrubý domácí důchod	<i>m ld. Kč 2000</i>	748	803	787	783	747	789	765	771
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	103,4	102,7	101,7	99,1	99,8	98,3	97,1	98,5

¹⁾ Ze sezónně očištěných dat

Tabulka 1.3: HDP - užití v běžných cenách – roční

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Předikce	Předikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	mld. Kč	2577	2815	2984	3216	3530	3706	3692	3747	3923	4127
	předch. r.=100	104,6	109,2	106,0	107,8	109,8	105,0	99,6	101,5	104,7	105,2
Výdaje domácností na spotřebu	mld. Kč	1332	1417	1464	1568	1698	1841	1872	1902	1983	2077
	předch. r.=100	105,6	106,3	103,4	107,0	108,3	108,4	101,7	101,6	104,2	104,8
Výdaje vládních inst. na spotřebu	mld. Kč	603	622	658	685	719	752	783	801	824	847
	předch. r.=100	109,8	103,1	105,9	104,0	104,9	104,6	104,2	102,3	102,8	102,9
Tvorba hrubého kapitálu	mld. Kč	700	774	766	852	936	928	880	878	902	930
	předch. r.=100	99,5	110,6	98,9	111,2	109,9	99,1	94,9	99,8	102,6	103,2
- fixní kapitál	mld. Kč	687	727	742	792	858	888	851	855	882	915
	předch. r.=100	101,4	105,8	102,0	106,8	108,2	103,6	95,8	100,5	103,2	103,7
- změna zásob a cenností	mld. Kč	13	47	24	60	79	40	30	24	19	15
Saldo zahraničního obchodu	mld. Kč	-59	2	95	111	178	185	156	166	215	272
- vývoz zboží a služeb	mld. Kč	1592	1975	2155	2462	2830	2847	2590	2567	2783	3040
	předch. r.=100	107,3	124,0	109,1	114,3	115,0	100,6	91,0	99,1	108,4	109,2
- dovoz zboží a služeb	mld. Kč	1651	1973	2060	2351	2653	2662	2433	2402	2568	2768
	předch. r.=100	107,5	119,5	104,4	114,1	112,8	100,3	91,4	98,7	106,9	107,8
Hrubý národní důchod ¹⁾	mld. Kč	2466	2660	2850	3042	3317	3428	3453	3489	3615	3768
	předch. r.=100	104,8	107,9	107,1	106,7	109,0	103,3	100,7	101,1	103,6	104,2
Saldo prvotních důchodů ²⁾	mld. Kč	-111	-155	-134	-174	-213	-278	-239	-258	-308	-359

¹⁾ Hrubý národní důchod je součtem HDP a salda čistých prvotních důchodů se zahraničím. Představuje úhrn prvotních příjmových důchodů rezidentů (náhrady zaměstnancům, čisté daně na výrobu a dovoz, důchody z vlastnictví, hrubý provozní přebytek a smíšený důchod).

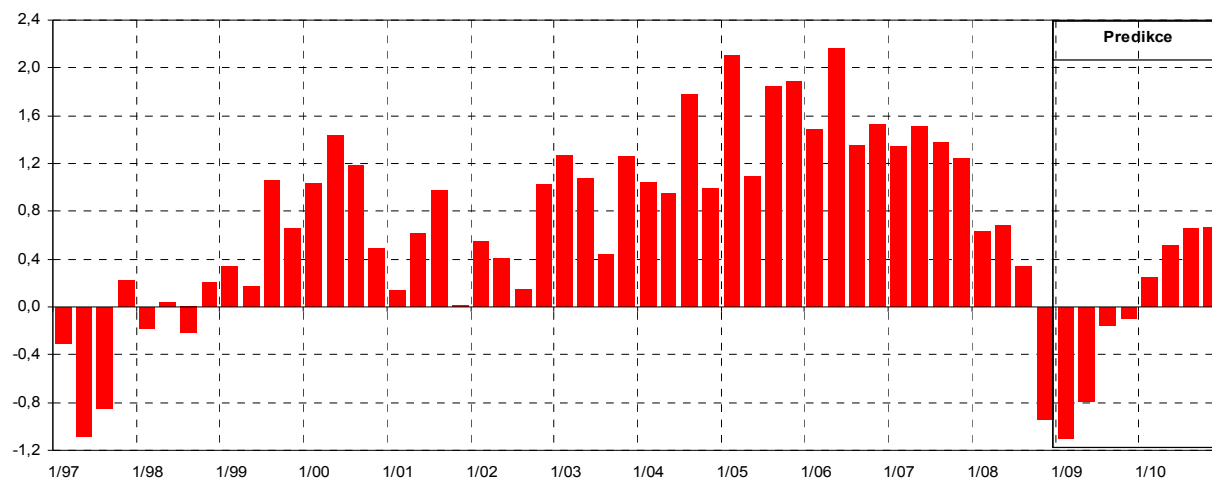
²⁾ Saldo čistých prvotních důchodů rezidentů ve vztahu k zahraničí je součtem rozdílů přijatých a vyplacených mezd a důchodů z vlastnictví (úroků, dividend a reinvestovaných zisků z aktiv vlastněných nerezidenty). Věcně odpovídá bilanci výnosů platební bilance.

Tabulka 1.4: HDP - užití v běžných cenách – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Předikce	Předikce	Předikce
Hrubý domácí produkt	mld. Kč	877	949	937	943	888	947	920	936
	st.obd.p.r.=100	107,2	105,9	104,9	102,2	101,3	99,8	98,2	99,3
Výdaje domácností na spotřebu	mld. Kč	427	461	474	479	444	472	477	479
	st.obd.p.r.=100	109,6	109,3	108,7	106,3	104,0	102,4	100,6	100,1
Výdaje vládních inst. na spotřebu	mld. Kč	166	183	182	221	173	191	190	229
	st.obd.p.r.=100	102,1	105,4	106,3	104,5	104,5	104,5	104,2	103,6
Tvorba hrubého kapitálu	mld. Kč	219	244	234	232	215	230	212	223
	st.obd.p.r.=100	105,1	95,2	94,0	103,7	98,3	94,5	90,4	96,5
- fixní kapitál	mld. Kč	201	229	225	233	192	218	215	226
	st.obd.p.r.=100	105,3	105,0	103,4	100,9	95,5	95,3	95,4	96,8
- změna zásob a cenností	mld. Kč	18	15	9	-2	23	12	-3	-3
Saldo zahraničního obchodu	mld. Kč	65	62	47	11	56	54	42	5
- vývoz zboží a služeb	mld. Kč	734	749	698	665	603	671	665	651
	st.obd.p.r.=100	108,5	106,3	99,9	88,7	82,1	89,6	95,2	97,9
- dovoz zboží a služeb	mld. Kč	669	687	651	654	547	617	622	647
	st.obd.p.r.=100	108,1	104,3	98,3	91,8	81,8	89,8	95,6	98,9

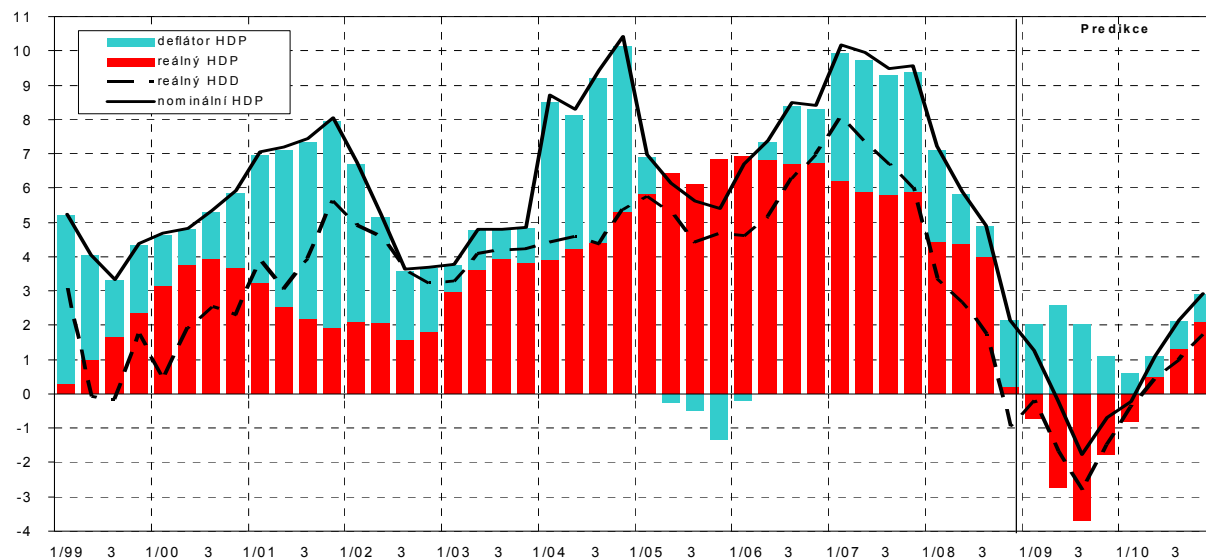
Graf 1.1: Hrubý domácí produkt

mezičtvrtletní růst v %

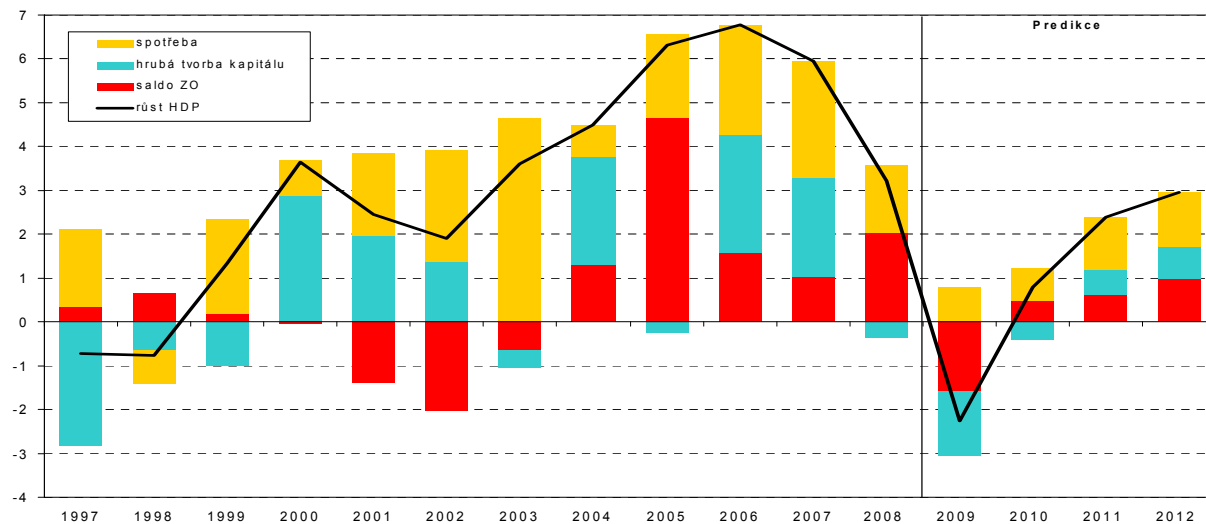
Graf 1.2: Hrubý domácí produkt a reálný hrubý domácí důchod

meziroční růst v %

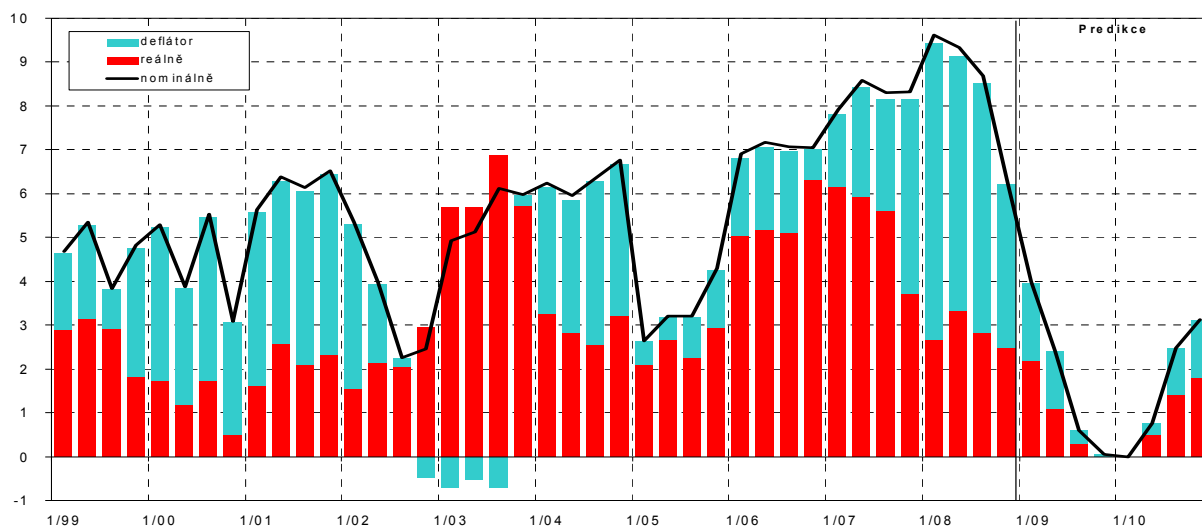

Graf 1.3: Hrubý domácí produkt – příspěvky k růstu

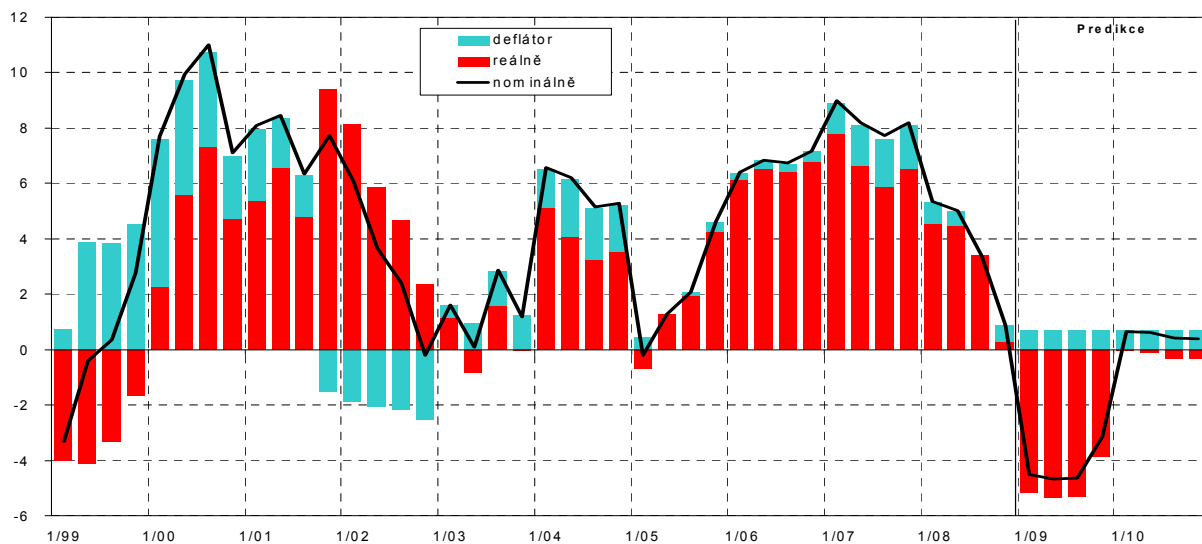
rozklad meziročního růstu, procentní body

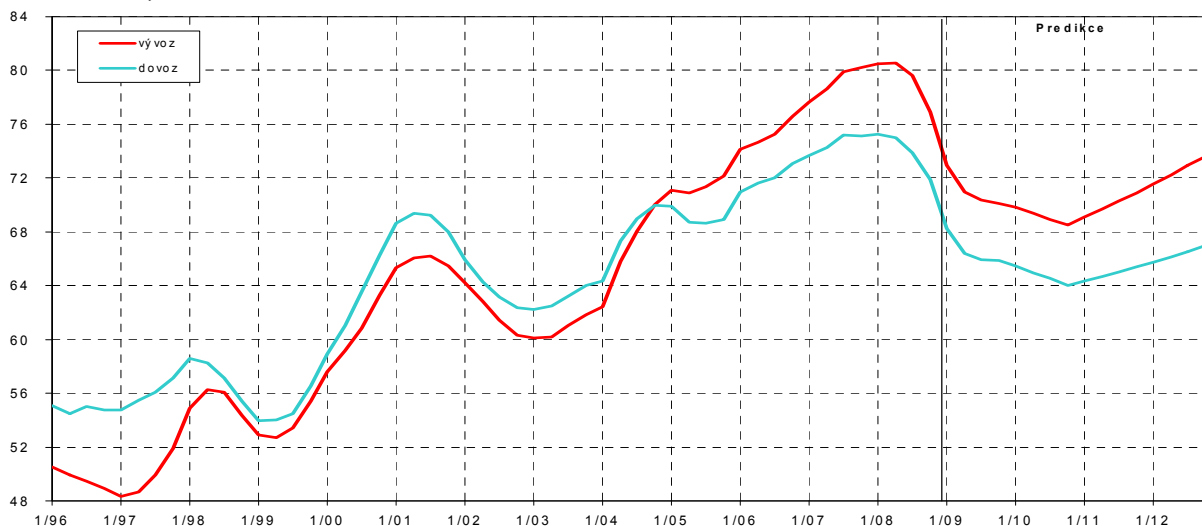
Graf 1.4: **Spotřeba domácností (včetně neziskových institucí)**
meziroční růst v %

Graf 1.5: **Tvorba hrubého fixního kapitálu**
meziroční růst v %

Graf 1.6: **Podíl vývozu a dovozu zboží a služeb na HDP (v b.c.)**
z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 1.5: HDP - důchodová struktura – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		<i>Předb. Předikce Předikce</i>									
HDP	<i>mld. Kč</i>	2352	2464	2577	2815	2984	3216	3530	3706	3692	3747
	<i>předch.r.=100</i>	107,4	104,8	104,6	109,2	106,0	107,8	109,8	105,0	99,6	101,5
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	193	211	219	267	281	284	316	360	359	367
	<i>předch.r.=100</i>	103,0	109,8	103,4	122,2	105,1	101,3	111,1	114,0	99,7	102,3
- Daně z výroby a dovozu	<i>mld. Kč</i>	258	268	287	331	353	362	398	438	442	453
	<i>předch.r.=100</i>	104,1	103,9	107,1	115,5	106,4	102,6	109,9	110,3	100,9	102,5
- Dotace na výrobu	<i>mld. Kč</i>	65	57	68	64	72	78	82	78	83	86
	<i>předch.r.=100</i>	107,3	86,5	120,6	94,1	112,2	107,8	105,4	95,9	106,0	103,0
Náhrady zaměstnancům	<i>mld. Kč</i>	995	1064	1129	1202	1285	1387	1516	1631	1661	1683
domácí	<i>předch.r.=100</i>	108,4	107,0	106,1	106,5	106,9	108,0	109,3	107,6	101,9	101,3
- Mzdy a platy domácích	<i>mld. Kč</i>	755	805	853	907	970	1048	1145	1241	1275	1304
	<i>předch.r.=100</i>	108,8	106,6	106,0	106,3	106,9	108,0	109,3	108,4	102,7	102,3
- Příspěvky na SZ placené	<i>mld. Kč</i>	240	260	276	295	315	339	371	389	386	379
zaměstnavatelem	<i>předch.r.=100</i>	106,9	108,3	106,2	107,0	106,7	107,8	109,5	104,9	99,2	98,2
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	1165	1189	1229	1345	1418	1544	1698	1715	1671	1697
	<i>předch.r.=100</i>	107,4	102,0	103,4	109,4	105,4	108,9	110,0	101,0	97,4	101,5
- Spotřeba fixního kapitálu	<i>mld. Kč</i>	477	492	509	538	554	576	606	634	661	687
	<i>předch.r.=100</i>	105,8	103,0	103,5	105,7	103,0	104,0	105,1	104,7	104,2	104,0
- Čistý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	688	697	721	808	865	968	1093	1081	1011	1009
	<i>předch.r.=100</i>	108,6	101,4	103,4	112,1	107,0	112,0	112,9	98,9	93,5	99,9

Tabulka 1.6: HDP - důchodová struktura – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Odhad</i>	<i>Předikce</i>	<i>Předikce</i>	<i>Předikce</i>
HDP	<i>mld. Kč</i>	877	949	937	943	888	947	920	936
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	107,2	105,9	104,9	102,2	101,3	99,8	98,2	99,3
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	86	92	99	82	87	92	99	82
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	124,4	110,7	113,3	108,8	100,2	100,2	99,4	99,2
Náhrady zaměstnancům	<i>mld. Kč</i>	392	405	402	431	404	413	407	437
domácí	<i>st.obd.př.r.=100</i>	110,5	108,4	107,1	104,7	103,1	102,0	101,4	101,2
- Mzdy a platy domácích	<i>mld. Kč</i>	296	307	306	331	306	317	314	338
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	110,4	109,0	108,1	106,5	103,4	103,0	102,4	102,2
- Příspěvky na SZ placené	<i>mld. Kč</i>	96	98	95	100	98	96	94	98
zaměstnavatelem	<i>st.obd.př.r.=100</i>	110,7	106,8	103,8	99,2	102,0	98,7	98,1	97,9
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	398	452	436	429	397	442	414	418
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	101,2	102,8	101,3	98,6	99,7	97,8	95,0	97,4

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
		Predikce Predikce										
Spotřebitelské ceny												
průměr roku	<i>průměr 2005=100</i>	93,7	95,4	95,5	98,2	100,0	102,5	105,4	112,1	113,4	114,4	
- průměrná míra inflace	<i>růst v %</i>	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,1	0,9	
koncem roku	<i>průměr 2005=100</i>	94,3	94,8	95,8	98,5	100,6	102,3	107,9	111,8	112,3	114,1	
- zvýšení cen v průběhu roku	<i>růst v %</i>	4,1	0,6	1,0	2,8	2,2	1,7	5,4	3,6	0,5	1,6	
- z toho příspěvek	<i>proc. body</i>	2,3	0,7	0,3	1,7	1,9	0,8	2,2	4,3	0,7	0,9	
administrativních ¹⁾ opatření												
HICP ²⁾	<i>průměr 2005=100</i>	94,7	96,1	96,0	98,4	100,0	102,1	105,1	111,7	112,5	113,1	
	<i>růst v %</i>	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,7	0,5	
Deflátoři												
HDP	<i>průměr 2000=100</i>	104,9	107,8	108,8	113,8	113,4	114,5	118,6	120,6	123,0	123,8	
	<i>předch.r.=100</i>	104,9	102,8	100,9	104,5	99,7	100,9	103,6	101,7	101,9	100,7	
Hrubé domácí výdaje	<i>průměr 2000=100</i>	103,1	103,6	104,2	107,8	108,9	111,1	114,2	118,4	119,8	121,0	
	<i>předch.r.=100</i>	103,1	100,5	100,6	103,5	101,0	102,0	102,8	103,7	101,1	101,0	
Spotřeba domácností (vč. NZI)		<i>průměr 2000=100</i>	103,9	105,2	104,8	108,2	109,1	110,8	113,9	120,1	121,1	121,9
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	101,2	99,6	103,3	100,8	101,5	102,8	105,4	100,8	100,7	
Spotřeba vlády	<i>průměr 2000=100</i>	104,0	107,8	110,5	118,0	121,5	127,2	133,0	138,0	141,2	142,8	
	<i>předch.r.=100</i>	104,0	103,7	102,4	106,8	103,0	104,7	104,6	103,7	102,3	101,1	
Tvorba fixního kapitálu	<i>průměr 2000=100</i>	101,0	98,8	99,8	101,5	101,8	102,0	103,6	104,0	104,8	105,5	
	<i>předch.r.=100</i>	101,0	97,8	101,0	101,8	100,2	100,3	101,5	100,5	100,7	100,7	
Vývoz zboží a služeb		<i>průměr 2000=100</i>	99,7	94,2	94,3	96,9	94,7	93,5	93,5	91,0	88,4	
	<i>předch.r.=100</i>	99,7	94,5	100,1	102,7	97,8	98,7	100,0	94,1	103,4	97,2	
Dovoz zboží a služeb	<i>průměr 2000=100</i>	97,4	89,2	88,8	90,0	89,5	89,4	88,4	84,8	86,7	84,4	
	<i>předch.r.=100</i>	97,4	91,6	99,6	101,3	99,5	99,9	98,8	95,9	102,3	97,4	
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	102,4	105,6	106,2	107,6	105,8	104,5	105,8	103,8	104,9	104,7	
	<i>předch.r.=100</i>	102,4	103,2	100,5	101,4	98,3	98,8	101,2	98,1	101,0</		

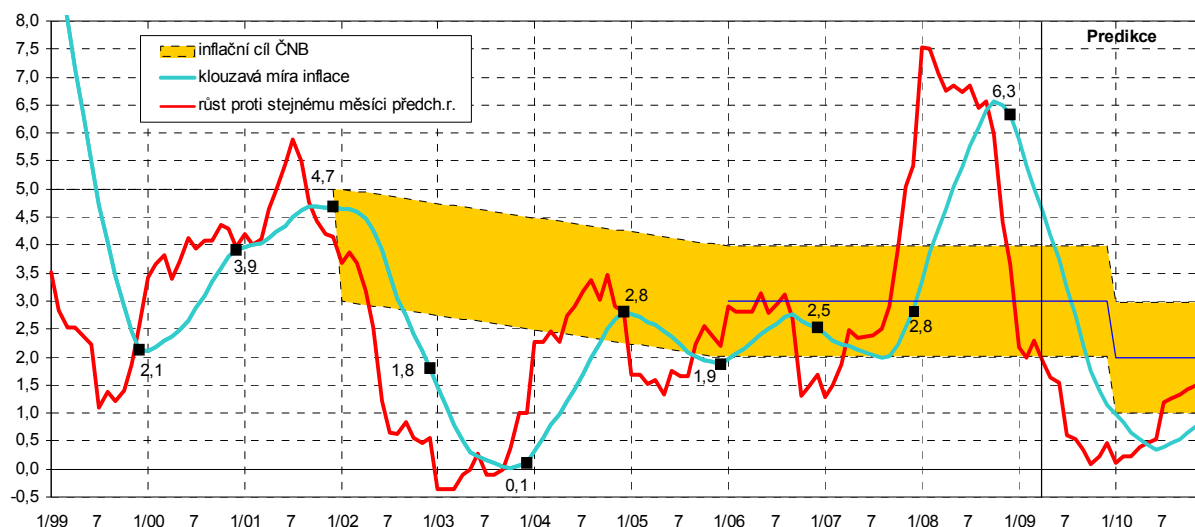
¹⁾ Změna regulovaných maximálních nebo věcně usměrňovaných cen a nepřímých daní.

²⁾ HICP – harmonizovaný index spotřebitelských cen. Slouží mimo jiné k posouzení cenové stability podle Maastrichtských kritérií.

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Spotřebitelské ceny	<i>průměr 2005=100</i>	111,3	112,1	112,9	112,2	113,7	114,0	113,5	112,5
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	106,8	106,6	104,7	102,2	101,7	100,5	100,3
HICP	<i>průměr 2005=100</i>	111,1	111,8	112,3	111,6	112,7	113,3	112,5	111,5
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,5	106,7	106,4	104,3	101,5	101,3	100,2	99,9
Deflátor HDP	<i>průměr 2000=100</i>	120,4	120,0	119,9	122,3	122,8	123,1	122,3	123,7
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,7	101,5	100,9	101,9	102,0	102,6	102,0	101,1
Deflátor hrubých domácích výdajů	<i>průměr 2000=100</i>	117,0	118,1	118,9	119,7	118,6	119,4	119,9	121,1
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,4	103,8	103,8	103,1	101,4	101,2	100,9	101,2
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	105,2	103,8	102,6	103,7	106,3	105,4	103,8	104,2
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	98,8	98,0	97,2	98,5	101,1	101,6	101,2	100,5

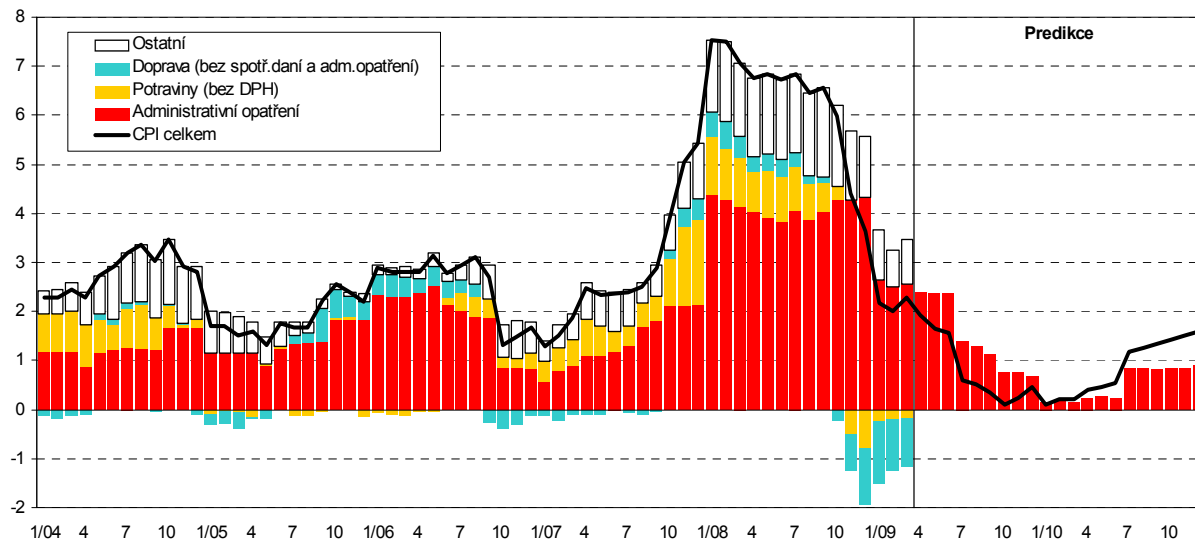
Graf 2.1: Spotřebitelské ceny

meziroční růst v %

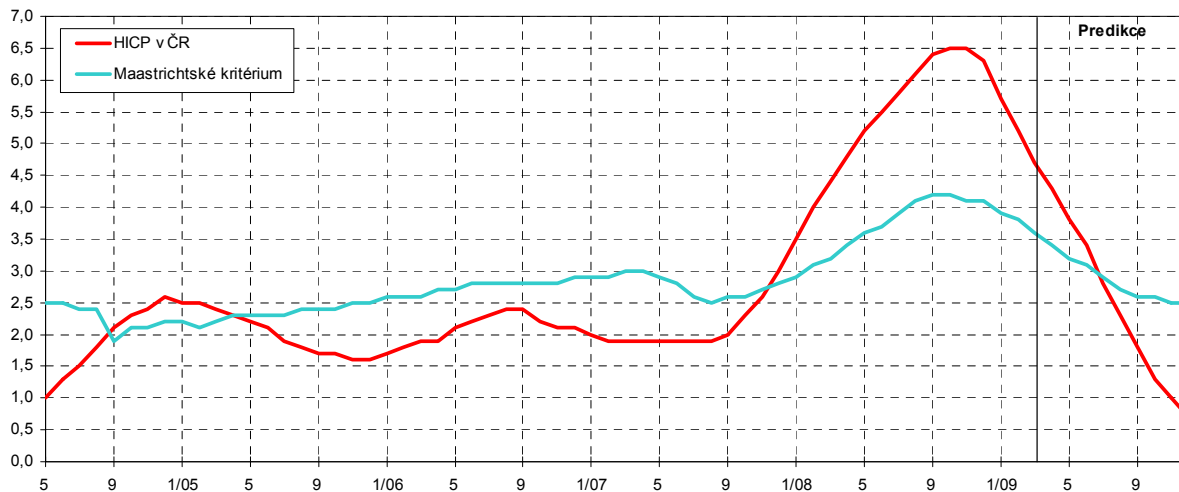
Graf 2.2: Spotřebitelské ceny

rozklad meziročního růstu spotřebitelských cen, procentní body

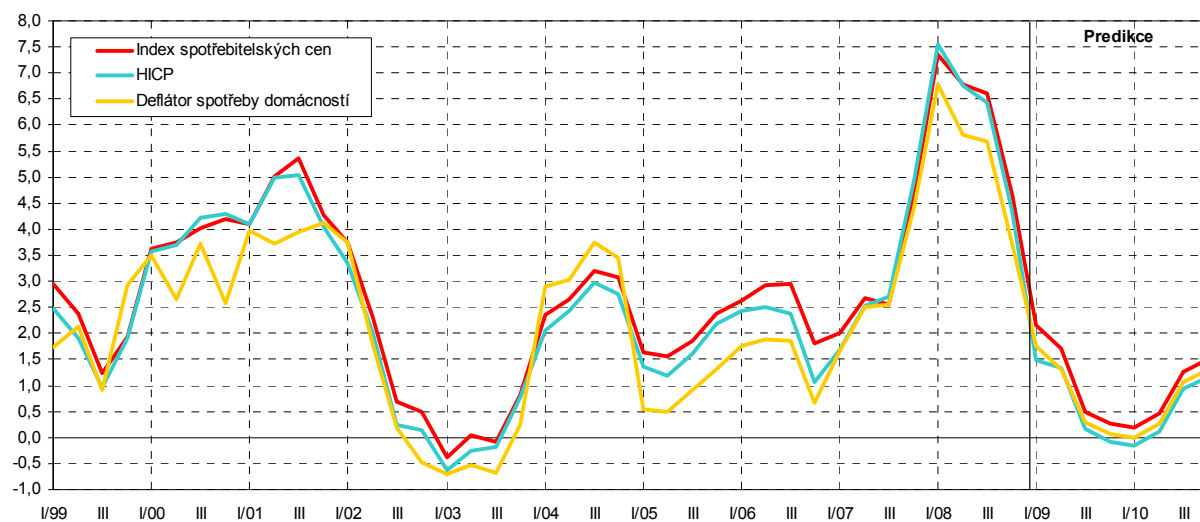

Graf 2.3: HICP a Maastrichtské kritérium inflace

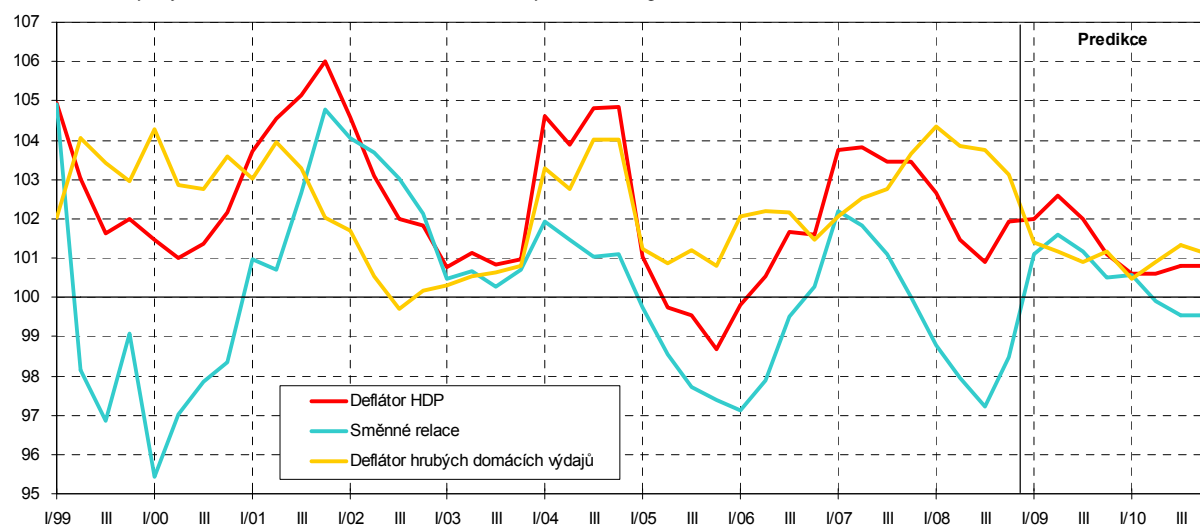
klouzavá míra inflace z HICP v %

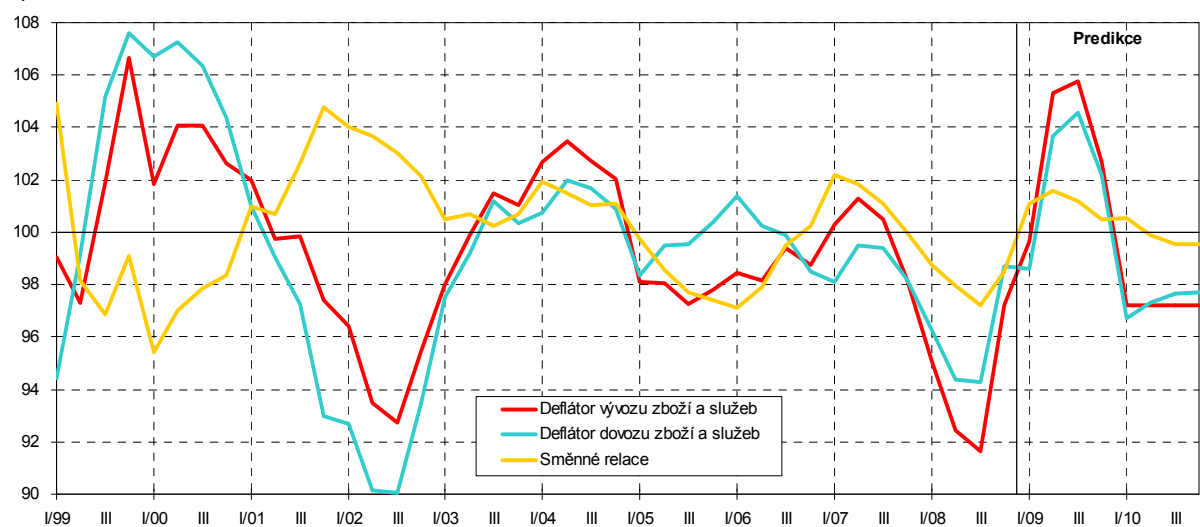
Graf 2.4: Indikátory spotřebitelských cen
meziroční růst v %

Graf 2.5: Deflátor HDP
meziroční indexy deflátoru domácího konečného užití a směnných relací, *sopr = 100*

Graf 2.6: Směnné relace
sopr = 100

3. Trh práce

Prameny kapitoly 3: ČSÚ, MPO ČR, MPSV ČR, propočty MF ČR.

Tabulka 3.1: Zaměstnanost – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:											
Zaměstnanost ¹⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4728	4765	4733	4707	4764	4828	4922	5002	4951	4873
	<i>předch. r. = 100</i>	100,4	(100,8)	99,3	99,4	101,2	101,3	101,9	101,6	99,0	98,4
- zaměstnanci ²⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4014	4002	3922	3914	4001	4048	4125	4196	4145	4073
	<i>předch. r. = 100</i>	100,2	(99,7)	98,0	99,8	102,2	101,2	101,9	101,7	98,8	98,3
- podnikatelé ³⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	714	763	811	792	763	780	797	807	806	800
	<i>předch. r. = 100</i>	100,8	(106,8)	106,4	97,6	96,3	102,2	102,2	101,2	99,9	99,3
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	418	374	399	426	410	371	276	230	322	396
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,1	7,5
Pracovní síla	<i>průměr v tis. osob</i>	5146	5139	5132	5133	5174	5199	5198	5232	5273	5269
	<i>předch. r. = 100</i>	99,7	99,9	99,9	100,0	100,8	100,5	100,0	100,7	100,8	99,9
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis. osob</i>	7165	7183	7214	7247	7270	7307	7347	7410	7431	7430
	<i>předch. r. = 100</i>	100,4	100,3	100,4	100,4	100,3	100,5	100,5	100,9	100,3	100,0
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	66,0	66,3	65,6	64,9	65,5	66,1	67,0	67,5	66,6	65,6
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ⁴⁾	<i>průměr v %</i>	65,2	65,6	64,9	64,2	64,8	65,3	66,1	66,6	65,8	64,7
Prac. síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	71,8	71,5	71,1	70,8	71,2	71,2	70,8	70,6	71,0	70,9
Míra ekon. aktivity 15 - 64 let ⁵⁾	<i>průměr v %</i>	71,0	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8	69,7	70,1	70,0
Národní účty - ČSÚ:											
Zaměstnanost (domácí koncept) ⁶⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4963	4991	4923	4940	4992	5072	5207	5268	5161	5070
	<i>předch. r. = 100</i>	100,5	100,6	98,7	100,3	101,0	101,6	102,7	101,2	98,0	98,2
Odpracované hodiny	<i>mld.</i>	9,75	9,70	9,58	9,65	9,81	9,96	10,16	10,23	9,99	9,83
	<i>předch. r. = 100</i>	96,0	99,5	98,7	100,8	101,6	101,5	102,0	100,7	97,7	98,4
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	1965	1944	1945	1954	1965	1963	1950	1942	1936	1940
	<i>předch. r. = 100</i>	95,6	98,9	100,1	100,4	100,6	99,9	99,4	99,6	99,7	100,2
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:											
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	443,8	477,5	521,6	537,4	514,3	474,8	392,8	324,6	445	537
Míra nezaměstnanosti ⁷⁾	<i>průměr v %</i>	8,54	9,16	9,90	10,24	9,79	.	.	.	.	.
	<i>průměr v %</i>	.	.	.	9,2	8,97	8,13	6,62	5,44	7,6	9,1
Registrovaní zahraniční pracovníci - MPSV, MPO											
Celkem	<i>průměr v tis. osob</i>	166,7	167,6	163,2	169,4	195,2	233,2	276,2	343,5	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	107,5	100,5	97,4	103,8	115,3	119,4	118,5	124,4	.	.
- zaměstnanci	<i>průměr v tis. osob</i>	105,1	106,0	102,3	106,1	131,2	165,5	209,7	270,2	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	109,8	100,9	96,5	103,7	123,7	126,1	126,7	128,8	.	.
- podnikatelé	<i>průměr v tis. osob</i>	61,7	61,6	60,9	63,3	64,0	67,7	66,5	73,3	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	103,8	99,9	98,9	103,9	101,2	105,7	98,2	110,2	.	.

U ukazatelů Výběrového šetření pracovních sil nejsou data za rok 2001 srovnatelná s následujícími roky vlivem harmonizace dotazníku se standardem Eurostatu. Rozdíly mezi nezaměstnaností podle VŠPS a podle registrace na úřadech práce vyplývají jednak z odlišné definice obou ukazatelů a jednak ze způsobu šetření VŠPS, který pravděpodobně systémově snižuje vykazovaný počet nezaměstnaných (pořadí otázek v dotazníku, struktura non-response).

¹⁾ Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

²⁾ Včetně členů produkčních družstev.

³⁾ Včetně pomáhajících rodinných příslušníků.

⁴⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

⁵⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let

⁶⁾ Oproti VŠPS zahrnuje navíc i odhady zaměstnanosti v šedé ekonomice, zaměstnanosti cizinců – nerezidentů (zejména pendlerů) či v zemědělském samozásobení apod.

⁷⁾ V prvním řádku podle „staré“ metodiky, ve druhém řádku podle „nové“ metodiky.

Tabulka 3.2: Zaměstnanost – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
<u>Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:</u>									
Zaměstnanost	<i>průměr v tis.osob</i>	4958	5003	5014	5034	4976	4958	4930	4938
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,9	101,8	101,5	101,3	100,4	99,1	98,3	98,1
- zaměstnanci	<i>průměr v tis.osob</i>	4161	4195	4206	4220	4166	4151	4126	4137
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,0	101,9	101,7	101,2	100,1	99,0	98,1	98,0
- podnikatelé	<i>průměr v tis.osob</i>	797	808	808	813	810	807	804	801
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,3	101,6	100,3	101,8	101,6	99,9	99,5	98,5
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis.osob</i>	245	220	224	231	286	315	334	355
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	4,7	4,2	4,3	4,4	5,4	6,0	6,3	6,7
Pracovní síla	<i>průměr v tis.osob</i>	5203	5223	5238	5264	5262	5274	5264	5293
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	100,5	100,7	100,6	100,8	101,1	101,0	100,5	100,5
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis.osob</i>	7397	7406	7413	7426	7428	7430	7432	7434
	<i>předch.r.=100</i>	100,9	100,8	100,9	100,8	100,4	100,3	100,2	100,1
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	67,0	67,6	67,6	67,8	67,0	66,7	66,3	66,4
	<i>m eziroční přírůstek</i>	0,6	0,6	0,4	0,3	0,0	-0,8	-1,3	-1,4
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ¹⁾	<i>průměr v %</i>	66,1	66,6	66,7	66,8	66,1	65,9	65,5	65,6
	<i>m eziroční přírůstek</i>	0,6	0,6	0,4	0,3	0,0	-0,8	-1,3	-1,2
Prac.síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	70,3	70,5	70,7	70,9	70,8	71,0	70,8	71,2
	<i>m eziroční přírůstek</i>	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	0,5	0,4	0,2	0,3
Míra ekon.aktivity 15 - 64 let ²⁾	<i>průměr v %</i>	69,4	69,6	69,7	69,9	70,0	70,1	70,0	70,3
	<i>m eziroční přírůstek</i>	-0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,6	0,5	0,2	0,4
<u>Národní účty - ČSÚ:</u>									
Zaměstnanost (domácí koncept)	<i>průměr v tis.osob</i>	5250	5277	5280	5267	5224	5173	5131	5117
	<i>předch.r.=100</i>	102,0	101,6	101,0	100,2	99,5	98,0	97,2	97,2
Odpracované hodiny	<i>m ld.</i>	2,59	2,65	2,46	2,54	2,57	2,58	2,37	2,47
	<i>předch.r.=100</i>	99,8	101,7	103,1	98,6	99,1	97,6	96,4	97,5
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	494	502	465	481	492	499	462	483
	<i>předch.r.=100</i>	97,8	100,2	102,1	98,5	99,6	99,6	99,2	100,3
<u>Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:</u>									
Počet nezaměstnaných	<i>průměr v tis.osob</i>	355,1	311,9	309,5	321,8	409	439	453	477
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	5,95	5,19	5,24	5,39	7,00	7,5	7,8	8,1
<u>Registrace zahraniční pracovníci - MPSV, MPO</u>									
Celkem	<i>průměr v tis.osob</i>	315,7	337,1	355,1	365,9	348,4	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	125,2	126,5	125,5	120,7	110,4	.	.	.
- zaměstnanci ³⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	245,8	264,9	280,5	289,6	270,1	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	131,7	131,7	129,8	123,2	109,9	.	.	.
- podnikatelé ⁴⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	69,9	72,2	74,5	76,4	78,3	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	106,7	110,3	111,8	112,0	112,1	.	.	.

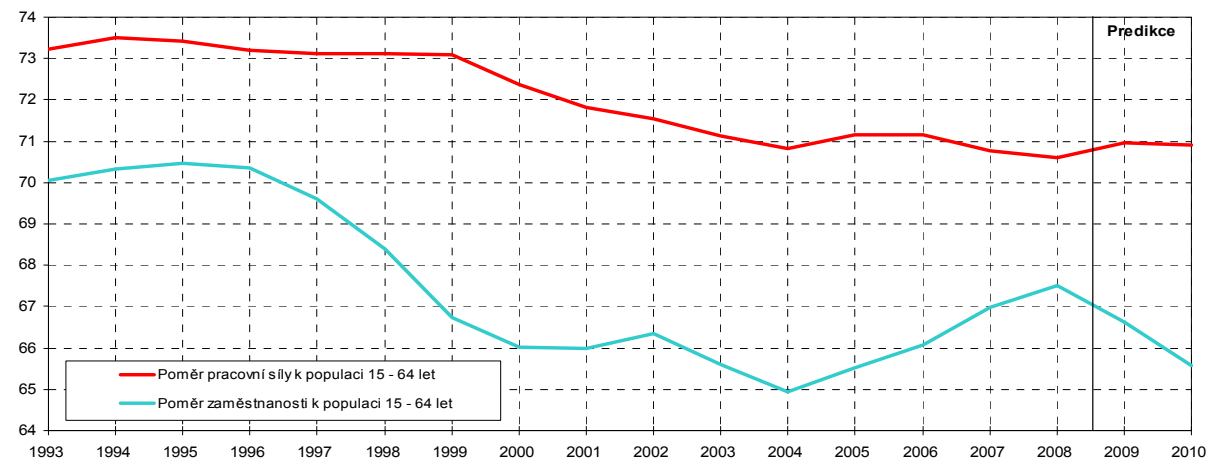
¹⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

²⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let.

³⁾ Vážený aritmetický průměr počátečního, průběžných a koncového stavu.

⁴⁾ Prostý aritmetický průměr počátečního a koncového stavu.

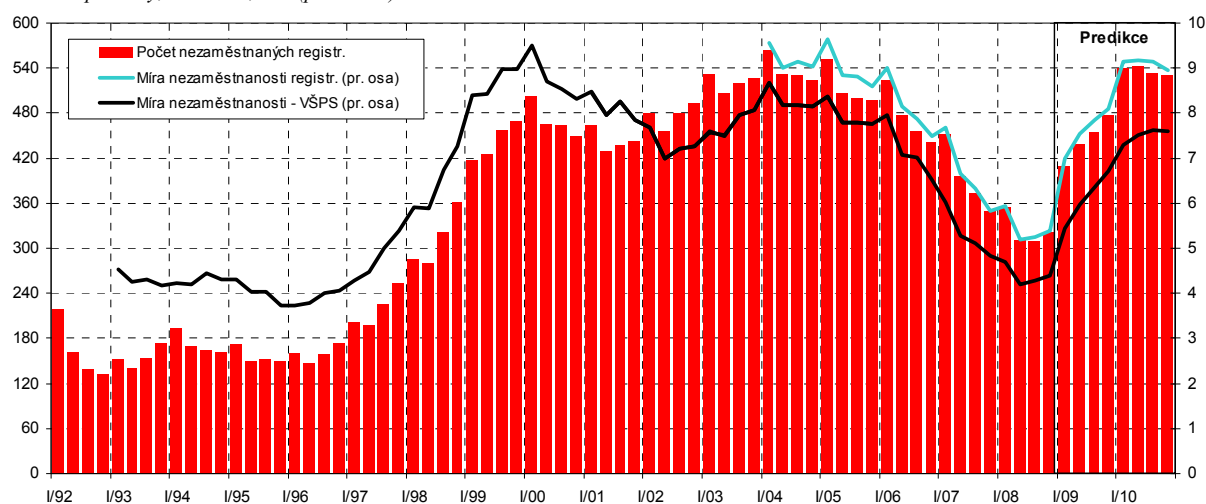
Graf 3.1: Poměr pracovní síly a zaměstnanosti na počtu obyvatel ve věkové skupině 15-64 let (v %)

Časová řada míry zaměstnanosti mezi roky 2001 a 2002 není metodicky konzistentní. Blíže viz pozn. u tab. 3.1.

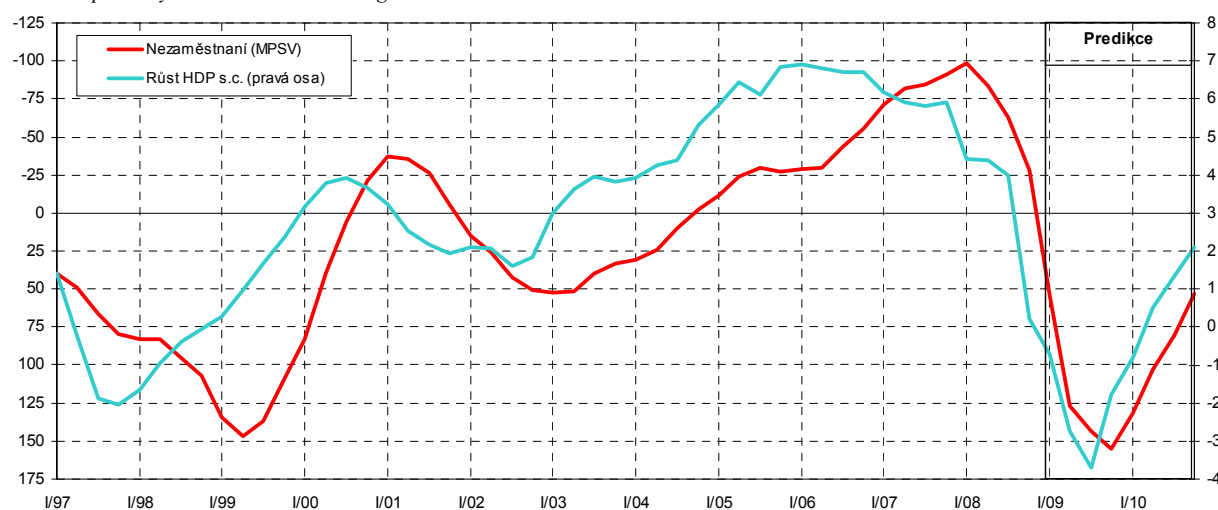
Graf 3.2: Nezaměstnanost

čtvrtletní průměry, v tis. osob, v % (pravá osa)

Graf 3.3: Ekonomický výkon a nezaměstnanost

meziroční přírůstky reálného HDP v % a registrované nezaměstnanosti v tis. osob

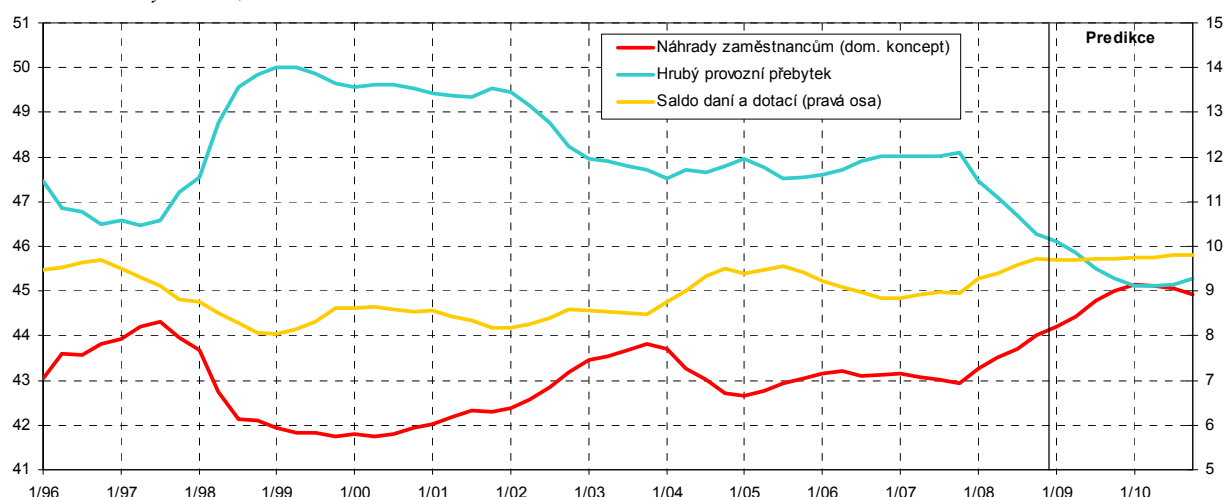
Tabulka 3.3: Trh práce - analytické ukazatele

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Náhrady na 1 zaměstnance: ¹⁾											
- nominální	předch.r.=100	108,1	107,3	108,2	106,7	104,6	106,7	107,3	105,8	103,1	103,1
- reálné	předch.r.=100	103,3	105,4	108,1	103,8	102,6	104,1	104,3	99,4	102,0	102,2
Průměrná hrubá měsíční mzda ³⁾											
- nominální	Kč	14 793	15 866	16 917	18 041	18 992	20 219	21 694	23 545	24 500	25 500
	předch.r.=100	108,7	107,3	106,6	106,6	105,3	106,5	107,3	108,5	104,0	104,0
- reálná	Kč 2005	15 788	16 632	17 716	18 377	18 992	19 719	20 573	20 996	21 600	22 300
	předch.r.=100	103,8	105,4	106,5	103,7	103,3	103,8	104,3	102,1	102,8	103,2
Produktivita práce											
	předch.r.=100	102,1	101,1	104,3	105,1	105,0	105,4	103,9	101,6	98,8	102,4
Jednotkové náklady práce ⁴⁾											
	předch.r.=100	105,9	106,1	103,8	101,5	99,5	101,3	103,2	104,1	104,4	100,7
Náhrady zaměstnancům / HDP											
	%	42,3	43,2	43,8	42,7	43,1	43,1	42,9	44,0	45,0	44,9

¹⁾ Náhrady zaměstnancům (domácí koncept) na 1 zaměstnance podle VŠPS.²⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.³⁾ Zahrnuje pouze subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci a všechny organizace nepodnikatelské sféry. Predikované údaje jsou zaokrouhleny na stovky Kč.⁴⁾ Podíl nominálních náhrad na 1 zaměstnance a reálné produktivity práce.

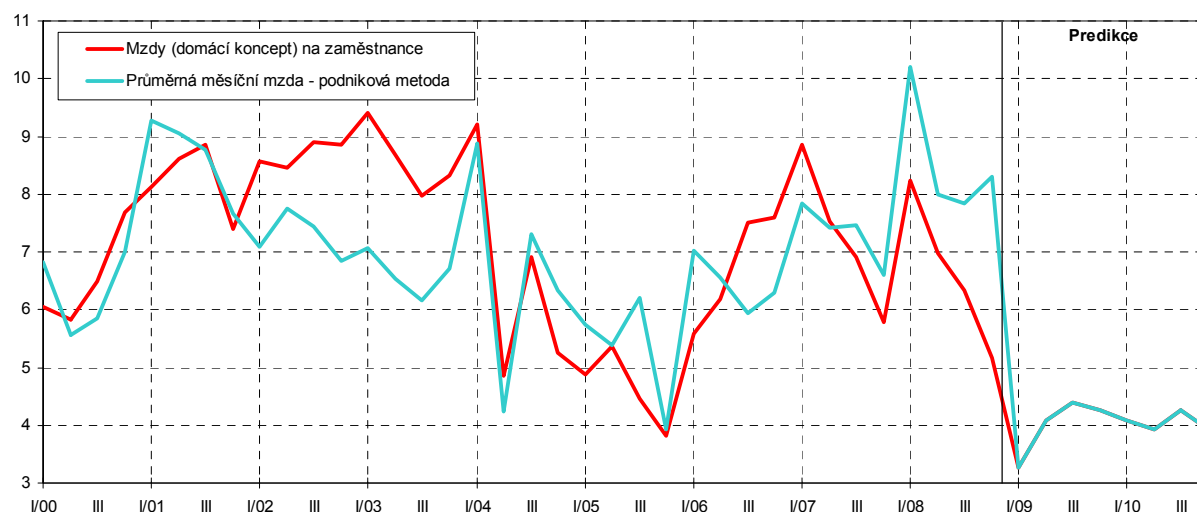
Graf 3.4: HDP - důchodová struktura

z ročních klouzavých úhrnů, v %

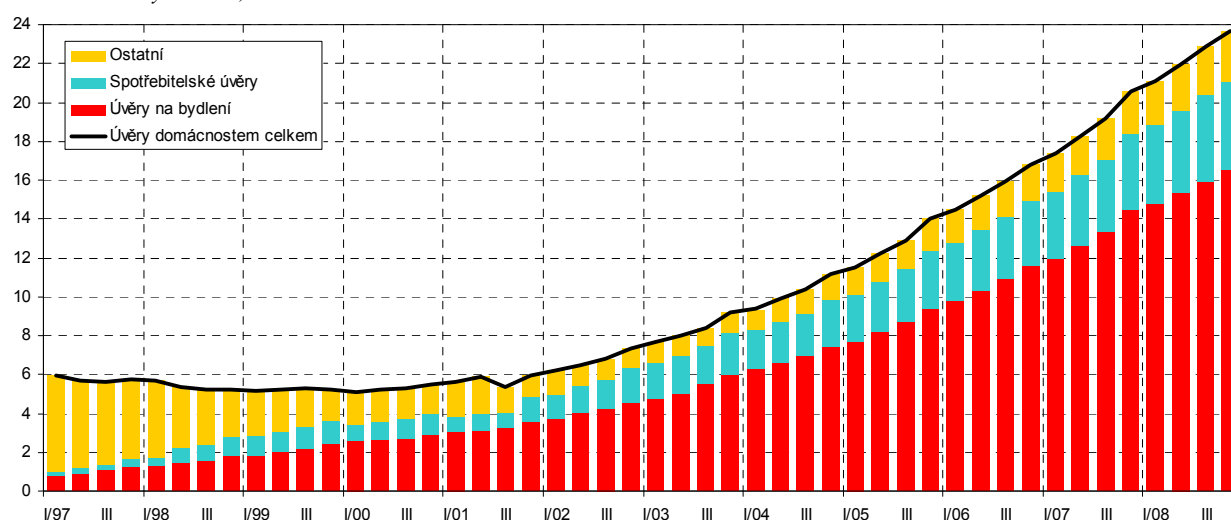
Graf 3.5: Průměrná mzda – nominální

meziroční růst v %

Graf 3.6: Podíl bankovních úvěrů domácnostem na HDP

z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 3.4: Účet domácností

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		Predikce Predikce									
Běžné příjmy											
Náhrady zaměstnancům	m ld. Kč	982	1049	1120	1186	1273	1374	1497	1596	1627	1648
	předch.r.=100	107,9	106,8	106,8	105,9	107,3	107,9	108,9	106,6	101,9	101,3
Hrubý smíšený důchod ¹⁾	m ld. Kč	391	395	425	449	446	469	495	514	499	509
	předch.r.=100	104,4	101,2	107,5	105,7	99,4	105,2	105,5	103,9	97,0	102,0
Přijaté důchody z vlastnictví ²⁾	m ld. Kč	103	98	97	109	120	137	157	165	168	173
	předch.r.=100	101,6	94,9	98,9	112,7	109,6	113,9	114,7	105,2	102,0	103,0
Sociální dávky	m ld. Kč	290	313	324	369	386	419	466	489	518	540
	předch.r.=100	104,6	108,0	103,6	.	104,6	108,7	111,2	104,9	106,0	104,2
Ostatní přijaté běžné transfery ³⁾	m ld. Kč	79	85	91	93	103	113	120	134	141	147
	předch.r.=100	91,2	107,8	106,8	102,9	110,1	109,9	106,4	111,9	105,0	104,0
Běžné výdaje											
Placené důchody z vlastnictví ⁴⁾	m ld. Kč	15	13	19	21	20	25	37	36	36	36
	předch.r.=100	94,6	82,0	149,0	112,4	94,7	123,3	149,6	96,5	100,0	101,0
Běžné daně z důchodu a jmění ⁵⁾	m ld. Kč	106	115	128	138	140	140	156	145	148	151
	předch.r.=100	105,9	108,0	111,9	107,6	101,7	99,8	111,4	93,0	102,0	101,8
Sociální příspevky ⁶⁾	m ld. Kč	350	382	408	474	507	556	610	631	592	587
	předch.r.=100	106,8	109,2	106,7	.	107,1	109,7	109,6	103,5	93,7	99,2
Ostatní placené běžné transfery ⁷⁾	m ld. Kč	79	82	93	100	109	115	127	138	148	157
	předch.r.=100	108,5	103,4	113,7	107,2	109,2	105,9	109,9	109,0	107,0	106,0
Disponibilní důchod	m ld. Kč	1293	1348	1409	1474	1551	1675	1805	1948	2030	2086
	předch.r.=100	105,0	104,3	104,5	104,6	105,3	108,0	107,7	107,9	104,2	102,8
Výdaje na konečnou spotřebu	m ld. Kč	1207	1248	1317	1399	1443	1543	1669	1812	1843	1873
	předch.r.=100	106,4	103,4	105,6	106,2	103,1	107,0	108,2	108,6	101,7	101,6
Změna podílu v PF ⁸⁾	m ld. Kč	9	11	13	17	19	23	26	25	25	26
Hrubé úspory	m ld. Kč	96	112	105	92	128	156	162	161	212	239
Kapitálové transfery											
(příjem (-) / výdaj (+))	m ld. Kč	-17	-36	-21	-23	-25	-23	-23	-38	-24	-24
Tvorba hrubého kapitálu	m ld. Kč	121	129	122	132	136	153	187	177	168	175
	předch.r.=100	102,7	106,8	94,9	107,8	102,6	112,6	122,3	94,8	95,0	104,0
Změna finančních aktiv a pasiv	m ld. Kč	-5	23	6	-18	20	25	-3	7	68	89
Disponibilní důchod reálný ⁹⁾	předch.r.=100	100,3	102,4	104,4	101,8	103,3	105,3	104,8	101,5	103,0	101,9
Míra hrubých úspor ¹⁰⁾	%	7,4	8,3	7,4	6,2	8,2	9,3	9,0	8,2	10,4	11,5

¹⁾ Smíšený důchod drobných podnikatelů, který je souhrnem důchodu z podnikání (zisku) a důchodu z jejich pracovní činnosti pro vlastní podnik.

²⁾ Přijaté úroky, dividendy, důchody z půdy, čerpání podnikatelského důchodu, důchodu z rozděleného zisku apod.

³⁾ Náhrady z neživotního pojištění, soukromé mezinárodní transfery, výhry v sázkách a loteriích, státní příspěvky na stavební spoření apod.

⁴⁾ Placené úroky.

⁵⁾ Daň z příjmu, daň z převodu nemovitostí, místní poplatky a používání dálnic.

⁶⁾ Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, penzijní připojištění a zákonné úrazové pojištění placené zaměstnavatelem i zaměstnancem a tzv. imputované příspěvky (nenávratné sociální výpomoci poskytnuté zaměstnavatelem).

⁷⁾ Čisté pojistné na neživotní pojištění, soukromé mezinárodní transfery, pokuty ve správním a blokovém řízení, sázky apod.

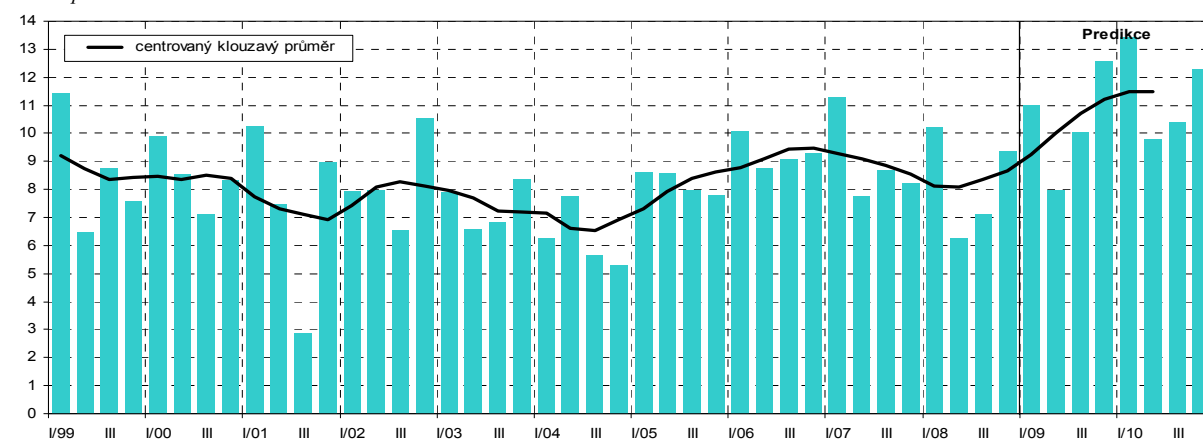
⁸⁾ Rozdíl mezi přijatým pojistným a vyplacenými důchody z penzijního připojištění.

⁹⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

¹⁰⁾ Podíl hrubých úspor na disponibilním důchodu.

Graf 3.7: Míra hrubých úspor domácností

v % disponibilního důchodu

4. Vztahy k zahraničí

Prameny: ČNB, ČSÚ, Eurostat, propočty MF ČR.

Tabulka 4.1: Směnné kurzy – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									Predikce	Predikce	Výhled
Směnné kurzy nominální:											
CZK / EUR	roční průměr	30,81	31,84	31,90	29,78	28,34	27,76	24,94	26,9	25,0	23,9
	index zhodnocení předch.r.=100	110,6	96,8	99,8	107,1	105,1	102,1	111,3	92,9	107,5	104,6
CZK / USD	roční průměr	32,74	28,23	25,70	23,95	22,61	20,31	17,03	21,0	20,3	19,9
	index zhodnocení předch.r.=100	116,2	116,0	109,8	107,3	105,9	111,3	119,2	81,3	103,3	101,9
NEER ¹⁾	průměr 2005=100	93,5	93,5	94,1	100,0	105,1	107,9	120,4	111	119	124
	index zhodnocení předch.r.=100	111,8	99,9	100,7	106,2	105,1	102,6	111,6	92,2	107,0	104,2
Reálný směnný kurz ²⁾											
vůči EA-12	průměr 2005=100	97,5	93,2	95,5	100,0	104,0	107,6	119,1	110	117	123
	index zhodnocení předch.r.=100	110,9	95,6	102,4	104,7	104,0	103,4	110,7	92,7	106,4	105,0

¹⁾ Nominální efektivní směnný kurz – index agregující směnné kurzy na základě vah zahraničního obchodu.

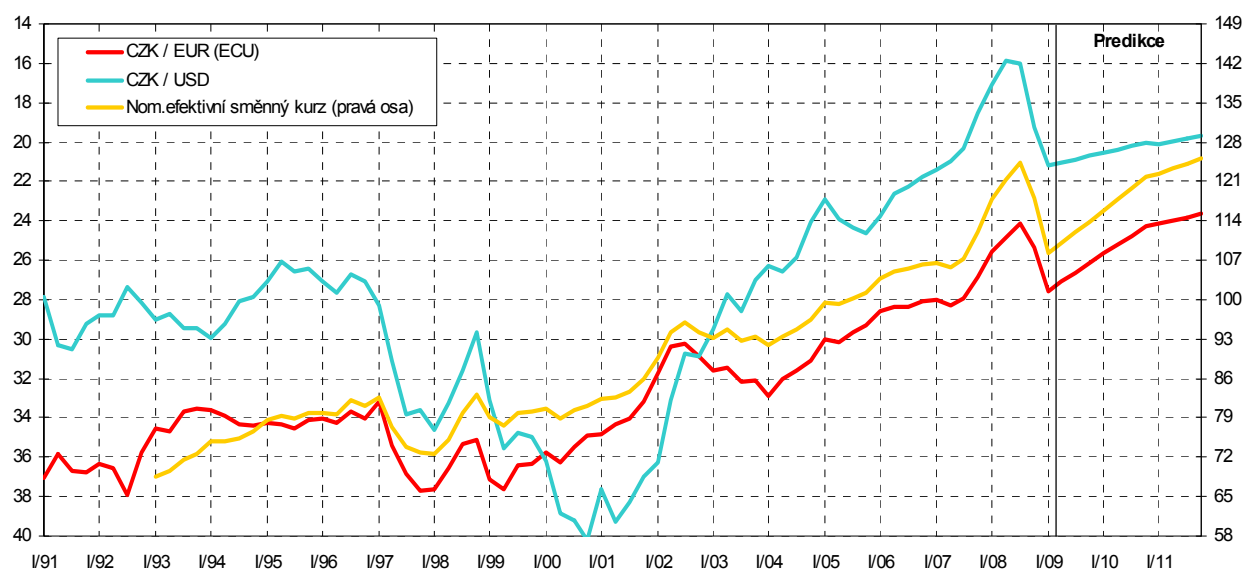
²⁾ Index popisuje meziroční reálné zhodnocení CZK proti EUR, deflováno deflátory HDP.

Tabulka 4.2: Směnné kurzy – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Směnné kurzy nominální:									
CZK / EUR		25,56	24,83	24,09	25,34	27,60	27,1	26,6	26,1
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	109,7	113,9	115,9	105,9	92,6	91,6	90,5	97,0
CZK / USD		17,08	15,89	16,05	19,25	21,21	21,0	20,9	20,7
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	125,3	132,0	126,7	96,3	80,5	75,5	76,9	93,0
Nominální efektivní směnný kurz	průměr 2005=100	117,9	121,4	124,3	118,1	108	110	112	114
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	110,8	114,7	115,9	105,3	91,8	90,7	90,1	96,4
Reálný směnný kurz									
vůči EA12	průměr 2005 = 100	117,0	119,2	122,1	117,9	108	110	110	113
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	110,2	113,0	114,3	105,4	92,5	92,1	90,4	96,0

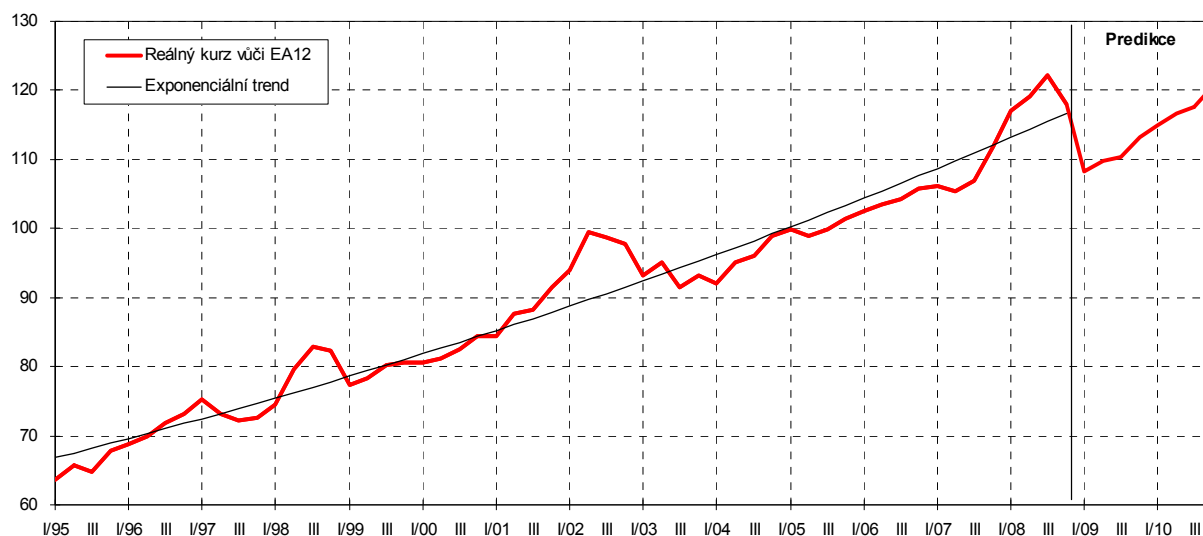
Graf 4.1: Nominální směnné kurzy

čtvrtletní průměry, průměr 2005=100 (pravá osa)

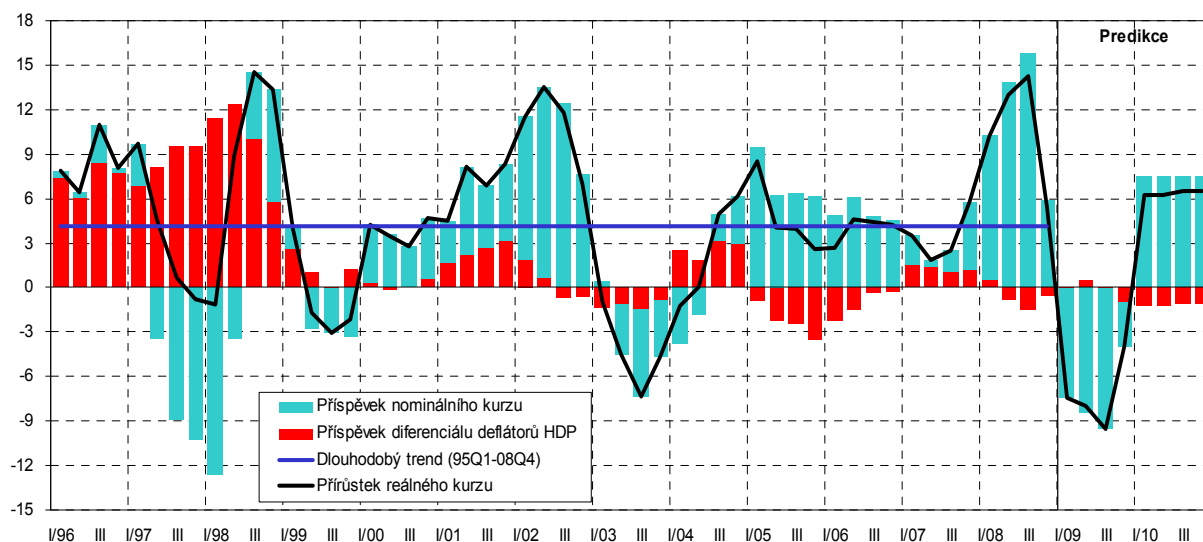
Graf 4.2: Reálný směnný kurz vůči EA12

čtvrtletní průměry, deflováno deflátory HDP, růst indexů indikuje reálné zhodnocení, průměr 2005=100

Graf 4.3: Reálný směnný kurz vůči EA12

rozklad meziročního přírůstku na příspěvek nominálního kurzu a cenového diferenciálu deflátorů HDP, růst indikuje reálné zhodnocení, procentní body

Tabulka 4.3: Platební bilance – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		<i>Predikce Predikce</i>									
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	1270	1254	1371	1723	1869	2145	2479	2465	2195	2153
	<i>předch.r.=100</i>	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,4	89,0	98,1
Dovoz zboží (fob) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	1386	1326	1441	1736	1809	2079	2359	2362	2133	2089
	<i>předch.r.=100</i>	111,6	95,6	108,7	.	104,2	114,9	113,4	100,2	90,3	97,9
Obchodní bilance ²⁾	<i>m ld. Kč</i>	-117	-71	-70	-13	59	65	121	103	61	64
z toho:											
- minerální paliva (SITC 3) ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-88	-64	-68	-72	-110	-139	-124	-164	-100	-116
- ostatní ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-29	-7	-1	46	149	179	212	233	130	150
- rozdíl mezi dovozem cif a fob	<i>m ld. Kč</i>	.	.	.	13	21	25	33	34	31	30
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	270	231	219	247	282	314	347	377	391	410
	<i>předch.r.=100</i>	101,8	85,7	94,8	.	114,3	111,2	110,4	108,9	103,5	105,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	212	209	206	231	245	268	290	295	295	309
	<i>předch.r.=100</i>	100,7	98,9	98,4	.	106,5	109,0	108,3	101,9	100,0	104,5
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	58	22	13	17	37	46	57	82	95	101
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-84	-116	-120	-157	-143	-181	-270	-289	-266	-287
z toho:											
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-17	-18	-17	-16	-11	-13	-20	-35	-35	-36
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-66	-97	-103	-141	-132	-168	-251	-254	-231	-251
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	18	29	16	6	7	-13	-18	-10	4	24
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	-124	-136	-161	-147	-40	-82	-111	-114	-106	-97
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	0	0	0	-14	5	8	20	31	46	49
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	173	348	157	177	155	92	126	151	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	208	271	54	102	280	90	179	150	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	35	-47	-36	53	-81	-27	-57	-9	.	.
- ostatní investice ⁴⁾	<i>m ld. Kč</i>	-70	124	139	23	-44	29	4	10	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	67	217	13	7	93	2	16	40	.	.
Zahraniční zadluženost ⁵⁾	<i>m ld. Kč</i>	811	813	895	1012	1142	1194	1349	1551	1651	1714
Obchodní bilance / HDP ²⁾	%	-5,0	-2,9	-2,7	-0,5	2,0	2,0	3,4	2,8	1,7	1,7
Běžný účet / HDP	%	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,6	-3,2	-3,1	-2,9	-2,6
Finanční účet / HDP	%	7,3	14,1	6,1	6,3	5,2	2,9	3,6	4,1	.	.
Zahr. zadluženost / HDP ⁶⁾	%	34,5	33,0	34,7	35,9	38,3	37,1	38,2	41,9	45	46

¹⁾ V metodice fob (v cenách na hranici vyvážející země) od května 2004²⁾ Dovoz v metodice fob od května 2004³⁾ Dovoz v metodice cif (v cenách na hranici ČR včetně nákladů na přepravu a pojištění)⁴⁾ Včetně derivátů⁵⁾ Zahraniční zadluženost je soumou devizových a korunových pasiv bankovní soustavy (vč. ČNB), podnikové sféry a vlády vůči nerezidentům.⁶⁾ Podíl zahraniční zadluženosti v Kč koncem roku na HDP v Kč vytvořeném v průběhu roku.

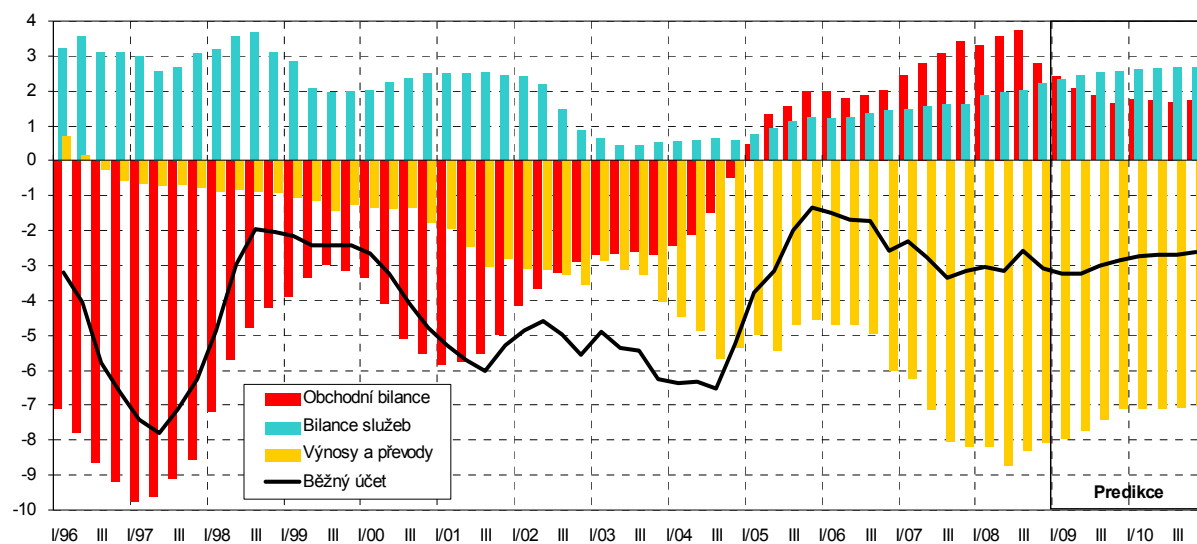
Tabulka 4.4: Platební bilance – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	644	652	602	568	509	570	565	551
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,1	106,0	99,5	86,3	79,0	87,4	93,9	97,0
Dovoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	601	613	574	574	480	543	545	566
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,1	104,2	98,3	91,0	79,8	88,6	94,8	98,6
Obchodní bilance	<i>m ld. Kč</i>	43	40	27	-7	29	27	21	-16
- minerální paliva (SITC 3) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	-38	-42	-40	-44	-32	-24	-21	-23
- ostatní ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	72	73	60	29	54	43	34	-1
- rozdíl mezi dovozem cifa fob	<i>m ld. Kč</i>	9	9	8	9	7	8	8	8
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	89	96	96	97	93	100	98	99
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	119,9	108,7	102,6	106,4	104,0	104,0	103,0	103,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	67	74	76	78	66	73	77	79
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	104,6	98,7	98,2	99,0	99,0	101,0	101,0
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	22	22	20	18	27	27	22	20
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-36	-120	-70	-63	-33	-110	-65	-58
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-6	-8	-10	-10	-6	-8	-10	-10
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-30	-112	-60	-53	-27	-102	-55	-48
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	1	2	-7	-6	1	1	1	1
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	30	-56	-30	-58	24	-55	-22	-53
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	7	13	2	9	9	28	1	8
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	-16	67	47	53	.	.	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	22	53	41	34	.	.	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	-13	39	8	-44	.	.	.	.
- ostatní investice	<i>m ld. Kč</i>	-24	-25	-3	63	.	.	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	19	18	1	2	.	.	.	.
Zahraniční zadluženost	<i>m ld. Kč</i>	1355	1462	1513	1551	1586	1612	1632	1651

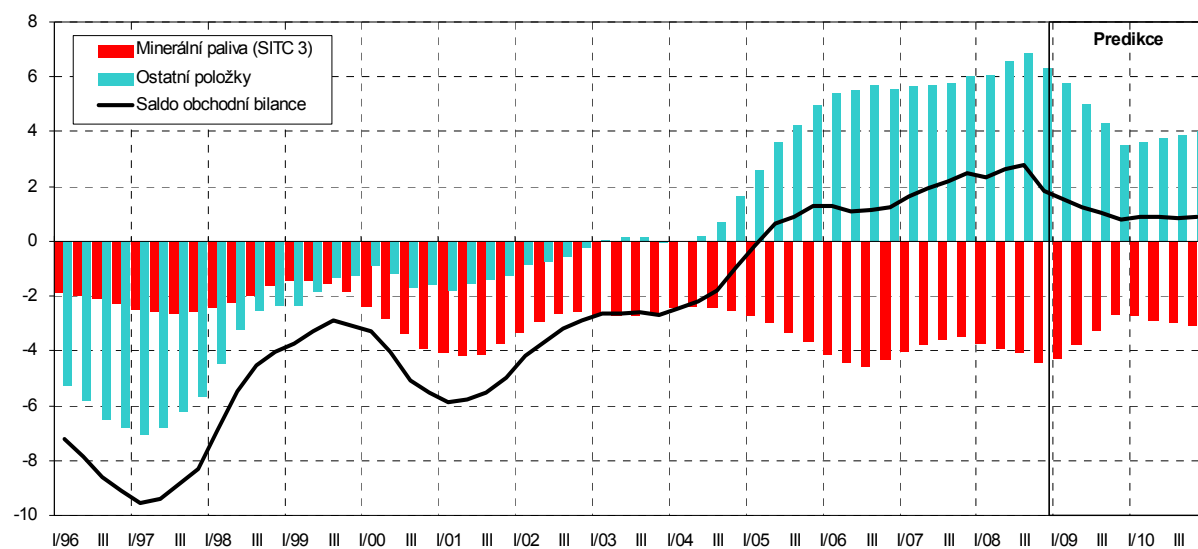
¹⁾ Dovoz v metodice cif

Graf 4.4: Běžný účet platební bilance

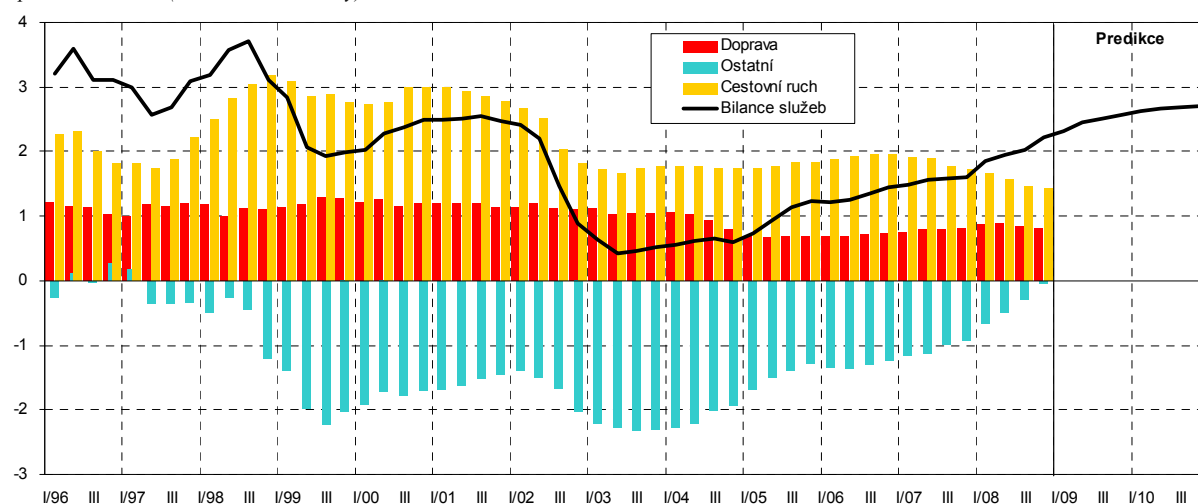
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

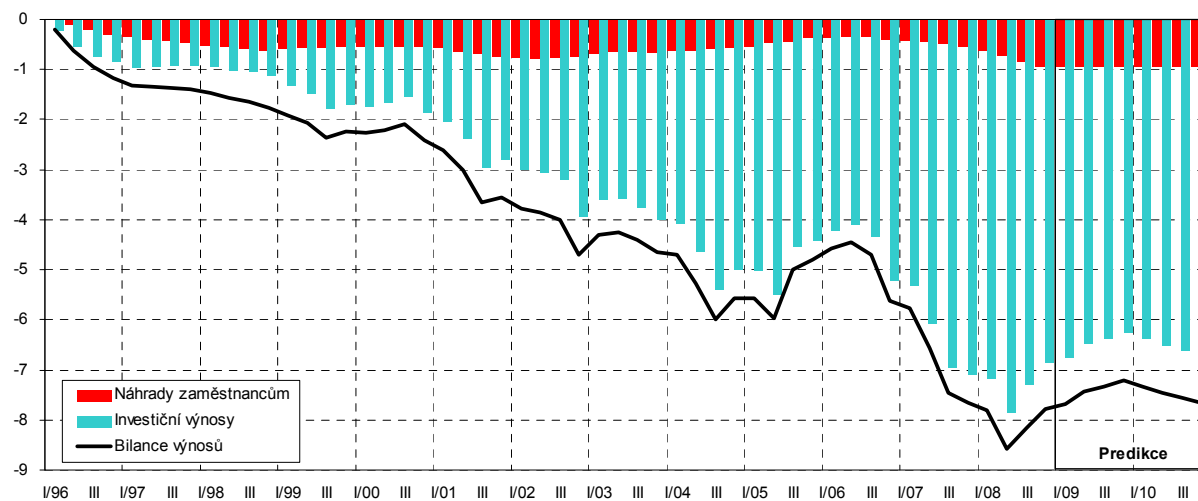
Graf 4.5: **Obchodní bilance** (vývoz *fob*, dovoz *cif*)
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.6: **Bilance služeb**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.7: **Bilance výnosů**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Tabulka 4.5: Rozklad vývozu zboží – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
HDP ¹⁾	průměr 2000=100	101,7	102,7	103,7	105,8	108,0	112,3	116,6	118,8	115	115
	předch.r.=100	101,7	101,0	101,0	102,0	102,1	103,9	103,9	101,9	96,6	99,9
Dovozní náročnost ²⁾	průměr 2000=100	101,2	101,3	105,8	112,3	118,5	127,8	130,6	131,6	126	125
	předch.r.=100	101,2	100,1	104,5	106,1	105,5	107,9	102,2	100,7	95,6	99,2
Exportní trhy ³⁾	průměr 2000=100	102,9	104,0	109,7	118,8	128,0	143,5	152,3	156,3	144	143
	předch.r.=100	102,9	101,1	105,5	108,2	107,8	112,2	106,1	102,6	92,3	99,1
Exportní výkonnost ⁴⁾	průměr 2000=100	110,9	116,2	120,3	136,7	141,7	147,3	160,6	165,5	154	157
	předch.r.=100	110,9	104,8	103,5	113,7	103,6	104,0	109,0	103,0	93,3	101,8
Export reálně	průměr 2000=100	114,1	120,8	132,0	162,4	181,3	211,4	244,6	258,7	223	225
	předch.r.=100	114,1	105,9	109,3	123,0	111,6	116,6	115,7	105,7	86,1	100,9
Směnný kurz ⁵⁾	průměr 2000=100	96,0	85,9	85,9	85,3	80,3	76,4	74,5	66,7	72	68
	předch.r.=100	96,0	89,5	100,0	99,3	94,1	95,1	97,5	89,6	108,4	93,5
Dosahované ceny na zahr. trzích ⁶⁾	průměr 2000=100	103,5	107,8	107,8	110,9	114,5	118,5	121,5	127,4	121	126
	předch.r.=100	103,5	104,2	100,0	102,8	103,2	103,5	102,5	104,9	95,3	104,0
Deflátor exportu	průměr 2000=100	99,3	92,7	92,7	94,6	92,0	90,5	90,5	85,0	88	85
	předch.r.=100	99,3	93,3	100,0	102,1	97,2	98,4	99,9	94,0	103,3	97,2
Export nominálně	průměr 2000=100	113,2	111,9	122,3	153,7	166,7	191,3	221,1	219,9	196	192
	předch.r.=100	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,4	89,0	98,1

¹⁾ Vážený průměr růstu HDP sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerů ČR, jimiž jsou od roku 1998 stabilně Německo, Slovensko, Rakousko, Británie, Polsko, Francie a Itálie.

²⁾ Index podílu reálného dovozu na reálném HDP těchto zemí.

³⁾ Index vyjadřující vážený průměr dovozů zboží.

⁴⁾ Index vyjadřující změnu podílu ČR na exportních trzích. Tento ukazatel vystihuje konkurenceschopnost českých výrobců na zahraničních trzích.

⁵⁾ Převrácená hodnota nominálního efektivního směnného kurzu z tabulky 4.1.

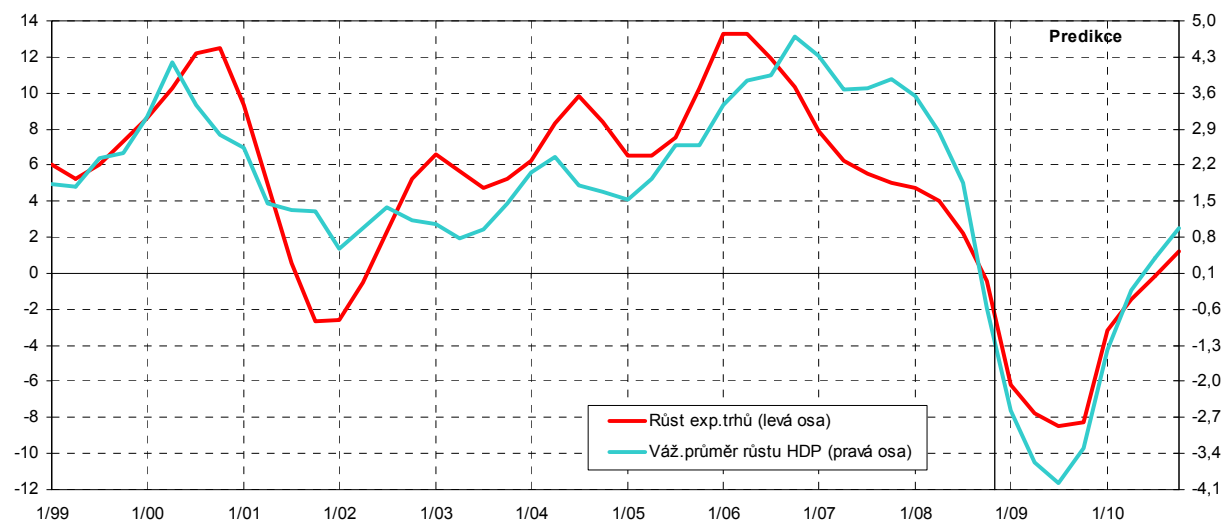
⁶⁾ Index vyjadřující změnu dosahovaných cen na exportních trzích v příslušných měnách.

Tabulka 4.6: Rozklad vývozu zboží – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
HDP	průměr 2000=100	119,1	119,2	119,1	117,9	116	115	114	114
	předch.r.=100	103,5	102,8	101,8	99,4	97,3	96,3	96,0	96,7
Dovozní náročnost	průměr 2000=100	131,5	131,9	131,5	131,3	127	126	125	125
	předch.r.=100	101,2	101,2	100,4	100,2	96,5	95,7	95,4	94,9
Exportní trhy	průměr 2000=100	156,7	157,1	156,7	154,8	147	145	143	142
	st.obd.p.r.=100	104,7	104,0	102,2	99,6	93,8	92,2	91,5	91,7
Exportní výkonnost	průměr 2000=100	170,1	174,8	163,6	153,2	144	157	159	158
	st.obd.p.r.=100	107,6	110,2	106,1	89,4	84,5	90,0	97,0	103,0
Export reálně	průměr 2000=100	266,4	274,7	256,3	237,2	211	228	228	224
	st.obd.p.r.=100	112,7	114,7	108,4	89,1	79,3	83,0	88,8	94,5
Směnný kurz	průměr 2000=100	68,1	66,2	64,6	68,0	74	73	72	71
	st.obd.p.r.=100	90,3	87,2	86,3	95,0	108,9	110,3	111,0	103,7
Dosahované ceny na zahr. trzích	průměr 2000=100	126,6	128,1	129,6	125,6	116	122	124	124
	st.obd.p.r.=100	105,2	106,1	106,3	102,0	91,5	95,5	95,3	99,0
Deflátor exportu	průměr 2000=100	86,2	84,7	83,8	85,4	86	89	89	88
	st.obd.p.r.=100	95,0	92,5	91,7	96,9	99,6	105,3	105,8	102,7
Export nominálně	průměr 2000=100	229,7	232,7	214,6	202,5	182	203	202	197
	st.obd.p.r.=100	107,1	106,0	99,5	86,3	79,0	87,4	93,9	97,0

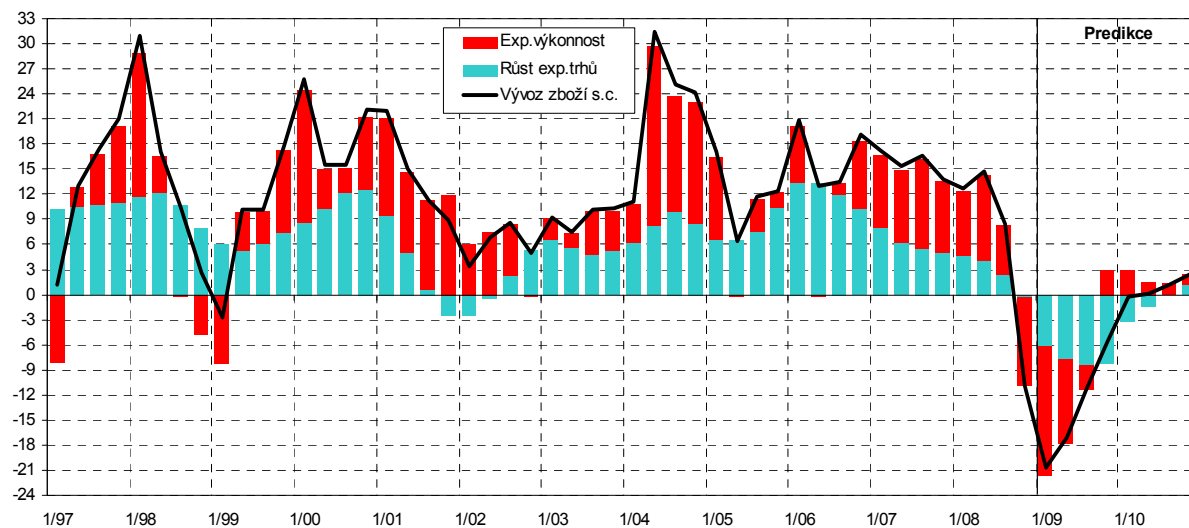
Graf 4.8: HDP a dovoz zboží partnerských zemí

tempa růstu v %

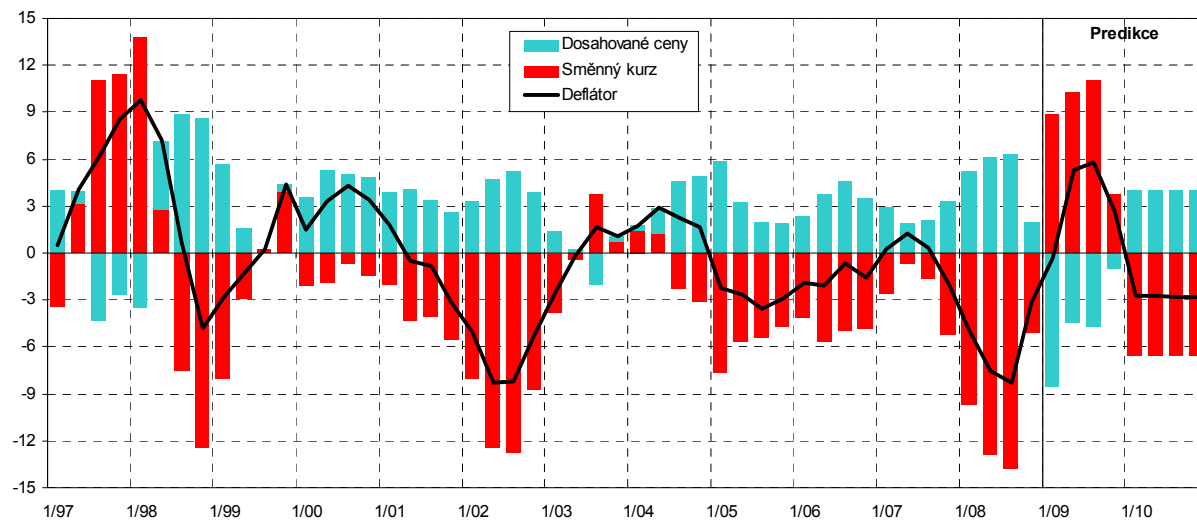
Graf 4.9: Vývoz zboží reálně

rozklad meziročního růstu v %

Graf 4.10: Deflátor vývozu zboží

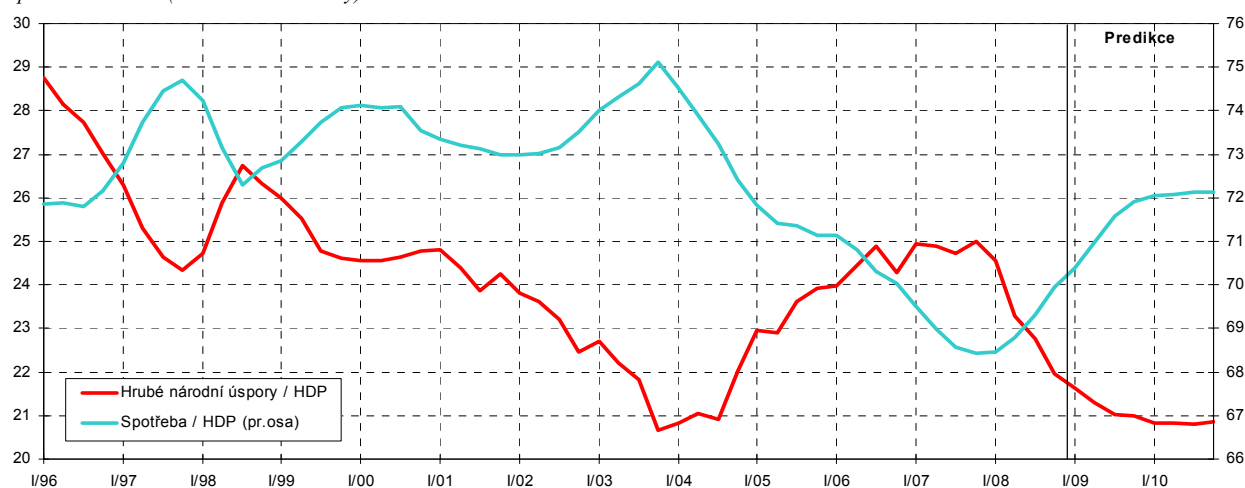
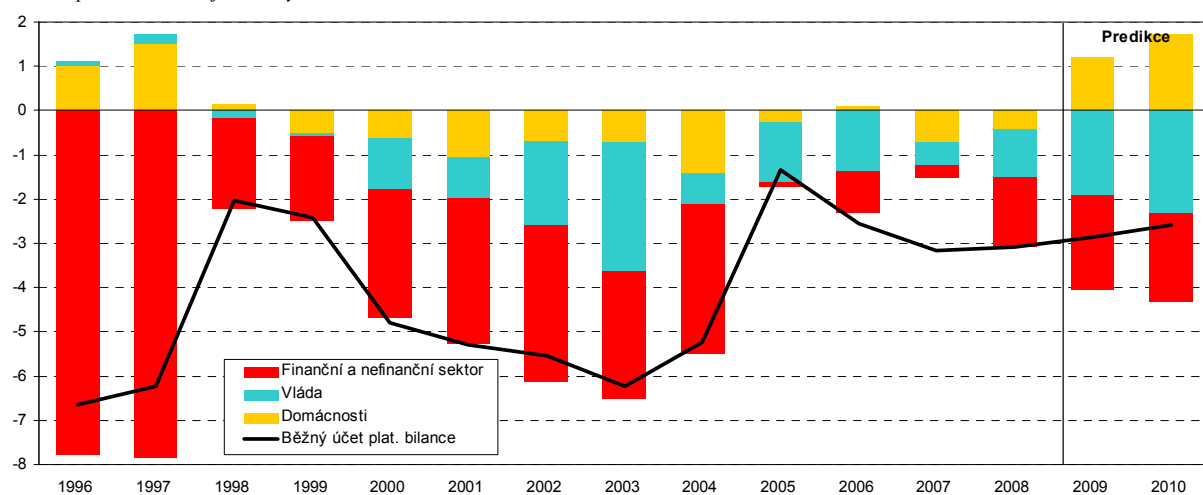
rozklad meziročního růstu v %

Tabulka 4.7: Úspory a investice – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Predikce	Predikce
Tvorba hrubého kapitálu	% HDP	29,5	28,6	27,2	27,5	25,7	26,5	26,5	25,0	23,8	23,4
- fixní kapitál	% HDP	28,0	27,5	26,7	25,8	24,9	24,6	24,3	24,0	23,0	22,8
- změna zásob a rezerv	% HDP	1,5	1,1	0,5	1,7	0,8	1,9	2,2	1,1	0,8	0,6
- vládní sektor	% HDP	3,6	3,9	4,4	4,7	4,9	5,0	4,9	5,3	6,1	6,8
- domácnosti	% HDP	5,1	5,2	4,8	4,7	4,5	4,7	5,3	4,8	4,6	4,7
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	20,8	19,4	18,1	18,1	16,3	16,7	16,4	15,0	13,1	11,9
Hrubé národní úspory	% HDP	24,2	22,4	20,7	22,0	23,9	24,3	25,0	22,0	21,0	20,8
- vládní sektor	% HDP	2,7	2,0	1,4	4,0	3,5	3,6	4,3	4,3	4,2	4,5
- domácnosti	% HDP	4,1	4,5	4,1	3,3	4,3	4,8	4,6	4,3	5,7	6,4
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	17,5	15,9	15,2	14,7	16,1	15,8	16,1	13,4	11,0	9,9
Finanční bilance											
- vládní sektor	% HDP	-0,9	-1,9	-2,9	-0,7	-1,3	-1,4	-0,5	-1,1	-1,9	-2,3
- domácnosti	% HDP	-1,1	-0,7	-0,7	-1,4	-0,3	0,1	-0,7	-0,4	1,2	1,7
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	-3,3	-3,5	-2,9	-3,4	-0,1	-0,9	-0,3	-1,6	-2,1	-2,0
- metodologická diference ¹⁾	% HDP	0,0	0,6	0,3	0,2	0,4	-0,3	-1,6	0,0	0,0	0,0
Běžný účet platební bilance	% HDP	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,6	-3,2	-3,1	-2,9	-2,6

¹⁾ Diference mezi saldem běžných transakcí se zahraničím v pojetí národních účtů a běžným účtem v pojetí statistiky platební bilance.

Graf 4.11: Hrubé národní úspory a spotřeba
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)Graf 4.12: Finanční bilance sektorů
rozdíl úspor a investic v jednotlivých sektorech, v % HDP

Pozn.: Rozdíl mezi součtem finančních bilancí a běžným účtem je způsoben metodologickou diferencí mezi národními účty a statistikou platební bilance.

5. Demografie

Prameny: ČSÚ, ČSSZ, propočty MF ČR

Tabulka 5.1: Demografie
v tis. osob koncem roku

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>	<i>Výhled</i>
Počet obyvatel	10 211	10 221	10 251	10 287	10 381	10 467	10 524	10 569	10 608	10 643
<i>předch.r. = 100</i>	100,1	100,1	100,3	100,4	100,9	100,8	100,5	100,4	100,4	100,3
Věkové skupiny:										
(0 - 19)	2 219	2 184	2 155	2 131	2 123	2 110	2 097	2 078	2 059	2 046
<i>předch.r. = 100</i>	98,4	98,5	98,7	98,9	99,7	99,4	99,4	99,1	99,1	99,4
(20 - 59)	6 022	6 020	6 042	6 033	6 061	6 094	6 108	6 112	6 111	6 103
<i>předch.r. = 100</i>	100,1	100,0	100,4	99,9	100,5	100,5	100,2	100,1	100,0	99,9
(60 a více)	1 971	2 017	2 054	2 123	2 197	2 264	2 320	2 378	2 437	2 494
<i>předch.r. = 100</i>	102,0	102,3	101,9	103,4	103,5	103,0	102,5	102,5	102,5	102,3
Starobní důchodci ¹⁾	1 933	1 965	1 985	2 024	2 061	2 098	2 135	2 168	2 198	2 227
<i>předch.r. = 100</i>	100,6	101,7	101,0	102,0	101,8	101,8	101,8	101,5	101,4	101,3
Míry závislosti (v %) :										
Demografická ²⁾	32,7	33,5	34,0	35,2	36,3	37,1	38,0	38,9	39,9	40,9
Podle platné legislativy ³⁾	32,8	32,8	33,0	33,3	33,4	33,7	34,0	34,3	34,5	34,8
Efektivní míra závislosti ⁴⁾	40,9	41,5	41,3	41,6	41,5	41,7	43,2	44,4	45,1	45,7
Úhrnná plodnost ⁵⁾	1,179	1,226	1,282	1,328	1,44	.	.	.	.	.
Přírůstek populace	8	9	31	36	94	86	57	45	39	36
Přirozený přírůstek	-18	-10	-6	1	10	15	17	15	14	13
Živě narození	94	98	102	106	115	120	122	121	120	120
Zemřelí	111	107	108	104	105	105	105	106	106	107
Saldo migrace	26	19	36	35	84	72	40	30	25	23
Imigrace	60	53	60	68	104	78	.	.	.	.
Emigrace	34	35	24	33	21	6	.	.	.	.

Údaje se týkají obyvatel, kteří mají na území ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na jejich státní občanství.

¹⁾ Včetně důchodců v kompetenci ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti.

²⁾ Podíl počtu obyvatel v seniorském věku (nad 59 let) na počtu obyvatel v produkt. věku - nezohledňuje tedy prodlužování věku odchodu do důchodu.

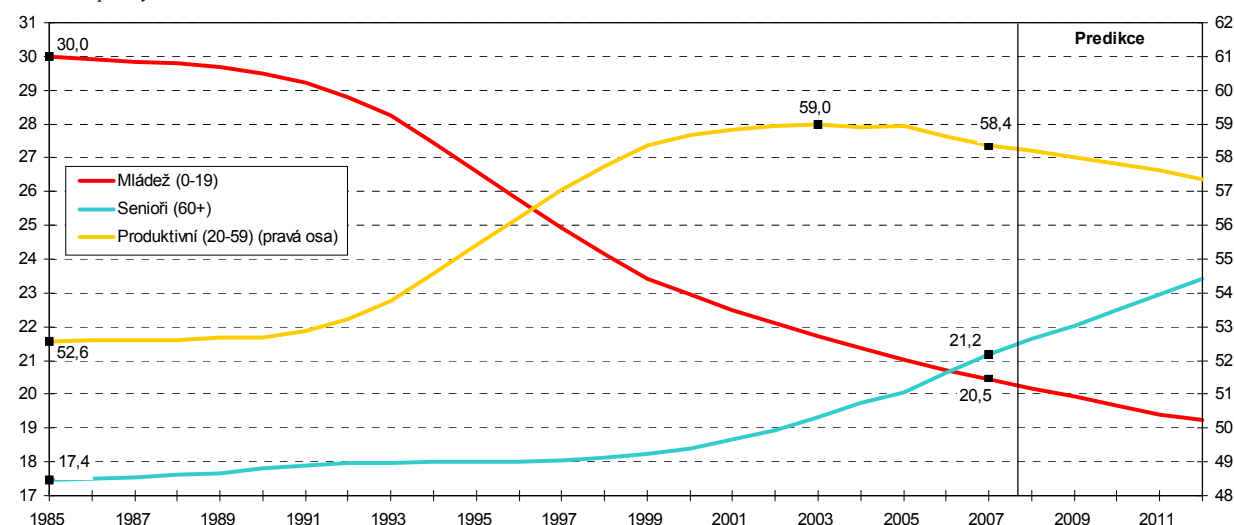
³⁾ Podíl počtu obyvatel v důchodovém věku podle platné legislativy na počtu ostatních obyvatel nad 19 let.

⁴⁾ Podíl počtu vyplácených starobních důchodů na počtu zaměstnaných.

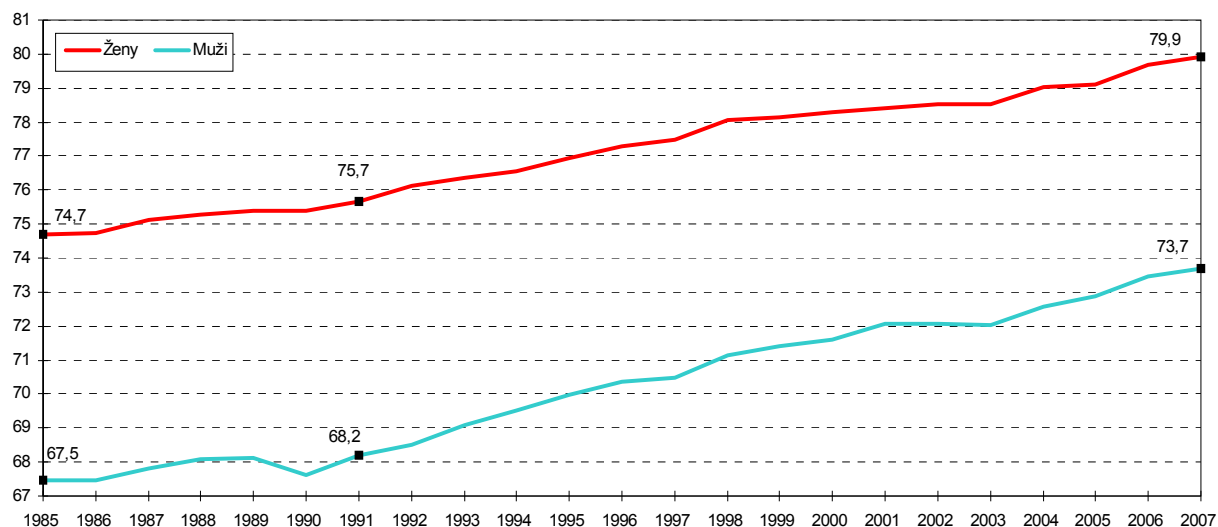
⁵⁾ Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce. Pro udržení dlouhodobě stabilní populace by měl tento ukazatel v podmínkách ČR dosahovat hodnoty cca 2,04.

Graf 5.1: Věkové skupiny

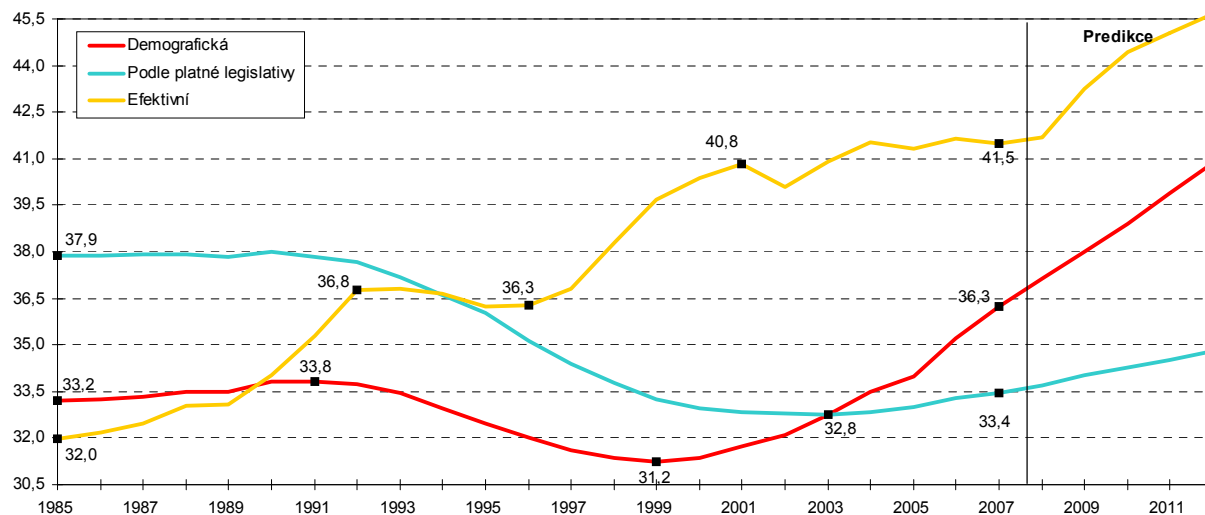
strukturní podíly v %

Graf 5.2: Střední délka života
v letech

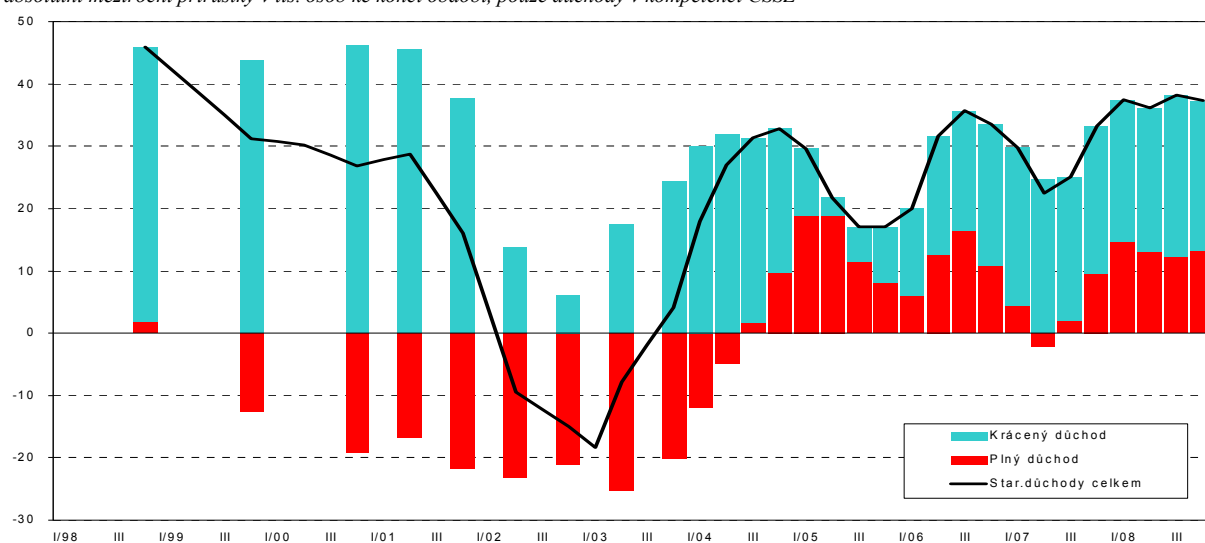

Graf 5.3: Míry závislosti
v %, definice ukazatelů viz poznámky k tabulce 5.1

Graf 5.4: Starobní důchodci

absolutní meziroční přírůstky v tis. osob ke konci období, pouze důchody v kompetenci ČSSZ

6. Úrokové sazby

Prameny: ČNB, propočty MF ČR.

Tabulka 6.1: Úrokové sazby – roční
průměrné sazby - v % p.a.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Repo 2T ČNB (konec roku)	5,25	4,75	2,75	2,00	2,50	2,00	2,50	3,50	2,25	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec roku)	4,75	3,25	2,75	2,00	2,00	2,25	3,50	4,00	2,50	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec roku)	6,50	1,75	1,25	1,00	2,25	4,25	5,25	4,25	0,25	.	.
PRIBOR 3M ¹⁾	5,36	5,18	3,55	2,28	2,36	2,01	2,30	3,09	4,04	2,2	2,3
Výnos do doby splatnosti státních dluhopisů pro konvergenční účely ²⁾ 10R	.	6,35	4,94	4,12	4,75	3,51	3,78	4,28	4,55	4,3	4,5
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	.	6,83	5,82	4,57	4,51	4,27	4,29	4,85	5,59	4,9	5,0
Úrokové sazby z vkladů domácností	.	2,90	2,06	1,40	1,33	1,24	1,22	1,29	1,54	1,3	1,2
Reálné sazby z úvěrů nefinančním podnikům ³⁾	.	4,71	5,65	3,72	0,47	3,44	2,78	1,15	2,41	3,7	4,5
Čisté reálné sazby z vkladů domácností s dohodnutou splatností ⁴⁾	.	-1,60	1,19	0,18	-1,64	-1,13	-0,63	-4,10	-2,26	0,7	-0,6

¹⁾ 3měsíční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu.

²⁾ Výnos 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely podle statistiky ČNB. Slouží k posouzení výše dlouhodobých úrokových sazeb podle Maastrichtských kritérií.

³⁾ Deflováno meziročním růstem deflátoru domácí poptávky ve 4. čtvrtletí.

⁴⁾ Deflováno růstem spotřebitelských cen v průběhu roku, uvažována jednotná 15% daň z kapitálových výnosů.

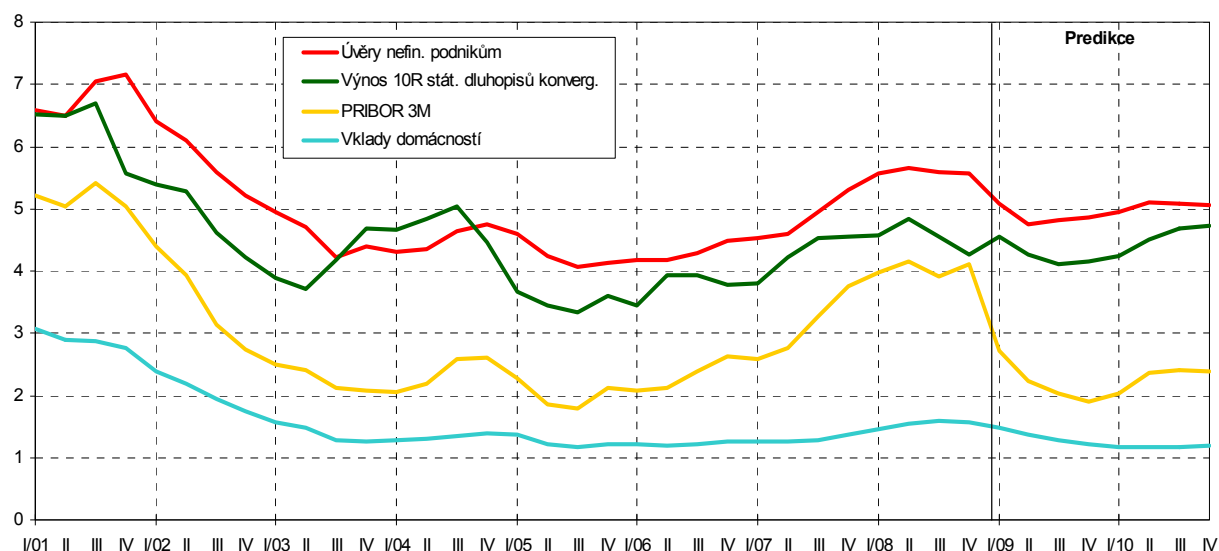
Tabulka 6.2: Úrokové sazby – čtvrtletní
průměrné sazby - v % p.a.

	2008				2009			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
					Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Repo 2T ČNB (konec období)	3,75	3,75	3,50	2,25	1,75	.	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec období)	4,00	4,00	4,00	2,50	1,50	.	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec období)	2,25	2,00	2,00	0,25	0,25	.	.	.
PRIBOR 3M	3,98	4,15	3,91	4,11	2,71	2,2	2,0	1,9
Výnos do doby splatnosti 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely ¹⁾	4,57	4,83	4,55	4,27	4,55	4,3	4,1	4,2
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	5,56	5,65	5,60	5,56	5,1	4,8	4,8	4,9
Úrokové sazby z vkladů domácností	1,47	1,55	1,58	1,58	1,5	1,4	1,3	1,2

¹⁾ Viz poznámka 2 u tabulky 6.1.

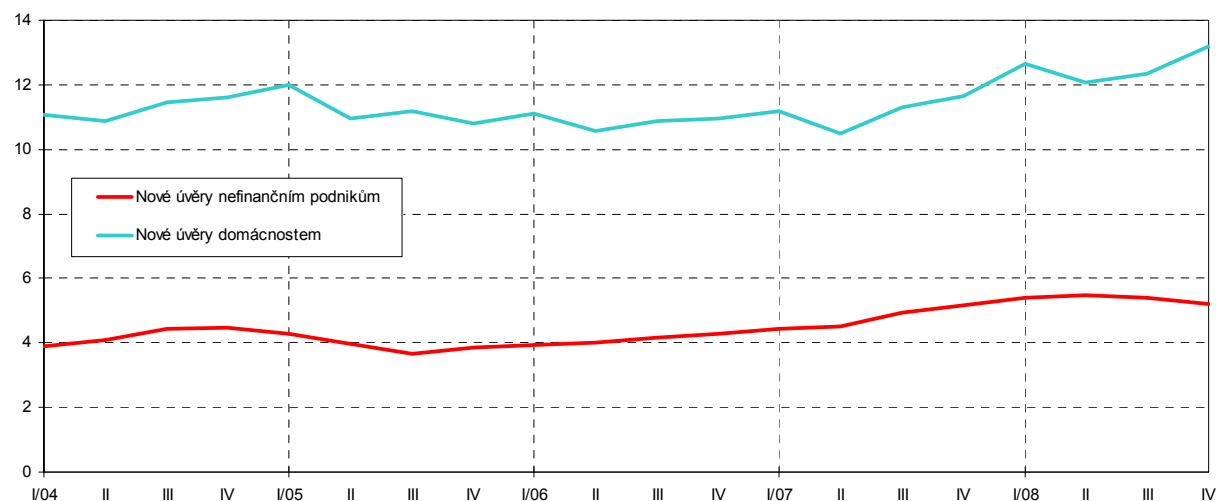
Graf 6.1: Úrokové sazby

% p.a.

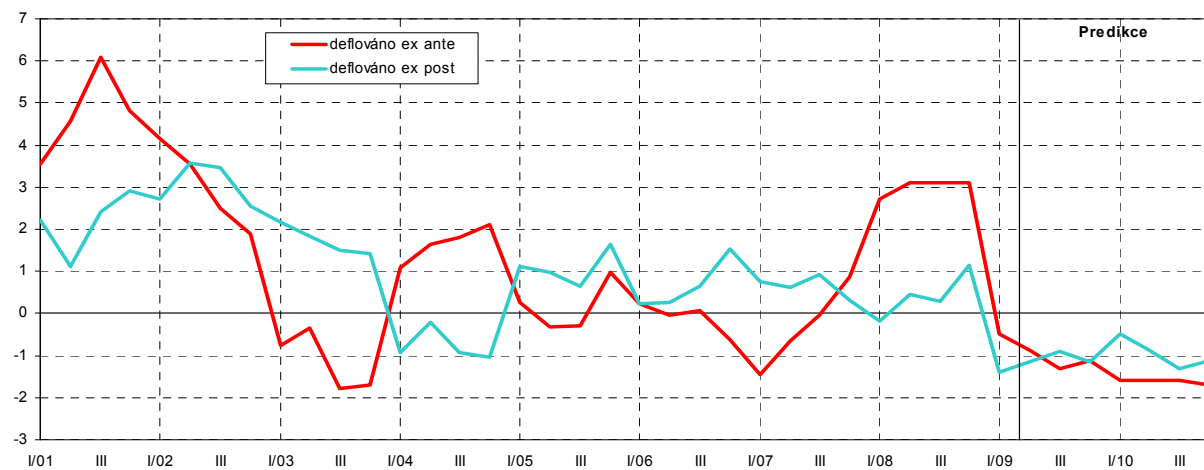
Graf 6.2: Úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům a domácnostem

% p.a.

Graf 6.3: Reálné sazby mezibankovního trhu

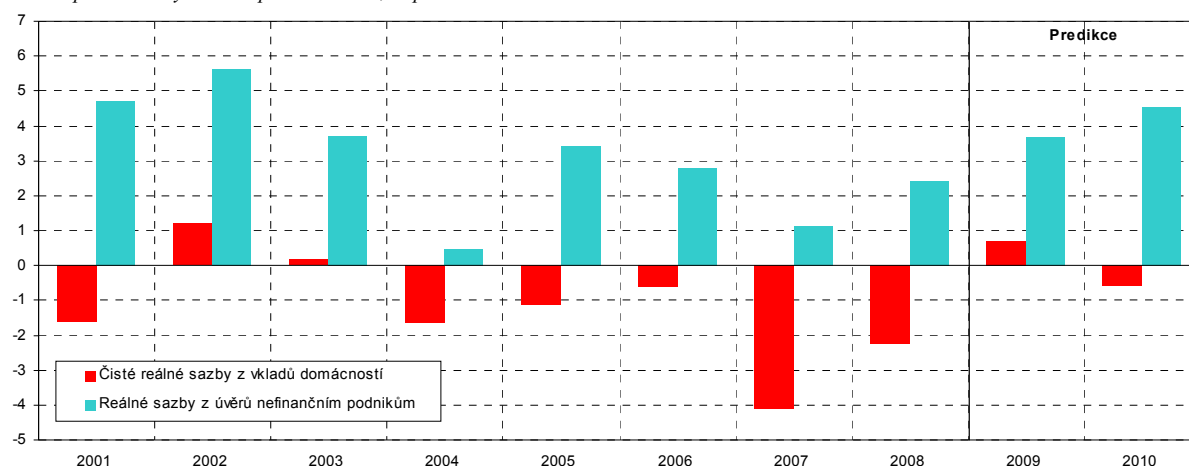
PRIBOR 1R přepočteno růstem deflátoru domácího užití, % p.a.

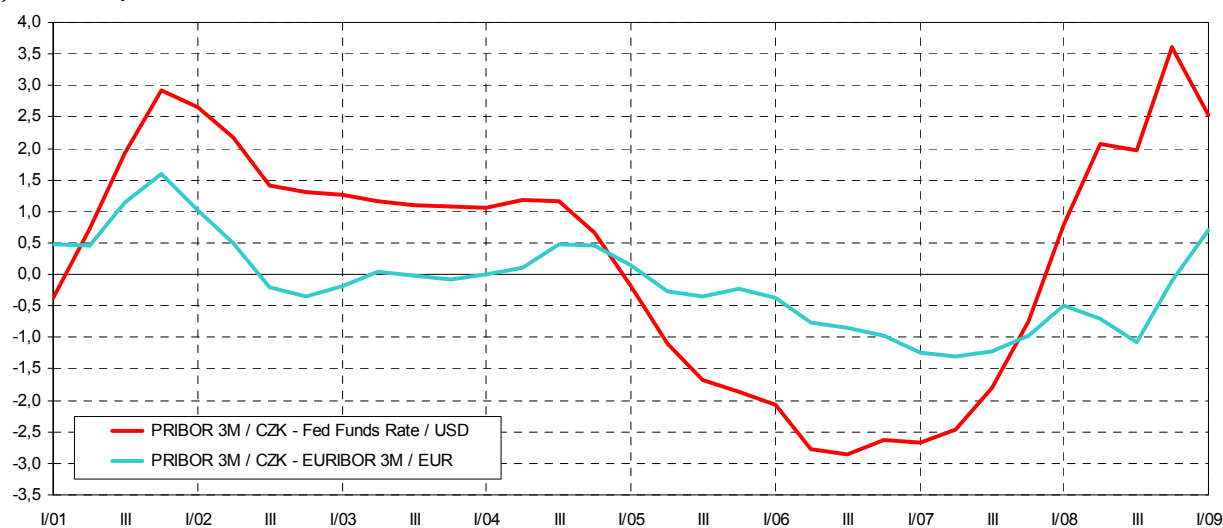
Roční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu přepočtená růstem deflátoru domácí poptávky. Při deflování ex post je použit růst cen za uplynulá čtyři čtvrtletí. Při deflování ex ante je použit růst cen v následujících čtyřech čtvrtletích, tedy do splatnosti mezibankovního vkladu. V případě, že skutečné hodnoty růstu cen ještě nejsou známy, je použito predikce. Deflování ex ante podle našeho názoru lépe odráží ekonomický charakter reálných úrokových sazeb.

Graf 6.4: Průměrné reálné sazby z úvěrů a termínovaných vkladů

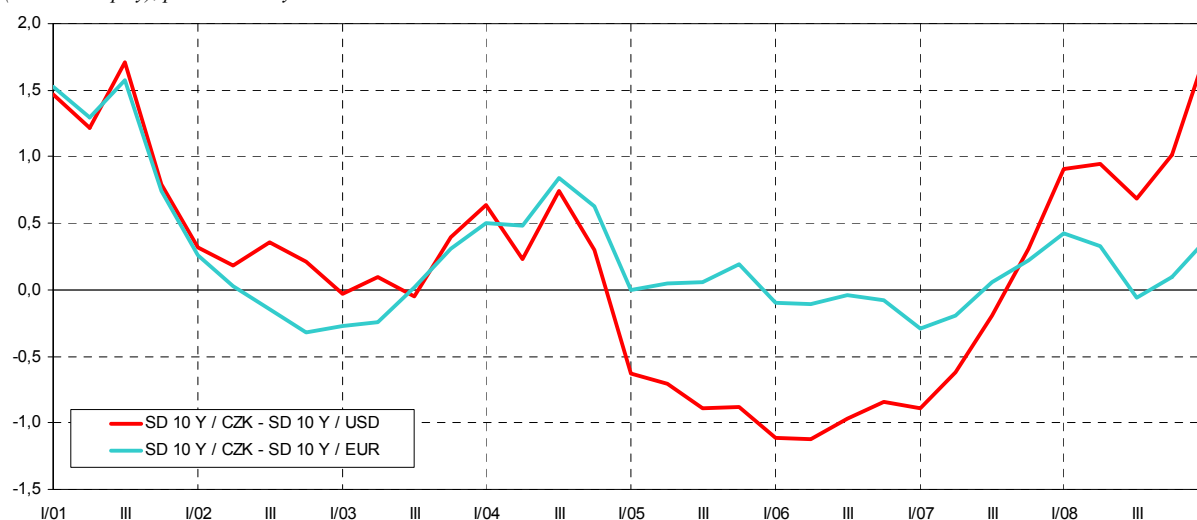
Sazby z úvěrů přepočteny růstem deflátoru domácího užití v průběhu roku, sazby z termínovaných vkladů po zdanění deflovány růstem indexu spotřebitelských cen v průběhu roku., % p.a.

Graf 6.6: Krátkodobý úrokový diferenciál

procentní body

Graf 6.6: Dlouhodobý úrokový diferenciál

(státní dluhopisy), procentní body

7. Vládní sektor

Prameny: MF ČR, ČSÚ

Tabulka 7.1: Saldo a dluh

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
										Předb.	Predikce
Saldo vládního sektoru	mld. Kč	-81	-135	-167	-170	-83	-107	-84	-21	-52	-167
Dluh vládního sektoru	mld. Kč	405	591	702	775	855	889	951	1021	1106	1250
	předch.r.=100	119,1	145,9	118,7	110,3	110,3	103,9	107,1	107,3	108,3	113,0
	% HDP	18,5	25,1	28,5	30,1	30,4	29,8	29,6	28,9	29,8	33,9
Úrokové deriváty¹⁾	mld. Kč	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-0,4	-0,7	-1,9	0,5
Saldo vládního sektoru včetně úrokových derivátů²⁾	mld. Kč	-81	-135	-167	-171	-83	-107	-85	-22	-54	-167
	% HDP	-3,7	-5,7	-6,8	-6,6	-3,0	-3,6	-2,6	-0,6	-1,5	-4,5
Úroky	% HDP	0,8	1,0	1,2	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,3
Primární saldo	% HDP	-2,9	-4,7	-5,5	-5,5	-1,8	-2,4	-1,5	0,5	-0,3	-3,2

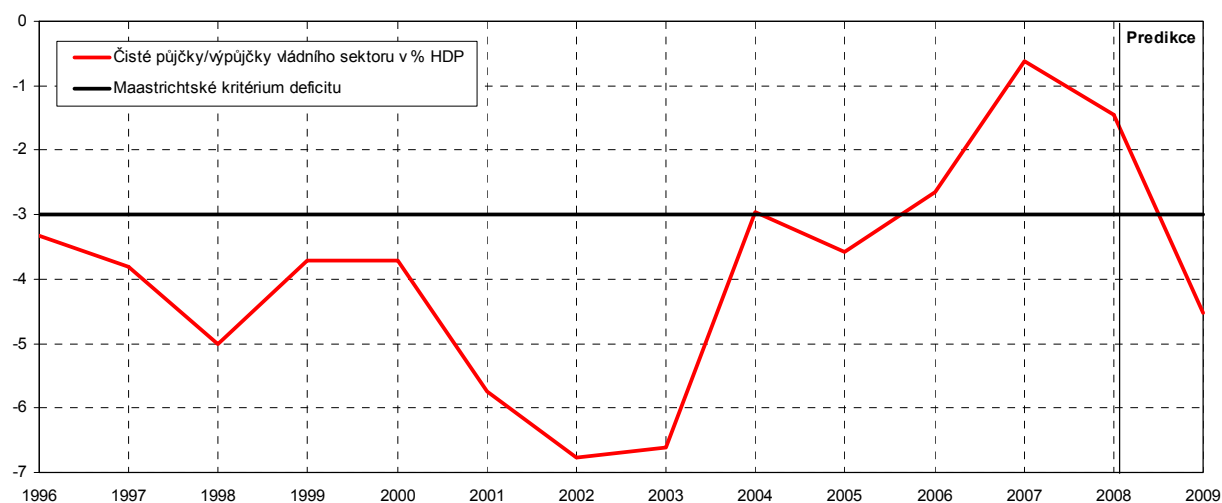
Pozn.: Vládní dluh je definován následujícími finančními instrumenty: oběživo a depozita, emitované cenné papíry jiné než účasti s vyloučením finančních derivátů a úvěry (půjčky). Vládní dluh je vyjádřen v nominální hodnotě, která je považována za ekvivalent jmenovité hodnoty (face value). Vládní dluh je konsolidován, tzn. závazky odpovídající finančním aktivům jiných subjektů v subsektoru, resp. sektoru vládních institucí jsou vyloučeny

¹⁾ Jedná se o zajišťovací instrumenty proti úrokovému riziku.

²⁾ Deficit vládního sektoru, který je relevantní pro ověřování plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

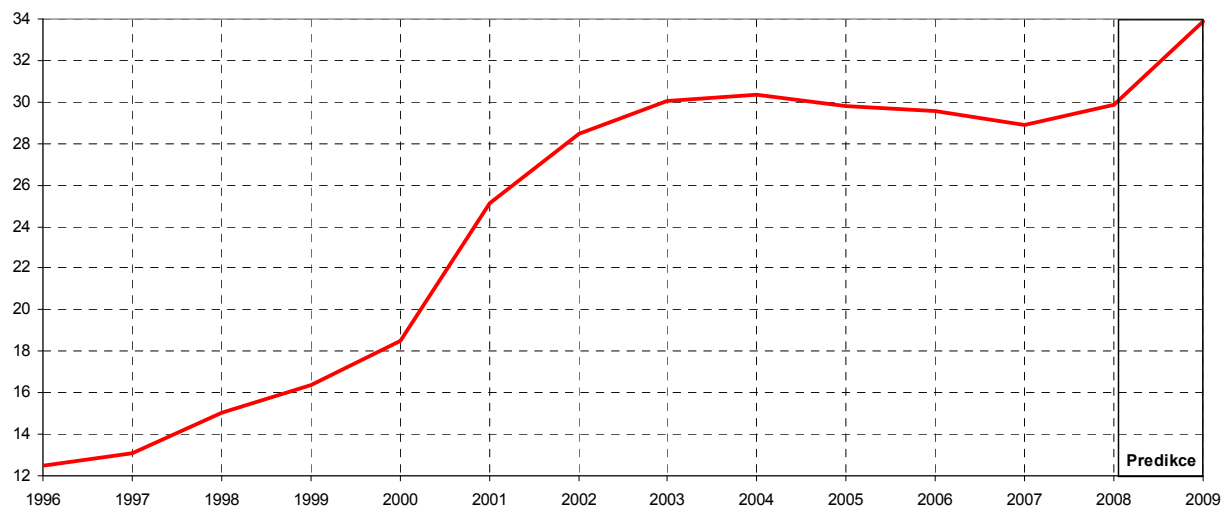
Graf 7.1: Saldo vládního sektoru

v % HDP

Graf 7.2: Dluh vládního sektoru

v % HDP

8. Světová ekonomika

Prameny: Eurostat; OECD – Main Economic Indicators, Quarterly National Accounts; The Economist; IMF – Financial Statistics; odhady MF

Tabulka 8.1: **Hrubý domácí produkt** – roční
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

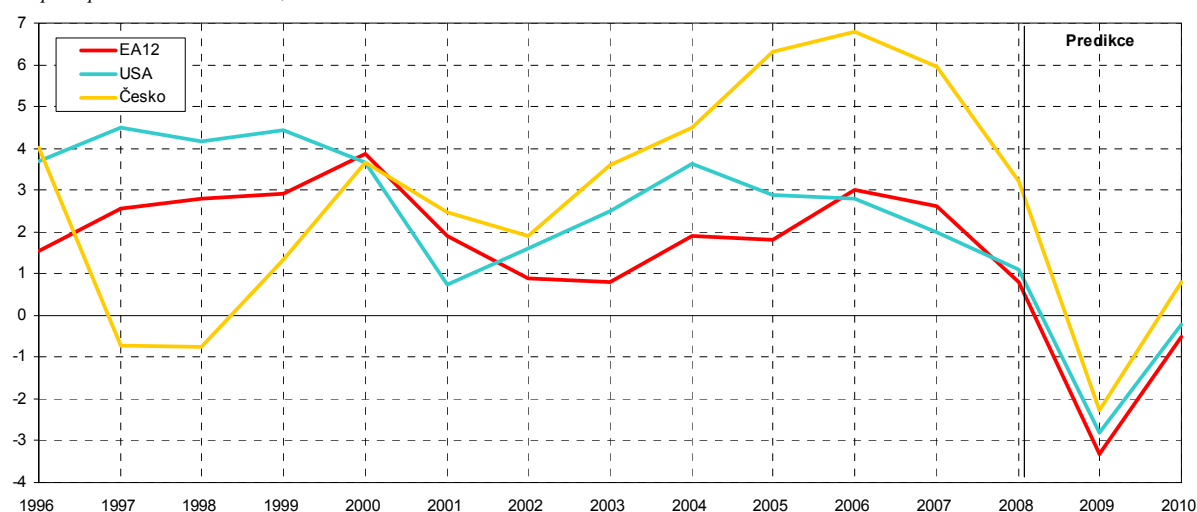
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 <i>Predikce</i>	2010 <i>Predikce</i>
EU27	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,1	2,9	0,9	-3,2	-0,4
EA12	1,9	0,9	0,8	1,9	1,8	3,0	2,6	0,8	-3,3	-0,5
Německo	1,2	0,0	-0,2	0,7	0,9	3,2	2,6	1,0	-4,5	-0,5
Francie	1,9	1,0	1,1	2,2	1,9	2,4	2,1	0,7	-2,9	0,0
Británie	2,4	2,1	2,8	2,8	2,1	2,8	3,0	0,7	-3,1	-0,2
Rakousko	0,5	1,6	0,8	2,5	2,9	3,4	3,1	1,6	-3,0	-0,5
USA	0,8	1,6	2,5	3,6	2,9	2,8	2,0	1,1	-2,8	-0,2
Maďarsko	4,1	4,4	4,2	4,8	4,1	3,9	1,1	0,5	-3,0	-1,2
Polsko	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2	6,6	4,8	-1,8	0,0
Slovensko	3,4	4,8	4,8	5,2	6,6	8,5	10,4	6,4	-2,0	0,5
Česko	2,5	1,9	3,6	4,5	6,3	6,8	6,0	3,2	-2,3	0,8

Tabulka 8.2: **Hrubý domácí produkt** – čtvrtletní
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 <i>Odhad</i>	Q2 <i>Predikce</i>	Q3 <i>Predikce</i>	Q4 <i>Predikce</i>
EU27	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	-0,1	-0,3	-1,5	-1,1	-0,8	-0,5	-0,4
	<i>meziroční</i>	2,4	1,7	0,7	-1,4	-2,9	-3,6	-3,8	-2,8
EA12	<i>mezičtvrtletní</i>	0,7	-0,3	-0,3	-1,6	-1,1	-0,8	-0,5	-0,4
	<i>meziroční</i>	2,1	1,4	0,6	-1,5	-3,2	-3,7	-3,9	-2,8
Německo	<i>mezičtvrtletní</i>	1,5	-0,5	-0,5	-2,1	-2,0	-0,8	-0,2	-0,1
	<i>meziroční</i>	2,8	2,0	0,8	-1,6	-5,1	-5,3	-5,0	-3,1
Francie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,4	-0,3	0,1	-1,1	-1,0	-0,7	-0,6	-0,4
	<i>meziroční</i>	2,1	1,1	0,6	-0,9	-2,3	-2,7	-3,4	-2,7
Británie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,4	0,0	-0,7	-1,5	-1,0	-0,6	-0,3	-0,2
	<i>meziroční</i>	2,6	1,7	0,2	-1,9	-3,2	-3,8	-3,4	-2,1
Rakousko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	0,2	0,0	-0,2	-1,9	-1,0	-0,5	-0,4
	<i>meziroční</i>	2,5	2,1	1,4	0,6	-1,8	-3,0	-3,6	-3,8
USA	<i>mezičtvrtletní</i>	0,2	0,7	-0,1	-1,6	-1,0	-0,7	-0,4	-0,3
	<i>meziroční</i>	2,5	2,1	0,7	-0,8	-2,1	-3,4	-3,7	-2,4
Maďarsko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	-0,1	-0,6	-1,2	-1,0	-0,7	-0,4	-0,3
	<i>meziroční</i>	1,4	1,4	0,4	-1,3	-2,8	-3,4	-3,2	-2,4
Polsko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,9	1,0	0,8	0,3	-1,2	-1,2	-1,0	-0,5
	<i>meziroční</i>	6,1	5,5	4,9	3,1	0,9	-1,2	-3,0	-3,8
Slovensko	<i>mezičtvrtletní</i>	-3,4	1,9	1,8	2,1	-3,0	-1,3	-1,3	-1,0
	<i>meziroční</i>	8,1	8,1	7,3	2,4	2,8	-0,4	-3,5	-6,5
Česko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,6	0,7	0,3	-0,9	-1,1	-0,8	-0,2	-0,1
	<i>meziroční</i>	4,9	4,0	2,9	0,7	-1,0	-2,5	-3,0	-2,1

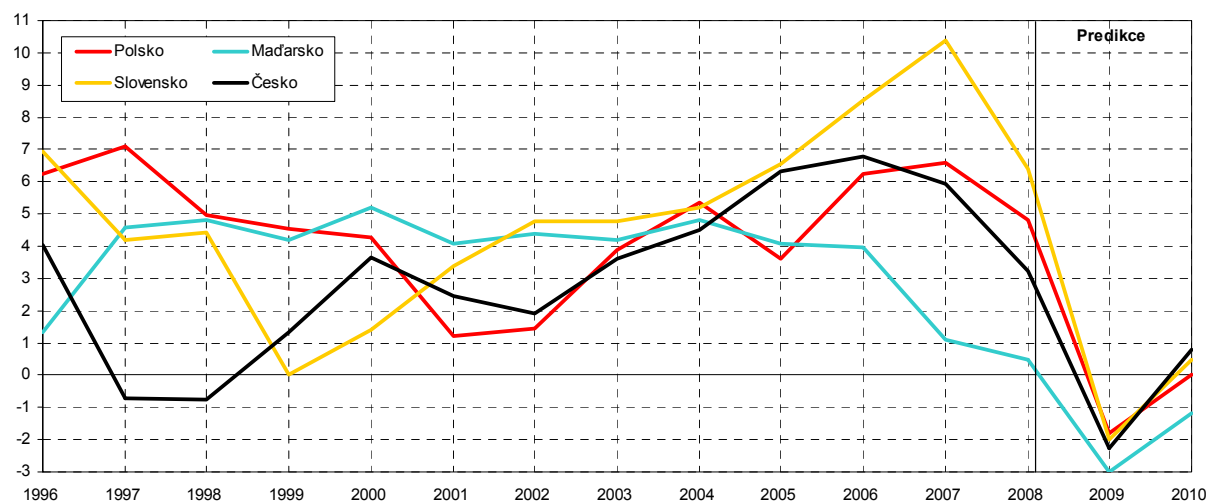
Graf 8.1: Hrubý domácí produkt

růst proti předchozímu roku v %, sezónně očištěná data

Graf 8.2: Hrubý domácí produkt – vybrané tranzitivní země

růst proti předchozímu roku - v %, sezónně očištěná data

Tabulka 8.3: Světové ceny komodit – roční

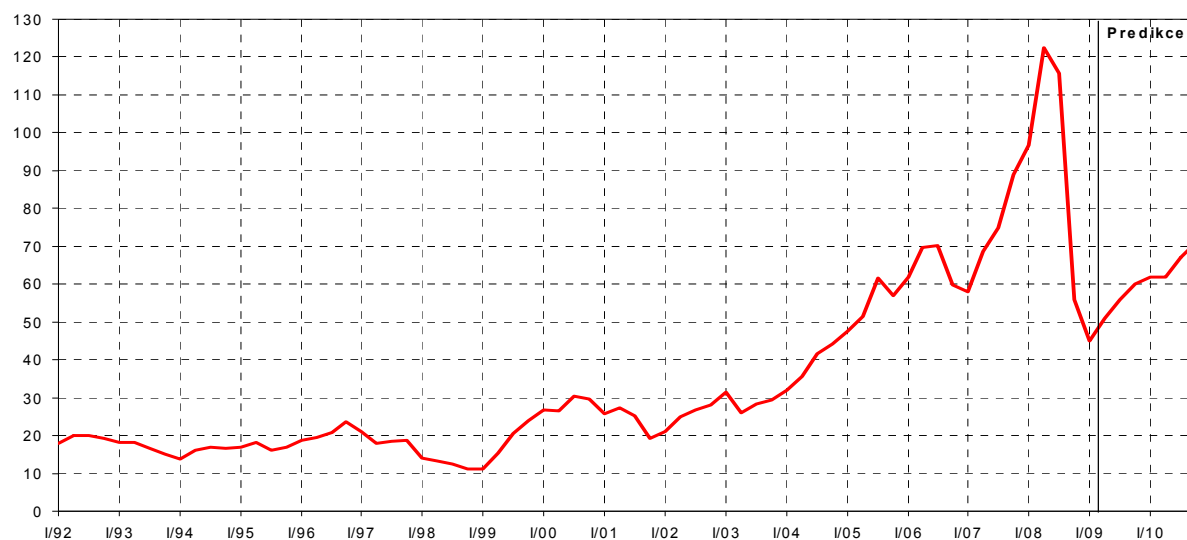
ceny okamžitého dodání

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	24,4	25,3	28,8	38,3	54,4	65,4	72,7	97,7	53	66
	předch.r.=100	86,2	103,6	114,0	133,0	142,0	120,1	111,2	134,4	54,2	123,6
Index v CZK	2005=100	71,2	63,5	62,4	75,6	100,0	113,4	113,3	127,7	85	102
	předch.r.=100	85,0	89,1	98,3	121,1	132,3	113,4	99,9	112,7	66,7	119,7
Cena pšenice (USD)	USD/t	126,8	148,5	146,1	156,9	152,4	191,7	255,2	326,0	.	.
	předch.r.=100	111,2	117,1	98,4	107,3	97,2	125,8	133,1	127,7	.	.
Index v CZK	2005=100	132,1	133,2	113,0	110,5	100,0	118,7	142,0	152,1	.	.
	předch.r.=100	109,6	100,8	84,8	97,7	90,5	118,7	119,6	107,1	.	.

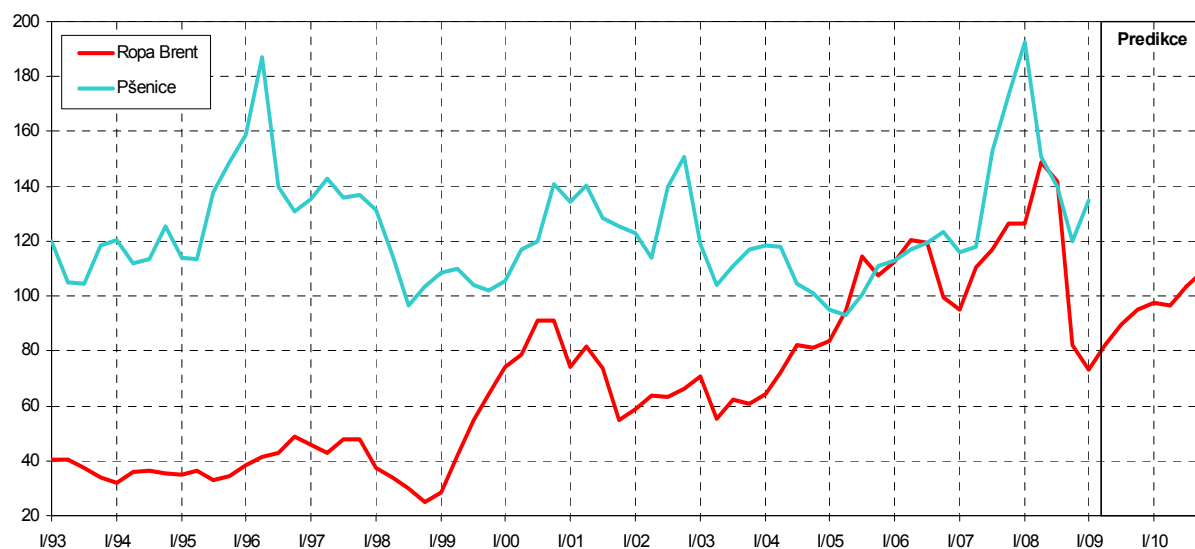
Tabulka 8.4: Světové ceny komodit – čtvrtletní
ceny okamžitého dodání

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	96,7	122,5	115,6	55,9	45	51	56	60
	st.obd.p.r.=100	166,4	178,3	154,1	62,8	46,5	41,6	48,4	107,3
Index v CZK	2005=100	126,4	149,0	142,0	82,4	73	82	89	95
	st.obd.p.r.=100	132,8	135,1	121,6	65,2	57,7	55,1	63,0	115,4
Cena pšenice (USD)	USD/t	411,4	346,5	318,0	228,0	232	.	.	.
	st.obd.p.r.=100	207,4	168,5	115,7	66,7	56,4	.	.	.
Index v CZK	2005=100	192,3	150,7	139,7	120,1	135	.	.	.
	st.obd.p.r.=100	165,5	127,6	91,3	69,3	70,0	.	.	.

Graf 8.3: Dolarová cena ropy
USD/barel

Graf 8.4: Korunové indexy světových cen komodit
index 2005=100

9. Mezinárodní srovnání

Prameny: Eurostat, OECD, IMF, propočty MF ČR

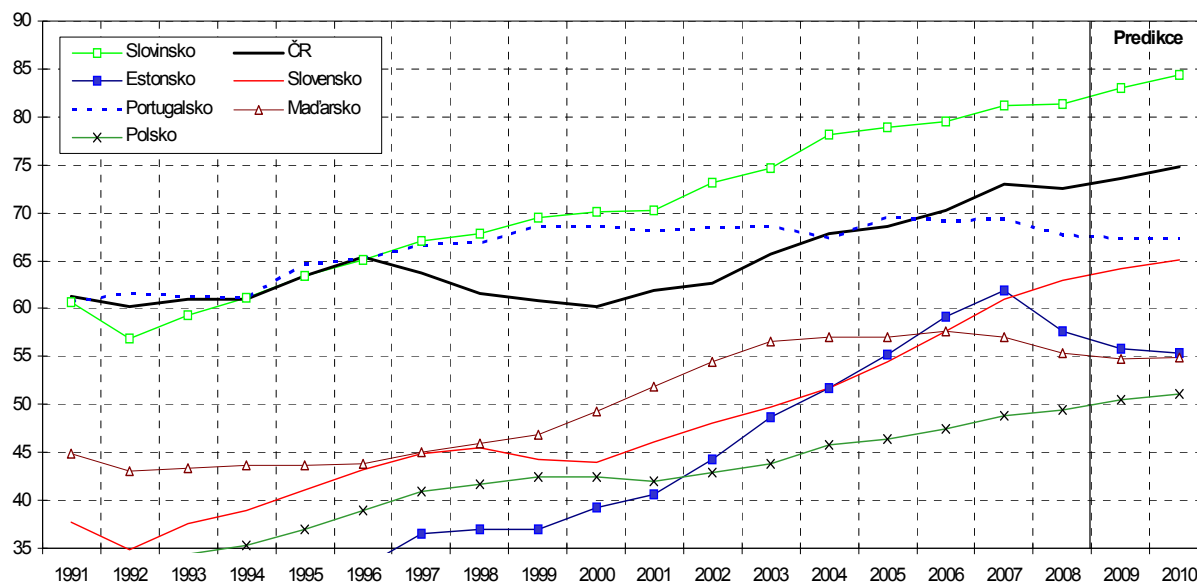
Tabulka 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

Paritou kupní síly je takový poměr mezi měnami, který vyjadřuje schopnost zakoupit stejný soubor statků v obou zemích.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Predikce	Predikce
Řecko	PPS	17 100	18 500	19 100	20 400	20 900	22 200	23 600	24 300	24 400	25 000
	EA 12 = 100	76	80	82	85	84	85	86	87	89	90
Slovensko	PPS	15 800	16 800	17 300	18 700	19 600	20 700	22 200	22 800	22 800	23 400
	EA 12 = 100	70	73	75	78	79	79	81	81	83	84
Česko	PPS	13 900	14 400	15 200	16 300	17 100	18 300	20 000	20 300	20 200	20 800
	EA 12 = 100	62	63	66	68	69	70	73	73	74	75
Portugalsko	PPS	15 300	15 800	15 900	16 100	17 300	18 000	19 000	18 900	18 500	18 700
	EA 12 = 100	68	68	69	67	70	69	69	68	67	67
Slovensko	PPS	10 400	11 100	11 500	12 400	13 500	15 000	16 700	17 600	17 600	18 100
	EA 12 = 100	46	48	50	52	54	58	61	63	64	65
Estonsko	PPS	9 100	10 200	11 300	12 400	13 700	15 400	16 900	16 200	15 400	15 400
	EA 12 = 100	41	44	49	52	55	59	62	58	56	55
Maďarsko	PPS	11 600	12 600	13 100	13 700	14 200	15 000	15 600	15 500	15 100	15 200
	EA 12 = 100	52	55	57	57	57	58	57	55	55	55
Litva	PPS	8 200	9 000	10 200	10 900	11 900	13 100	14 800	15 200	15 100	15 200
	EA 12 = 100	37	39	44	46	48	50	54	54	55	55
Polsko	PPS	9 400	9 900	10 100	11 000	11 500	12 400	13 400	13 800	13 900	14 200
	EA 12 = 100	42	43	44	46	46	47	49	49	51	51
Lotyšsko	PPS	7 700	8 400	9 000	9 900	10 900	12 400	14 400	13 900	13 100	13 200
	EA 12 = 100	34	37	39	41	44	48	53	50	48	47

Graf 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

EA 12 = 100

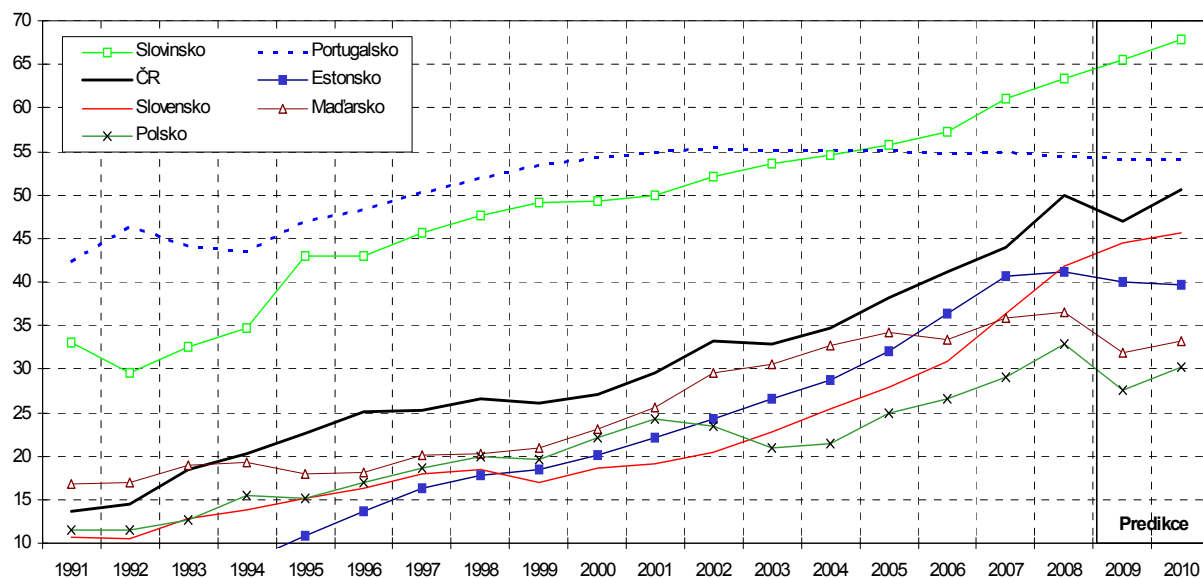
Tabulka 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		Předb. Predikce Predikce									
Řecko	EUR	13 400	14 300	15 500	16 800	17 800	19 100	20 400	21 700	22 100	22 800
	EA 12 = 100	58	60	65	67	69	71	73	75	78	80
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	77	76	78	79	83	84	84	87	88	89
Slovinsko	EUR	11 400	12 300	12 900	13 600	14 300	15 400	17 100	18 200	18 500	19 300
	EA 12 = 100	50	52	54	55	56	57	61	63	66	68
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	71	71	72	70	71	72	75	78	79	80
Česko	EUR	6 800	7 800	7 900	8 600	9 800	11 100	12 300	14 400	13 200	14 400
	EA 12 = 100	29	33	33	35	38	41	44	50	47	51
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	48	53	50	51	56	59	60	69	64	68
Portugalsko	EUR	12 600	13 100	13 300	13 700	14 100	14 700	15 400	15 600	15 300	15 400
	EA 12 = 100	55	55	55	55	55	55	55	54	54	54
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	81	81	80	82	79	79	79	80	80	80
Slovensko	EUR	4 400	4 800	5 500	6 300	7 100	8 300	10 200	12 000	12 600	13 000
	EA 12 = 100	19	21	23	25	28	31	36	42	45	46
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	41	43	46	49	51	53	59	66	69	70
Estonsko	EUR	5 100	5 700	6 400	7 100	8 200	9 700	11 400	11 800	11 300	11 300
	EA 12 = 100	22	24	27	29	32	36	41	41	40	40
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	54	55	55	55	58	61	66	71	72	72
Maďarsko	EUR	5 800	7 000	7 400	8 100	8 800	8 900	10 100	10 500	9 000	9 500
	EA 12 = 100	26	30	31	33	34	33	36	37	32	33
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	49	54	54	57	60	58	63	66	58	61
Litva	EUR	3 900	4 300	4 800	5 300	6 100	7 100	8 400	9 600	9 700	9 700
	EA 12 = 100	17	18	20	21	24	26	30	33	34	34
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	47	47	45	46	50	52	56	62	63	63
Polsko	EUR	5 600	5 500	5 000	5 300	6 400	7 100	8 100	9 500	7 800	8 600
	EA 12 = 100	24	23	21	21	25	27	29	33	28	30
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	58	55	48	47	54	56	59	67	55	59
Lotyšsko	EUR	4 000	4 200	4 300	4 800	5 700	7 000	9 300	10 200	9 800	9 900
	EA 12 = 100	17	18	18	19	22	26	33	36	35	35
Index cenové hladiny HDP	EA 12 = 100	51	49	46	47	50	55	63	72	73	73

Index cenové hladiny je podíl směnného kurzu a parity kupní síly mezi měnami.

Graf 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

EA 12 = 100

Graf 9.3: Komparativní cenová hladina HDP

EA 12 = 100

